

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนการวิเคราะห์จากเอกสารและการสัมภาษณ์ ซึ่งจะรายงานไว้ในบทนี้

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จะรายงานในบทต่อไป

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ จึงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี จำนวน 6 ฉบับ เป็นหลักในการศึกษา และใช้เอกสารที่เกี่ยวข้องและขอความรู้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ตอน แต่ละตอนประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพทั่วไป
2. หลักสูตร ประกอบด้วย
  - 2.1 การปรับปรุงหลักสูตร
  - 2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
  - 2.3 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร
3. การสอน ประกอบด้วย
  - 3.1 ผู้สอน วิธีสอน
  - 3.2 ผู้เรียน วิธีเรียน
  - 3.3 การวัดผล
4. การบริหารหลักสูตรและการสอน
  - 4.1 ผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรและการสอน
  - 4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน
  - 4.3 การติดตามหลักสูตรและการสอน

ตอนที่ 1

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2500

1. สภาพทั่วไป

"วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2453 อันมีเวลาเพียง 2 เดือนเศษ หลังจากวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงมหาราช ก็ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กขึ้นเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีสภากรรมการจัดการของโรงเรียนเป็นรูปดำเนินการ" (ชงทอง จันทรางศุ, 2531 : 3) แผนกครุศึกษา ได้เป็น 1 ใน 8 แผนกของการสถาปนาในครั้งนั้น ต่อมาเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2458 มีการย้ายสถานศึกษาที่แยกกันอยู่มาตั้งรวมกันที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แผนกครุศึกษา ซึ่งย้ายมาจากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์บ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็น 1 ใน 3 แผนก ซึ่งมีพระยาวิทวัสวิธานมาศเป็นผู้อำนวยการแผนกครุศึกษา (ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2459-2509 : 303) ต่อมาใน พ.ศ. 2459 เมื่อได้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กหลวงของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมี 4 คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ แผนกครุศึกษาสังกัดอยู่ในคณะอักษรศาสตร์ ต่อมาในวันที่ 10 กรกฎาคม 2500 จึงได้มีพระราชกฤษฎีกาแยกคณะอักษรศาสตร์และคณะครุศาสตร์ ออกเป็น 2 คน คณะครุศาสตร์จึงเป็นคณะโดยสมบูรณ์ตั้งแต่นั้นมา

เมื่อเริ่มก่อตั้ง คณะครุศาสตร์ มี 4 แผนกวิชาคือ แผนกวิชาสารัตถศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และวิจัการศึกษา จากนั้นได้พยายามเร่งให้การฝึกหัดครูก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันเทียมกับสถาบันที่ทันสมัยอื่น ๆ ควบคู่การขยายหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ เสริมสร้างบุคลากรและอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งการขยายงานและปรับปรุงการฝึกหัดครูให้มีทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างสูงนั้นต้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ฉะนั้นสัญญาอันเกี่ยวพันที่ตกลงให้กลุ่มมาตั้งแต่คณะครุศาสตร์ โดยทำเป็นบทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5 จึงเป็นประโยชน์แก่โครงการของคณะครุศาสตร์เป็นอย่างมาก สัญญานี้ได้เริ่มใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2494 โดยได้จัดส่งผู้เชี่ยวชาญทางกานกลาง ๆ ของมหาวิทยาลัยอินเดียนามาช่วยปฏิบัติงานในคณะครุศาสตร์

ส่วนโรงเรียนสาธิต นอกจากจะใช้เป็นหน่วยทดลองทฤษฎีการสอน การวิจัย และปฏิบัติการในการฝึกสอนของนิสิตแล้ว ยังได้จัดขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างและให้บริการแก่โรงเรียนอื่น ๆ และชุมชนอีกด้วย (ประวัติกิจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2459-2509 : 307-308)

2. หลักสูตร

2.1 การปรับปรุงหลักสูตร

เมื่อคณะครุศาสตร์ เปิดสอน เป็นคณะที่สมบูรณ์นั้นได้เปิดการสอนเป็น

3 โครงการคือ

2.1.1 โครงการปริญญาครุศาสตร์หลักสูตร 4 ปี รับผิดชอบสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.8) หรือเทียบเท่าที่ผ่านการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัย

2.1.2 โครงการปริญญาครุศาสตร์ หลักสูตร 2 ปี รับผิดชอบวุฒิปริญญาหรืออนุปริญญาในสาขาอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ดำเนินการรับสมัครและสอบคัดเลือก

2.1.3 โครงการอนุปริญญาครุศาสตร์ 1 ปี รับผิดชอบวุฒิอนุปริญญาหรือปริญญาสาขาอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา ซึ่งต้องการความรู้ทางครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ดำเนินการรับสมัครและสอบคัดเลือก (ประวัติกิจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2459-2509 : 305-306)

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ทวนทรัพย์ นพวงศ์ ๗ อุษยา (2525 : 14) ได้ให้ทรรศนะซึ่งเป็นข้อกำหนดหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต พุทธศักราช 2500 ว่า

บัณฑิตของครุศาสตร์ควรจะต้องเป็นบัณฑิตที่มีความรอบรู้ เก่งทางวิชาการ มีวัฒนธรรม และคุณธรรมสูง มีจิตใจเป็นครูอย่างแท้จริง คิดเป็น สามารถแก้ปัญหา รู้จักรับผิดชอบ เป็นผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของสังคม และเป็นตัวอย่างจงใจให้ศิษย์เจริญรอยตามด้วยความเลื่อมใส

จากข้อกำหนดดังกล่าว นอกจากจะเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตร เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตตามวัตถุประสงค์แล้ว ท่านผู้ก่อตั้งในฐานะเป็นคณบดีคนแรก จึงได้ดำเนินการอื่นอีกหลายประการ เช่น (ทวนทรัพย์ นพวงศ์ ๗ อุษยา, 2525 : 14-15)

ประการแรก เห็นหาคนที่เกินในความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสม
ส่งไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท และเอกในทุกสาขาที่เบ็ดเสร็จ โดยทำสัญญากับมหาวิทยาลัย
อินเดียนา

ประการที่สอง ขยายหลักสูตร เป็นระดับปริญญาตรีในขั้นต้น เพื่อ เป็นพื้นฐาน
ไปสู่ปริญญาโท และเอก หลักสูตรจึงต้องทำแผนใหม่ เช่นให้ยูเรียนี่มีความรอบรู้ทั่วไป
แทนที่จะแคบอยู่กับวิชาเฉพาะ จึงได้ใส่วิชาทางหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (General
Education) ไปด้วย ซึ่งเป็นคณะแรกในมหาวิทยาลัยที่จัดเช่นนี้

นอกจากนั้นได้เปิดวิชาใหม่ที่สนองความต้องการและความก้าวหน้าหลายวิชา
วิชา เช่น การแนะแนวการศึกษา หลักสูตรก็ใหม่ทุกสาขาวิชาที่จำเป็นและมีทุกระดับ ตั้งแต่
ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา โดยตั้งต้นในสาขาที่ทองการมาก่อน การเปิดหลักสูตรพุทธศักราช
2500 จึงมี 2 สาขาวิชา คือ การสอนระดับประถมศึกษา และมีขยมศึกษา หลักสูตร เน้น
ความสำคัญของการค้นคว้าทดลอง เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ จากเหตุผลนี้ในการ
จัดตั้งคณะครุศาสตร์ในช่วงแรกจึงมี 4 แผนกวิชา เพื่อรับผิดชอบดำเนินงานตามวัตถุประสงค์
และได้ตั้งโรงเรียนสาธิตขึ้นเป็น Lab และเป็นทางแสดงตัวอย่างด้วย

2.3 โครงสร้างและเนื้อหาของระของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต พุทธศักราช 2500 สำเร็จลงด้วยดี
จากความร่วมมือ ร่วมใจของอาจารย์คณะครุศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ
ซึ่งได้แบ่งหมวดวิชาต่าง ๆ เป็น 4 หมวดวิชา (สุนน อมรวีวัฒน์, สัมภาษณ์)

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education)
2. หมวดวิชาครู (Professional Education)
3. หมวดวิชาเฉพาะ (Fields of Academic Education)
4. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective)

เหตุผลในการจัดหมวดวิชาต่าง ๆ นั้น สุนน อมรวีวัฒน์ (2531 : 14)
ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรฉบับแรก พ.ศ. 2500 ว่า หากจะมอง
หลักสูตรครุศาสตร์ เราจำเป็นต้องมองย้อนกลับไปถึงหลักสูตรฉบับแรก ตั้งแต่ พ.ศ. 2500
ซึ่งท่านผู้บุกเบิกและคณะผู้เชี่ยวชาญตามโครงการช่วยเหลือของมหาวิทยาลัยอินเดียนา

ร่วมกันร่างขึ้น โครงสร้างของหลักสูตรเป็นไปตามปรัชญาทางการอุดมศึกษา ซึ่งเชื่อว่า
 นิสิตมหาวิทยาลัยควรได้เรียนรู้วิชาการศึกษาทั่วไป เพื่อความเป็นมนุษย์ที่รอบรู้ คិតลึก
 ไซ่ภาษาดี และมีคุณธรรม นิสิตควรได้เรียนเนื้อหาวิชาเฉพาะที่จะนำไปสอน ได้เรียน
 วิชาครูเพื่อรู้หลักและวิธีการสอน เพื่อเน้นหลักของเสรีภาพทางการศึกษาจึงมีวิชาเลือก
 เสรี และมีวิชาที่บังคับให้เลือกอยู่ในหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร 4 ปี ฉบับร่าง
 จึงมีหน่วยกิตรวม 160 หน่วยกิต แบ่งเป็น 4 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
 40% (ประมาณ 64 หน่วยกิต) วิชาครูประมาณ 26% (ประมาณ 42 หน่วยกิต) วิชา
 เฉพาะประมาณ 30% (ประมาณ 48 หน่วยกิต) และวิชาเลือกเสรีประมาณ 4% (ประมาณ
 6 หน่วยกิต) (สุนน อมรวิวัฒน์, 2531: 14)

จากหลักสูตรฉบับร่างมีหน่วยกิตรวม 160 หน่วยกิต มีสัดส่วนในหมวดวิชา
 ต่าง ๆ ดังกล่าว แล้วยัง ซึ่งก่อนจะนำมาใช้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ได้มีการปรับปรุง
 2 ครั้ง หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตพุทธศักราช 2500 จึงมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร
 145 หน่วยกิต แบ่งเป็น 2 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาการสอนระดับประถมศึกษา และ
 แขนงวิชาการสอนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งหมวดวิชาต่าง ๆ ไว้ดังนี้ (ประวิฑูรย์ ภัลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2459-2509, 2510 : 309)

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	54 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาครู	33 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเฉพาะ	45 หน่วยกิต
3.1 วิชาเอก	30 หน่วยกิต
3.2 วิชาโท	15 หน่วยกิต
4. หมวดวิชาเลือกเสรี	3-13 หน่วยกิต

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรของฉบับร่าง 160 หน่วยกิต
 และฉบับที่ใช้อยู่จริง 145 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างกันทุกหมวดวิชา ดังนี้

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต	
	หลักสูตรฉบับร่าง	หลักสูตรที่ใช้อยู่จริง
1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (ประมาณ 40%)	64	54
2. หมวดวิชาครู (ประมาณ 26%)	42	33
3. หมวดวิชาเฉพาะ (ประมาณ 30%)	48	45
3.1 วิชาเอก 30 หน่วยกิต		
3.2 วิชาโท 15 หน่วยกิต		
4. หมวดวิชาเลือกเสรี (ประมาณ 4%)	1-6	3-13
รวม	160	145

โครงสร้างหลักสูตรทุกระดับชั้น 2500 ฉบับที่ใช้อยู่จริงมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต มี 2 แขนงวิชา รายละเอียดของโครงสร้างหลักสูตรตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 โครงสร้างของหลักสูตรทุกระดับชั้น 2500

แขนงวิชา	จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา				
	การศึกษา ทั่วไป	วิชาครู	วิชาเฉพาะ เอก โท	เลือกเสรี	
ประถมศึกษา	54	39	เอก โท 30 15-16	3-7	
มัธยมศึกษา	54	33	เอก โท 30 15-16	9-13	

เนื้อหาของสาระของหลักสูตร

เนื้อหาของสาระแต่ละหมวดวิชาประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ตามปรัชญาทางการ
อุดมศึกษา เพื่อให้บัณฑิตมีความเป็นมนุษย์ที่รอบ คิคลิก ใจภักดี มีคุณธรรม รู้หลัก
และวิธีสอน เนื้อหาสาระของหลักสูตรจึงแบ่งเป็น 4 หมวดวิชา คือ การศึกษาทั่วไป
วิชาครู วิชาเฉพาะ และวิชาเลือกเสรี

การจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ปริญญาตรี พ.ศ. 2525 เป็นเกณฑ์ในการกำหนดรายวิชาซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชาคือ
สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาครู (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาเฉพาะ (18-32)	หมวดวิชาเลือกเสรี (9-15)
<p><u>สังคมศาสตร์</u> (13)</p> <p>Ed.FS 103 Introduction to Sociology (2)</p> <p>Ed.FS 104 Modern Applied Economics (2)</p> <p>Ed.FL 101 Use of Books and Libraries (1)</p> <p>Ed.-P 201 General Psychology (3)</p> <p>Ed. FE 181 ab Physical Education Activities 1 ab (1)</p> <p>Ed. FE 281 ab Physical Education Activities II ab (1)</p> <p>Ed. FE 104 Personal and Community Health (2)</p>	<p><u>วิชาบังคับร่วมทั้งสาขาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา</u> (14)</p> <p>Ed.F 101 Orientation To Education(2)</p> <p>Ed.P 202 Introduction to Education Psychology (3)</p> <p>Ed.P 301 Developmental Psychology(3)</p> <p>Ed.R 301 Educational Measurement and Evalaution (2)</p> <p>Ed.AV301 Introduction to Audio-Visual Edu. (2)</p> <p>Ed.F 402 Social Foundation of Education (2)</p> <p><u>สาขาการสอนระดับประถมศึกษา</u> (14) (Teaching Methods Courses : Elementary Teaching)</p> <p>Ed.E 351 Teaching Language Arts in the Elementary School (2)</p>	<p>แบ่งเป็นวิชาเอกและวิชาโท</p> <p>วิชาเอกเรียน 30 หน่วยกิต</p> <p>วิชาโทเรียน 15-18 หน่วยกิต</p> <p>1. <u>วิชาเอกภาษาไทย</u> ไม่นับวิชาภาษาไทยที่ลงทะเบียนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป คือ Thai I a I b , Thai II a, และ Thai II b,</p> <p><u>วิชาโทภาษาไทย</u> จำนวน 16 หน่วยกิต</p> <p>ไม่นับวิชา Thai I a, Ib, II a, IIb</p> <p>2. <u>วิชาเอกภาษาอังกฤษ</u> จำนวน 30 หน่วยกิต</p> <p>เรียนวิชาบังคับ 22 หน่วยกิต เลือกวิชาอื่น ๆ ที่กำหนดเพื่อให้ครบ 30 หน่วยกิต</p> <p><u>วิชาโทภาษาอังกฤษ</u> จำนวน 16 หน่วยกิต</p> <p>เรียนวิชาบังคับ 8 หน่วยกิต เลือกเรียนวิชาที่กำหนดเพื่อให้ครบ 16 หน่วยกิต</p> <p>บังคับให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทที่มีการประชุมกันเป็นภาษาต่างประเทศ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ไทยไม่นับหน่วยกิต</p>	<p>ให้นักเลือกเรียนใดจากรายวิชาที่เปิดสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>แขนงการสอนระดับประถมศึกษา 3 -7 หน่วยกิต</p> <p>แขนงการสอนระดับมัธยมศึกษา 9-13 หน่วยกิต</p>

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาครู (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาเฉพาะ (18-32)	หมวดวิชาเลือกเสรี (9-13)
มนุษยศาสตร์ (8)	Ed,E 352 Teaching Social Studies in the Elementary School (2)	3. <u>วิชาเอกสังคมศึกษา</u> 30 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 22 หน่วยกิตเลือกเรียน วิชาที่กำหนดเพื่อให้ครบ 30 หน่วยกิต	
Ed,FT 302 Thai Culture (2)		<u>วิชาโศภนศึกษา</u> 16 หน่วยกิต	
Ed,FA 101 Art Appreciation (2)	Ed,E 353 Teaching Arithmetic in the Elementary School (2)	เลือกวิชาที่กำหนดให้ 16 หน่วยกิต	
Ed,FMu 101 Music Appreciation (2)	Ed,E 354 Teaching Science in the Elementary School (2)	4. <u>วิชาเอกภาษาฝรั่งเศส</u> 30 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 22 หน่วยกิต	
Ed,P 401 Philosophys I (2)	Ed,E 358 Teaching Health and Physical Education in the Elementary School (2)	เลือกเรียนวิชาที่กำหนดเพื่อให้ครบ 30 หน่วยกิต	
ภาษา (28)	Ed,E 481 Student Teaching in the Elementary School (2)	<u>วิชาโทภาษาฝรั่งเศส</u> 16 หน่วยกิต	
Ed,FT 101 a. Thai I a (3)	Ed,E 482 Elementary Education (2)	เรียนวิชาบังคับ 12 หน่วยกิต	
Ed,FT 101 b. Thai I b (3)	สหการการสอนระดับมัธยมศึกษา (Teaching Methods Courses :	เลือกเรียนวิชาที่กำหนดเพื่อให้ครบ 16 หน่วยกิต	
Ed,FT 201 a. Thai II a (2)	Secondary Teaching) (26) (Choice of TWO)	5. <u>วิชาเอกภาษาเยอรมัน</u> 30 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 22 หน่วยกิต	
Ed,FT 201 ab. Thai II b (2)	Ed,S 351 Teaching Thai in the Secondary School (2)	เลือกเรียนวิชาที่กำหนดเพื่อให้ครบ 30 หน่วยกิต	
A-FE 101 ab English I ab (6)		<u>วิชาโทภาษาเยอรมัน</u> 16 หน่วยกิต	
A-FE 201 ab English II ab (6)		เรียนวิชาที่กำหนดให้ 16 หน่วยกิต	
Ed,FE 301 ab English III ab (4)			
Ed,FE 401 English IV (2)			
วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ (12)			
Ed,FSc 101 Survey of Physical Sciences (2)* ¹			

¹For the Science Pre-
University Graduates

ตารางที่ 15 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาชีพ (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเอก) (18-32)	หมวดวิชาเลือกเสรี (9-13)
Ed,FSc. 102 Survey of Biological Sciences (2) ^{*2}	Ed,S 352 Teaching English as a Foreign Language (2)	6. วิชาเอกศึกษาศาสตร์ 32 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 23 หน่วยกิต เลือกเรียนวิชาที่กำหนดให้ครบ 32 หน่วยกิต	
Ed,FH 101 Survey Mathematics (2) ^{*1}	Ed,S.353 Teaching Social Studies in Secondary School (2)		
Ed,R 101 Elementary Statistics (2) ^{*2}	Ed,S.354 Teaching French as a Foreign Language (2)	วิชาโทศึกษาศาสตร์ 17 หน่วยกิต เรียนวิชาที่กำหนดให้ 17 หน่วยกิต	
Ed,FS 101 Survey of Word History (2)	Ed,S 355 Teaching German as a Foreign (2)		
Ed,FS 102 Survey of World Geography (2) ^{*2}	Ed,S.356 Teaching Mathematics in the Secondary School (2)	7. วิชาเอกเคมี 30 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 22 หน่วยกิต เลือกเรียนวิชาที่กำหนดให้ครบ 30 หน่วยกิต	
	Ed,S.357 Teaching Sciences in the Secondary School (2)		
	Ed,S.358 Teaching Physical Education in the Secondary School (2)	วิชาโทเคมี 18 หน่วยกิต เรียนวิชาที่กำหนด 18 หน่วยกิต	
	Ed,S.359 Teaching Arts and Crafts in the Secondary School (2)		
		8. วิชาเอกชีว 30 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 22 หน่วยกิต เลือกเรียนวิชาที่กำหนดให้ครบ 30 หน่วยกิต	
		วิชาโทชีว 18 หน่วยกิต เรียนวิชาที่กำหนด 18 หน่วยกิต	

^{*1}For The Sciences
Pre-University graduates

^{*2}For th Art Pre-Unigraduates

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาการ (54 หน่วยกิต)	หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาเอก) (18-32)	หมวดวิชาเลือกเสรี (9-13)
Ed,S,360 Teaching Music in the Secondary School (2)		9. <u>วิชาเอกฟิสิกส์¹</u> 30 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต	
Ed,S,361 Teaching Health and Safety Education in the Secondary School (2)		เลือกเรียนวิชาที่กำหนดให้ครบ 30 หน่วยกิต <u>วิชาโทฟิสิกส์²</u> 15 หน่วยกิต เรียนวิชาที่กำหนด 15 หน่วยกิต	
Ed,S,481 Student Teaching in the Secondary School (2)		10. <u>วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป</u> 30 หน่วยกิต	
Ed,S,482 Secondary Education (2)		ไม่มีวิชาโทวิทยาศาสตร์ทั่วไป เรียนวิชาบังคับ 30 หน่วยกิต	
		11. <u>วิชาเอกพลศึกษา</u> (Physical Education Major) 32 หน่วยกิต เรียนวิชาบังคับ 32 หน่วยกิต	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Minor in Mathematics
is compulsory

² Minor in Mathematics
is compulsory

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
(54 หน่วยกิต)

หมวดวิชาครู
(54 หน่วยกิต)

หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาเอก)
(18-32)

หมวดวิชาเลือกเสรี
(9-13)

วิชาโทพลศึกษา 18 หน่วยกิต
 วิชาโทเทคโนโลยี 18 หน่วยกิต
 วิชาโทบรรณารักษศาสตร์ 15 หน่วยกิต
 วิชาโทภาษาอังกฤษ 8 หน่วยกิต
 เลือกเรียนวิชาที่กำหนดให้ครบ
 18 หน่วยกิต
 วิชาโทดนตรี 17 หน่วยกิต
 วิชาโทภาษาอังกฤษ 17 หน่วยกิต

รวมมี 11 วิชาเอก

13 วิชาโท

ห้องสมุด/ดนตรี ไม่มีวิชาเอก

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การสอน

3.1 ผู้สอน วิธีสอน

ช่วง พ.ศ. 2500 - 2504 เป็นช่วงที่มีนักการศึกษาสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก การเรียนการสอนจึงใช้แนวคิดใหม่ทางการศึกษาก่อนข้างมาก ซึ่งคณะครุศาสตร์ในยุคนั้นนับว่าเป็นผู้นำในการจัดหลักสูตร ทางด้านครุศึกษา สำหรับวิธีสอนนั้นอาจารย์ยังคงใช้วิธีสอนแบบบรรยาย เน้นให้ท่องจำ เช่น การสอนประวัติศาสตร์ จะให้จำว่า พ.ศ. เท่านี้ที่กรุงศรีอยุธยาแตก ตรงกับสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่เท่าไร เป็นต้น วิธีนี้เป็นลักษณะที่คิดว่า เขาควรหัดเป็นคนช่างจำอย่างเป็นระบบ (สุมน อมรวิวัฒน์, สัมภาษณ์) อาจารย์บางท่านสอนบรรยาย แต่เป็นการบรรยายที่ผู้เรียนไม่ต้องท่องจำ เช่นวิชาการศึกษาเปรียบเทียบ อาจารย์สอนเปรียบเทียบเป็นเหตุเป็นผลกัน สามารถรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะรายวิชาและจำนวนนิสิตว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด ซึ่งบางวิชาเช่น วิชาคณิตศาสตร์ ใช้ของจริงให้หัด นับจากของจริง หรือการสอนวิชาวัดผลการศึกษา ก็ใช้หลายวิธีเช่น ชั่วโมงแรก ๆ อาจารย์ผู้สอนไปสำรวจหนังสือที่เกี่ยวข้องในห้องสมุดก่อนว่ามีจำนวนมากน้อยพอกับจำนวนที่จะให้นิสิตมาค้นคว้าได้หรือไม่ จากนั้นมอบหมายงานให้นิสิตไปค้นคว้าแล้วมารายงานหน้าห้อง และหากเป็นการสร้างข้อสอบ ผู้สอนจะใช้วิธีสอบนิสิตโดยให้เขาเห็นข้อสอบจริง ๆ ว่าคืออะไร และฝึกให้สร้างจริงและไม่ใช้สอบในโรงเรียนจริง ๆ ซึ่งวิธีสอนก็เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงไปตลอดเวลาตามสภาพ และจำนวนผู้เรียน แต่ทั้งนี้ผู้สอนต้องวางแผนการสอนที่ดีด้วย (ประคอง กรวรรณสุต, สัมภาษณ์) นอกจากนั้นการสอนแบบบรรยาย สามารถสอดแทรกวิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น สอนบรรยายมีท่าทางประกอบ สอนให้รู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาต่าง ๆ มีกรณีตัวอย่างให้นิสิตไปค้นคว้ามาอภิปรายกันในห้องเรียน การสอนบรรยายที่ทันสมัยผู้สอนจะต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ลึกซึ้ง สอนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ส่วนการออกข้อสอบส่วนมากจะเป็นข้อสอบแบบอัตนัย เพื่อต้องการให้นิสิตคิดและแสดงความรู้ความสามารถได้อย่างกว้างขวาง (สุจิต เพ็ชรขอบ และประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, สัมภาษณ์) ประกอบกับในช่วงเวลานั้นคณะครุศาสตร์มีอาจารย์จากคณะอื่น ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากสถาบันอื่น มาช่วยสอนด้วย โดยเฉพาะอาจารย์จากสถาบันอื่น จะเป็นอาจารย์อาวุโส ซึ่งท่านใด

วิธีสอนหลายอย่างเช่น บรรยาย อภิปราย พาไปทัศนศึกษาต่างจังหวัด มีภาพยนตร์ให้ดู อาจารย์สอนแบบลึก ๆ ทั้งใจสอนอย่างจริงจัง เอาเกร็ดประวัติ และเคล็ดต่าง ๆ ในฟัง มีประสบการณ์มาเล่าเปรียบเทียบให้ฟังทั้งอดีต ปัจจุบันและคาดการณ์ในอนาคตว่าควรเป็นอย่างไร ใฝ่ปากทัศนคติ ความคิดต่าง ๆ ให้นิสิตติดตาม คิดเป็น นอกจากจะสอนด้านวิชาความรู้แล้ว ยังได้สอนถึงกิริยา มารยาท เช่น การยื่นทอบัตร ควรยื่นอย่างไร ทอบอย่างไร แม้กระทั่งการไขซองสมุคก็มีอาจารย์เอาใจใส่เข้มงวด กวดขันในเรื่องการไขซองสมุค ทำให้นิสิตทั้งเกรง ทั้งกลัว และไขซองสมุคเป็นจนทุกวันนี้ (กรณีศึกษา แก้วสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์) และสิ่งหนึ่งที่ยุให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นตรงกันคือ "สมัยนั้นทั้งอาจารย์ และนิสิตมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก"

3.2 ผู้เรียน วิธีเรียน

ในระยะที่คณะครุศาสตร์เริ่มก่อตั้งได้เปิดสอน 3 โครงการ คือหลักสูตร 4 ปี รับผิดชอบสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.8) หลักสูตร 2 ปี รับผิดชอบสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า) สาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษาเข้าเรียน และหลักสูตร 1 ปี รับผิดชอบสำเร็จการศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรืออนุปริญญาสาขาอื่น ๆ มาเรียน 1 ปี ผู้เรียนในระยะนั้นจึงมีอายุและพื้นความรู้แตกต่างกันมาก แต่นิสิตทั้ง 3 โครงการก็เรียนร่วมกันได้ ไม่มีปัญหาการแบ่งกลุ่มแบ่งพวก หรือแบ่งสาขา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะหลักสูตรสมัยนั้นมี เพียง 2 แขนงคือ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อีกทั้งการเรียนของนิสิตทุกคนเข้ามาเรียนด้วยจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ต้องการเป็นครู มีความภูมิใจในคณะของตนเอง (กรณีศึกษา แก้วสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์)

สำหรับการเรียนในระยะที่คณะครุศาสตร์ยังไม่มีอาคารเรียนของตนเอง นิสิตต้อง ไปอาศัยเรียนตามคณะต่าง ๆ เช่น คณะอักษรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ เดินไปคณะโน้นคณะนี้ตามตารางเรียน เวลาที่ว่างนิสิตจะนั่งในห้องพัก ซึ่งเป็นห้องใต้ดิน (ห้องเล็ก ๆ) ของตึกชิวะ หรือไม่ก็ใต้ต้นไม้ หรือบริเวณของอาคารรวม (บริเวณศาลาพระแก้วปัจจุบัน (กรณีศึกษา แก้วสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์)

3.3 การวัดผล

นอกจากอาจารย์ผู้สอนจะใช้การวัดผลในชั้นเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ แล้ว การให้คะแนนยังใช้เกณฑ์การวัดผลดังนี้

การวัดผลการศึกษา ใต้อำหนดเกณฑ์ดังนี้

A	=	90 - 100%
B ⁺	=	85 - 89%
B	=	80 - 84%
B ⁻	=	75 - 79%
C ⁺	=	70 - 74%
C	=	65 - 69%
C ⁻	=	60 - 64%
D ⁺	=	55 - 59%
D	=	50 - 54%
E	=	0 - 49%
P	=	Pass

รายวิชาที่วัดผล เป็น P คือวิชา Practical English และวิชา Field Work
(จากใบประมวลผลการศึกษา (Transcript) พ.ศ. 2502)

4. การบริหารหลักสูตรและการสอน

4.1 การบริหารหลักสูตรและการสอนของคณะครุศาสตร์ ในระยะนี้ "มีอาจารย์
อยู่ 21 ท่าน และนิสิตปริญญาตรีประมาณ 400 คน การบริหารงานในระยะนี้จะมุ่งพัฒนา
คณะครุศาสตร์ จัดรูปงานตามลักษณะงานคณะวิชาของมหาวิทยาลัย งานหลักคือการจัด
การบริหารวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอนเพื่อผลิตนักวิชาการด้าน
ครุศาสตร์ให้แก่ประเทศไทยในฐานะที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยระดับชาติ
(National University)" (ประชุมสุข อาชาวำรุง, 2522 : 142) การบริหารหลักสูตร
และการสอนของคณะครุศาสตร์ ประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น คณะที่(มี
หน้าที่โดยตำแหน่ง) หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ที่ปรึกษา และนายทะเบียนคณะ ซึ่ง
นายทะเบียนจะทำหน้าที่ประสานงานกับทุกฝ่าย นอกจากนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจะดูแลนิสิต
แต่ละรุ่นจนตลอดหลักสูตร (ประกอบ กรรณสูต, สัมภาษณ์)

4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

4.2.1 ห้องเรียน

เนื่องจากคณะครุศาสตร์ เป็นคณะใหม่ และมีโครงการขยายงานอย่างกว้างขวาง สิ่งแรกที่จำเป็นต้องทำคือการหาสถานที่สำหรับคณะและเงินสำหรับก่อสร้าง คณะต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วนั้นตั้งอยู่ในบริเวณทิศตะวันตกของถนนพญาไท มีเนื้อที่ 60 ไร่ กำหนดไว้ใช้เฉพาะวิชาการซึ่งนับวันแต่จะแออัด ด้วยการเห็นการณ์ไกล คณะครุศาสตร์จึงขออนุญาตแยกออกไปตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามซึ่งเดิมจัดไว้เป็นที่เก็บผลประโยชน์ โดยให้เหตุผลว่าโครงการของคณะครุศาสตร์ และค่านที่จะมีโรงเรียนสาธิต ซึ่งแตกต่างกับคณะอื่น ๆ และขอเนื้อที่ 6 หมอบ (ราว 60 ไร่) แก่มหาวิทยาลัยอนุมัติให้ 4 หมอบ (ประมาณ 40 ไร่) ในชั้นแรกได้รับงบประมาณก่อสร้าง 2 ปีแรก 21,351,861 บาท ซึ่งในระยะที่ของงบประมาณก่อสร้างนั้นได้มีระเบียบห้ามการก่อสร้างอาคารใหม่ แต่คณะครุศาสตร์ได้ขอส่วนแบ่งเงินบำรุงการศึกษาและสาธารณสุข(ก.ศ.ส.) ได้ 500,000 บาท ใช้เป็นค่าที่ดิน และลงราคาค่าที่ดินบางส่วน ซึ่งคณะครุศาสตร์ได้ทำพิธีเปิดศึกษาใหม่ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2503 (คณะครุศาสตร์, 2525 : 10-11)

4.2.2 การใช้สื่อการสอน

ในช่วงนั้นเทคโนโลยีต่าง ๆ ยังไม่แพร่หลายเช่น ปัจจุบัน การเรียนการสอนจึงยังไม่มี การใช้สื่อการสอนสมัยใหม่ แต่อาจารย์ผู้สอน "จะใช้สื่อทางใจกับนิสิต" สื่อเหล่านี้แสดงออกมาด้วยการสอนบรรยาย อภิปราย ไปทัศนศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาความรู้ทั้งทางด้านวิชาการ และประสบการณ์ชีวิต ทั้งการเป็นนิสิตที่ดีครูที่ดี และพ่อแม่ที่ดี (กรวิสุธา แก้วสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์)

4.2.3 ห้องสมุด

เมื่อคณะครุศาสตร์ได้รับการสถาปนา ในปี พ.ศ. 2500 ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ตั้งอยู่ที่ตึกคณะอักษรศาสตร์ การดำเนินการในช่วงแรกได้รับความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยอินเดียนา ส่งผู้เชี่ยวชาญชื่อ Miss Margaret Griffin มาจัดดำเนินการ ทำให้ห้องสมุดมีระบบการจัดและให้บริการแบบสากลนิยม ต่อมาเมื่ออาจารย์วิบูล ทรัพย์ธานี (ตำแหน่งทางวิชาการขณะนั้น) สำเร็จการศึกษาทางบรรณารักษ์ จากต่างประเทศได้เข้าร่วมทำงานกับ Miss Griffin โดยช่วยงานด้านกาบริหาร

การจัดดำเนินการห้องสมุด อาจารย์วิไล (คชสิงห์) ปานพลอย ไค่หางานดำเนินการจัด
 หมู่ และทำบัตรรายการภาษาไทย และในปีต่อมา อาจารย์พรรณีญา (ศิลาวิสุทธิ)
 กัลยาณมิตร ถ้ายจากต่างประเทศและมาทำงานร่วมกับอาจารย์ต่าง ๆ ที่กล่าวแล้ว
 นอกจากนั้นมีเจ้าหน้าที่อีก 7 คน ซึ่งรับเงินเดือนจาก Counter Past Fund ของ
 ไทยและอเมริกัน คือเจ้าหน้าที่พิมพ์คัตจบเลขานุการจากต่างประเทศ พูภาษาอังกฤษคล่อง
 พิมพ์และ file บัตรตลอดจนพิมพ์งานต่าง ๆ ของ Miss Griffin จำนวน 3 คน
 เจ้าหน้าที่รับจ่ายวุฒิปริญญาตรี 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยบรรณารักษ์ สำเร็จการอบรมวิชา
 บรรณารักษ์ศาสตร์จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 คน เจ้าหน้าที่ Process ซ่อม
 หนังสือ 1 คน และนักการภารโรง 1 คน ในช่วงแรกที่ห้องสมุดคณะครุศาสตร์เปิดเป็น
 ทางการเมื่อ วันที่ 21 มกราคม 2503 ห้องสมุดมีอาจารย์บรรณารักษ์(คนไทย) 3 คน
 เจ้าหน้าที่ 7 คน นิสิตประมาณ 500 คน หนังสือประมาณ 6,000 เล่ม เปิดบริการ
 จันทร์-ศุกร์ เวลา 08.00-17.00 น. วันเสาร์ เวลา 09.00-16.00 น. (เอกสาร
 เมื่อห้องสมุดคณะครุศาสตร์ครบ 30 ปี : 1-2)

4.3 การติดตามผลหลักสูตร

เนื่องจากเป็นระยะเริ่มแรกของการก่อตั้งคณะครุศาสตร์ การติดตาม
 หลักสูตรและการสอนยังไม่ได้จัดทำโดยตรง แต่จะเป็นการวางแผนพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบ
 ต่าง ๆ เช่น การจัดทำห้องสอบที่มีแผนผังที่นั่งสอบ การจัดทำคะแนนและแบบใบประมวล
 (Transcript) เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต พุทธศักราช 2504

1. สภาพทั่วไป

ในช่วงแรกของการบริหารในคณะครุศาสตร์ พ.ศ. 2503 "คณะครุศาสตร์" เป็นคณะที่เล็กมาก มีคณาจารย์อยู่ 21 ท่าน และนิสิตปริญญาตรี ประมาณ 400 คนนั้น ใน พ.ศ. 2507 ท่านอธิคคณบดีคนเดียวกันนี้ได้กล่าวว่า "เมื่อคณะครุศาสตร์ได้ขยายงาน ออกอย่างรวดเร็ว กลายเป็นคณะที่ใหญ่ที่สุดคณะหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยภายใน เวลา 3 ปีต่อมา คณะมีคณาจารย์ทั้งสิ้น 88 ท่าน อาจารย์ชาวต่างประเทศ 4 ท่าน มี นิสิตปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี 195 คน หลักสูตร 4 ปี 523 คน หลักสูตรอนุปริญญา 11 คน และนิสิตปริญญาโท 23 คน รวมมีนิสิต 752 คน นอกจากนั้นยังมีนักเรียนโรงเรียน สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1,290 คน (ประชุมสุข อาชาวำรุง 2522 : 142, 151)

สำหรับในด้านการเรียนการสอนนั้นมีการเปิดรับผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาชั้นสูงเข้าเรียนเทียบหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต ซึ่งประชุมสุข อาชาวำรุง (2522 : 97 - 99) ได้สรุปสถานภาพคณะครุศาสตร์ไว้ว่าผู้วิจัยจะคัดมาเฉพาะในช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 - 2514 ดังนี้

พ.ศ. 2504 เปิดรับผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงเข้าเรียนเทียบ หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี

พ.ศ. 2505 ได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิตทางสาขา (1) จิตวิทยาและแนะแนว (2) การนิเทศและบริหารการศึกษา (3) โสตทัศนศึกษา และ (4) การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

พ.ศ. 2506 มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง (1) แผนกวิชานิเทศและบริหารการศึกษา (2) แผนกวิชาจิตวิทยา และ (3) แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

พ.ศ. 2509 เปิดหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิจัยการศึกษาและเปิด ทดลองสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง

พ.ศ. 2510 คณะครุศาสตร์ได้ขยายงานเพิ่มแผนกวิชาพยาบาลศึกษาขึ้นอีกแผนกหนึ่ง เป็นแผนกวิชาที่ 9 และได้เปิดหลักสูตรปริญญาพยาบาลศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรก

พ.ศ. 2511 ได้ขยายงานเพิ่มแผนกวิชาศิลปศึกษาขึ้นอีกแผนกวิชาหนึ่งเป็นแผนกวิชาที่ 10 และได้เปิดสอนวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาเอกอีกสาขาหนึ่ง

ในปีนี้ได้เปิดหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตอีก 6 สาขา คือ (1) สถิติการศึกษา (2) มาตรการและการประเมินผลการศึกษา (3) การนิเทศหลักสูตรและการสอน (4) การสอนสังคมศึกษา (5) พลศึกษาและ (6) ประถมศึกษา

พ.ศ. 2513 เปิดโครงการทดลองชั้นอนุบาล

โดยสรุป ระยะเวลาระหว่าง พ.ศ. 2504 - 2514 คณะครุศาสตร์ขยายการเรียนการสอนในระดับสูงกว่าปริญญาตรี 11 สาขา ประกาศนียบัตร 1 สาขา โครงการทดลองชั้นอนุบาล 1 โครงการ และได้เปิดแผนกวิชาอีก 5 แผนกวิชา

อีกทั้งในช่วงนี้มีอาจารย์ที่ศึกษาต่อต่างประเทศตามสัญญาความช่วยเหลือของมหาวิทยาลัยอินเดียนาสำเร็จการศึกษากลับมาเป็นจำนวนมาก มีการเปิดวิชาเพิ่มมากขึ้น การเรียนการสอนในช่วงนี้จึงต้องเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนเป็นจำนวนมาก (อาโพิ สุจริตกุล, สัมภาษณ์) ทั้งนี้ไม่นับรวมสาขาวิชาเฉพาะที่ไปเรียนกับคณะต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาภาษา ไปเรียนกับคณะอักษรศาสตร์ สาขาทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ไปเรียนกับคณะวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2. หลักสูตร

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2504 มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต มี 2 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาประถมศึกษา และแขนงวิชามัธยมศึกษา แบ่งเป็นหมวดวิชาต่าง ๆ 4 หมวด คือ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือก

2.1 การปรับปรุงหลักสูตร

การดำเนินงานเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรมีการตั้งกรรมการจำนวน 7 ชุด แต่ละชุดทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

1) กรรมการผู้เริ่ม ประกอบด้วย นางพูนทรัพย์ นพวงศ์ ๗ อัญชยา
 คร. เฟรค แอเมอร์ น.ส. จรูญทัศน์ พุกกะมาน น.ส. ดวงเดือน พิศาลบุตร
 คร. เรมอน ซี. คิบซัน คร. กมลกาญจน์ เกษไสว นางพวงเพชร เอี่ยมสกุล
 คร. วิโรฬี พิ พอทเตอร์ นางประจุมสุข อาชาวำรุง และ คร. โรเบอค คับบลิว
 ริชชี

2) กรรมการผู้กำหนดนโยบายการวัดผลและการศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย
 นางประจุมสุข อาชาวำรุง คร. เฟรค แอเมอร์ คร. โรเบอค คับบลิว
 ริชชี

3) กรรมการผู้กำหนดหมวดวิชาครู ประกอบด้วย น.ส. จรูญทัศน์
 พุกกะมาน คร. ลีโอ ซี เฟ คร. กมลกาญจน์ เกษไสว คร. มอริส เอ.
 แมคกลาสสัน นางพวงเพชร เอี่ยมสกุล นางประจุมสุข อาชาวำรุง

4) กรรมการผู้กำหนดหมวดวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย
 คร. กมลกาญจน์ เกษไสว คร. มอริส เอ. แมคกลาสสัน นางประจุมสุข
 อาชาวำรุง และ น.ส. สายสุวิ วัชรเกียรติ

5) กรรมการแก้ไขหลักสูตรครั้งที่หนึ่ง ประกอบด้วย นางประจุมสุข
 อาชาวำรุง คร. กมลกาญจน์ เกษไสว คร. สุรางค์ ไคว้ตระกูล นางอำไพ
 สุจริตกุล คร. เฟรค แอเมอร์ และ คร. ฮาโรลด์ บรินิการ์

6) กรรมการแก้ไขหลักสูตรครั้งที่สอง ประกอบด้วย นางพูนทรัพย์
 นพวงศ์ ๗ อัญชยา นางประจุมสุข อาชาวำรุง คร. สุรางค์ ไคว้ตระกูล
 น.ส. ดวงเดือน พิศาลบุตร คร. อุบล เวียงสุวรรณ นางสมร คุณะคิลก
 นายสำเภา วรวงกูร

7) กรรมการงานค่านับรรณาธิการ ประกอบด้วย คร. มอริส เอ.
 แมคกลาสสัน คร. ฮาโรลด์ บรินิการ์ นางสุนน อมรวิวัฒน์ น.ส. สุจริต
 เอี่ยมอำนวย และ น.ส. อภรณ์ ชาติบุญ

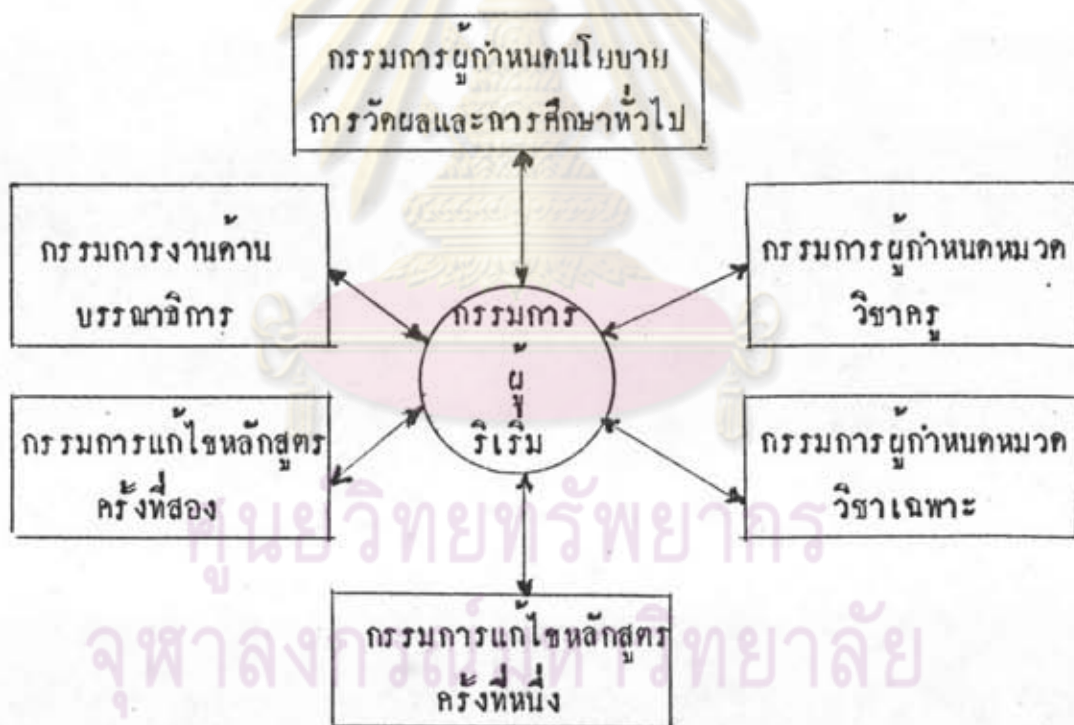
นอกจากรายชื่อกรรมการดังกล่าวแล้วยังมี คณะที่ ศาสตราจารย์ และอาจารย์
 ในคณะอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากที่ให้ความแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดี

(จากหลักสูตรปริญญาคุรุศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2504 หน้า 58 - 59)

การปรับปรุงหลักสูตรฉบับนี้ นอกจากมีกรรมการชุดต่าง ๆ รับผิดชอบใน
 ด้านต่าง ๆ แล้ว ยังส่งแบบสอบถามไปถึงนิสิตเก่า นิสิตปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน อาจารย์
 ที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา อีกด้วย ผลออกมาโครงสร้างของหลักสูตรยังคงเดิมเหมือน
 หลักสูตรพุทธศักราช 2500 แต่การดำเนินการด้านอื่น ๆ มีข้อกำหนดชัดเจนขึ้น (สุจริต
 เทียมรชอบ, สัมภาษณ์)

กรรมการแต่ละชุดมีความสัมพันธ์กัน คือ กรรมการผู้ริเริ่มจะไปอยู่ใน
 กรรมการชุดต่าง ๆ และกรรมการแต่ละชุดมีชาวต่างประเทศร่วมอยู่ด้วย การดำเนินงาน
 ของกรรมการมีความชัดเจนสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยสรุปเป็นแผนภูมิต่างนี้

แผนภูมิที่ 5 ความสัมพันธ์ของกรรมการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ.2504

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2504 มี
 วัตถุประสงค์สำคัญอยู่ 2 ประการ (หลักสูตรพุทธศักราช 2504 : 1 - 2)

1) เพื่อสาธิตและทดลองการจัดหลักสูตรและประมวลการสอนฝึกหัดครู
ในระดับปริญญาตรี สำหรับอาจารย์และนิสิตในระดับปริญญาชั้นสูง

2) เพื่อเป็นรากฐานของการจัดหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์และ
ประกาศนียบัตรทางครุศาสตร์ ที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ส่วนวัตถุประสงค์รองลงมานั้น เป็นความมุ่งหมายของการฝึกหัดครูโดย
ทั่วไป คือ ผลิตครูปริญญาตรีตามคุณภาพที่ประเทศไทยต้องการ หลักสูตรประกอบด้วย วิชา
ทางการศึกษาทั่วไป วิชาครู โดยจัดให้สัมพันธ์กันตลอดการศึกษาทั้ง 4 ปี พร้อมทั้งให้มี
ความรู้ในสายวิชาเฉพาะอย่างน้อย 2 วิชา ที่จะนำไปสอนได้อย่างดีในระดับที่ไม่สูงกว่า
ชั้นมัธยมศึกษา

นอกจากนั้นได้กำหนดวัตถุประสงค์ในหมวดวิชาทั้ง 4 หมวด คือ
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยนิสิตให้มีพื้นฐานความรู้ เพื่อ
เข้าใจสภาพแวดล้อม สังคม และการครองชีพประจำวันให้ดีขึ้น โดยจัดให้การศึกษาหลาย
ด้านในระดับปริญญาตรีพอที่จะเป็นความรู้ประกอบอย่างกว้างขวางของครู เป็นรากฐานที่
จะช่วยในการแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้อย่างดี สมดั่งเป็นบัณฑิตในสังคมประชาธิปไตย
ของประเทศไทย

หมวดวิชาเฉพาะ

หมายถึง วิชาที่นิสิตต้องเลือกศึกษาจนถึงขั้นสูงขึ้นไป เพื่อเป็นพื้นฐาน
เนื้อวิชาที่นิสิตนำไปสอน นิสิตเลือกเรียนวิชาเฉพาะได้ตามความสนใจและความถนัดของ
ตน 2 วิชา เป็นวิชาเอกวิชาหนึ่ง และเป็นวิชารองอีกวิชาหนึ่ง วิชาเอกและรองนี้อาจจะ
เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกัน เช่น วิชาเอกวิทยาศาสตร์ และวิชารองคณิตศาสตร์ หรืออาจจะ
เป็นวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องกันก็ได้ สำหรับนิสิตประถมศึกษานั้นอาจจะเลือกวิชารองที่เป็นผล
รวมของวิชาที่เกี่ยวข้องกันหลายวิชาก็ได้

หมวดวิชาครู

เป็นหมวดวิชาครุศาสตร์โดยตรงประกอบด้วย หลักการศึกษา การสอน
จิตวิทยาและวิชาอื่น ๆ ด้านอนนี้ ที่จะช่วยให้นิสิตเป็นครูที่ออกไปในอนาคต

หมวดวิชาเลือกเสรี

วิชานวาคนี้ เป็นวิชาที่เมื่อก่อนเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสเลือกเรียนวิชาที่ตนสนใจและเป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสใช้วิจารณญาณของตนเองโดยเสรี

2.3 โครงสร้างและเนื้อหาของสาระของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรพุทธศักราช 2504 มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต มี 2 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาประถมศึกษา และแขนงวิชามัธยมศึกษา รายละเอียดของโครงสร้างหลักสูตรตามตารางที่

ตารางที่ 16 โครงสร้างของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตพุทธศักราช 2504

แขนงวิชา	จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา			
	การศึกษ ทั่วไป	วิชาครู	วิชาเฉพาะ	เลือกเสรี
ประถมศึกษา			วิชาเอก-เลือกผสม	
	58-54	39	30	15
มัธยมศึกษา			วิชาเอก-เลือกผสม	
	58-54	33	30	15

จากหลักสูตรพุทธศักราช 2504 : 21

เนื้อหาของสาระของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศักราช 2504 มีเนื้อหาของสาระแต่ละหมวดวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในหมวดวิชาต่าง ๆ ซึ่งกล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแล้ว การจัดรายวิชาในแต่ละหมวดวิชา โดยเฉพาะหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐานการจัดหลักสูตรปริญญาตรีพุทธศักราช 2525 เป็นเกณฑ์ดังนี้

วิชาบังคับหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-58)	วิชาบังคับหมวดวิชาครู (33-39)	วิชาบังคับหมวดวิชาเฉพาะ(วิชาเอก) (30)	วิชาบังคับหมวดวิชาเลือกเสรี (3-13)
<u>สังคมศาสตร์</u> (15)	<u>วิชาบังคับร่วมทุกแขนงวิชา</u> (21)	วิชาเอก <u>ไทย</u> เลือกเรียนตามสาขาวิชาที่กำหนด	เลือกเรียนวิชาใดที่เปิดสอนใน
สศ. 103 สังคมวิทยาเบื้องต้น (2)	ครุ 101 ปฐมนิเทศทางการศึกษา (2)	ไทยแล้วเลือกวิชาในหมวดวิชาเลือก	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่ขัด
บธ. 104 เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์ (2)	จ. 202 จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น (3)	เสรีตามสาขานั้นจนครบ	กับระเบียบอื่น ๆ และโดยมีอนุมัติ
บ. 101 วิชโงหนังสือและห้องสมุด (1)	จ. 305 การวัดและการประเมินผลการศึกษา (2)	30 หน่วยกิต เช่น หากนิสิตเลือก	จากอาจารย์ที่ปรึกษา
พล. 103 กฐ. กิจกรรมทางพลศึกษา (2)	ครุ 324 โสภทัศน์ศึกษาเบื้องต้น (2)	เรียนสาขาวิชาภาษาไทยเป็นวิชา	แขนงวิชาประถมศึกษา 3-7
พล. 103 สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน (2)	ครุ 420 การบิณฑอน (10)	เอกต้องเรียนวิชาหมวดวิชาเฉพาะ	หน่วยกิต
จ. 201 จิตวิทยาทั่วไป (3)	ครุ 423 การศึกษากับสังคม (2)	สาขาวิชาภาษาไทย 24 หน่วยกิต	แขนงวิชามัธยมศึกษา
<u>มนุษยศาสตร์</u> (8)	<u>แขนงวิชาประถมศึกษา</u> (18)	และเลือกเรียนในวิชาในหมวด	9-13 หน่วยกิต
บธ. 301 วัฒนธรรมไทย (2)	จ. 303 ทัศนนาการวัยเด็ก (3)	ที่สาม วิชาเลือกเสรีอีก 6	
บธ. 401 ปรัชญา (2)	ครุ 302 ประมวลการเรียนรู้ในโรงเรียนประถม (3)	หน่วยกิต เพื่อให้ครบ	
ค. 101 สังคีตนิพนธ์ (2)	<u>การสอนวิชาเฉพาะในโรงเรียนประถม</u>	30 หน่วยกิต	
ศพ. 101 ศิลปนิพนธ์ (2)	ครุ 304 การสอนศิลปภาษาในโรงเรียนประถม (2)	สาขาวิชาที่นิสิตเลือกศึกษาเป็นวิชาเอกและ	
<u>ภาษา</u> (28)	ครุ 305 การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนประถม (2)	วิชาโทใดที่บังคับ	
พ. 101 กฐ, 202 กฐ (10)	ครุ 306 การสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถม (2)	ภาษาไทย ¹	
อก.101 กฐ, 202 กฐ, 303 กฐ, 404 กฐ (18)		ภาษาอังกฤษ ¹	
		วิชาเฉพาะในหมวดนี้ไปเรียนกับ	
		คณะอักษรศาสตร์	

วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี	วิทยาลัยมหาวิทยาลัย (33-39)	วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเฉพาะ(วิชาเอก) (30)	วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเลือกเสรี (3-13)
	กฎ 310 การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ 1 (2)	พจนานุกรม ⁶ สุรศึกษาและนิรุกติศาสตร์	
	กฎ 311 การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม (2)	วิชาทองสมุท ⁵	
	กฎ 312 การสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยม (2)	วารสาร <u>อินทนิล</u> แขนงวิชามัธยมศึกษา เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยเลือกเสรี สาย วิชาโทวิชาหนึ่งใก้จำนวน 15 หน่วยกิต	
	กฎ 313 การสอนภาษาเยอรมันในโรงเรียนมัธยม (2)	<u>วิชาเลือกประสม</u> <u>อินทนิล</u> แขนงวิชา ประถมศึกษาเลือกเรียนในมหาวิทยาลัย เลือกเสรีสายวิชาโทวิชาหนึ่งใก้ 15 หน่วยกิต	
	กฎ 314 การสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยม (2)		
	กฎ 315 การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยม (2)		
	กฎ 316 การสอนเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยม (2)	วิชาเฉพาะในหมวดนี้ไปเรียน ที่แผนกบรรณารักษศาสตร์	
	กฎ 317 การสอนศิลปะและการช่างในโรงเรียนมัธยม (2)	วิชาเฉพาะในหมวดนี้ไปเรียน ที่วิทยาลัยเทคโนโลยี	

วิทยาลัยมหาวชิราการศึกษากว๋ไป (34-58)	วิทยาลัยมหาวชิราการ (33-39)	วิทยาลัยมหาวชิราเฉพาะ(วิชาเอก) (30)	วิทยาลัยมหาวชิราเลือกเสรี (3-13)
วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ (10 หน่วยกิต)	กฎ 307 การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน ประถม(2)	สังคมศึกษา ² คณิตศาสตร์ ³	
ว. 101 ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ (2) ¹	กฎ 308 การสอนกลานานมัยในโรงเรียน ประถม(2)	วิทยาศาสตร์ ³ ภาษาฝรั่งเศส ¹	
ว. 102 ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (2) ¹	กฎ 421 การประถมศึกษา(2) แขนงวิชามัธยมศึกษา (30)	ภาษาเยอรมัน ¹ ทศกร	
สส.101 ประมวลวิชาฟิสิกส์ (2) ²	จ. 304 พัฒนาการวัยรุ่น (3)	ศิลปการช่าง ⁴	
สส.102 ประมวลวิชาคณิตศาสตร์สากล(2) ²	กฎ 303 ประมวลการเรียนในโรงเรียน มัธยม (3)		
คณ.101 ประมวลวิชาคณิตศาสตร์ (2)			
¹ นิสิตสำเร็จชั้นมัธยมศึกษา สาขา วิทยาศาสตร์ เลือกเรียนวิชาอื่นแทน	การสอนวิชาเฉพาะในโรงเรียนมัธยม (บังคับการเรียนการสอนภาษาไทยและเลือกเรียน 2 วิชา ซึ่งนิสิตจะไรเป็นเนื้อหาในการสอน)	¹ วิชาเฉพาะในหมวดที่ไปเรียนกับ คณะอักษรศาสตร์	
² นิสิตสำเร็จชั้นมัธยมศึกษา อักษรศาสตร์ เลือกเรียนวิชาอื่นแทน	กฎ 309 การสอนภาษาไทยในโรงเรียน มัธยม (2)	² วิชาเฉพาะในหมวดที่ไปเรียนกับ คณะรัฐศาสตร์และอักษรศาสตร์	
		³ วิชาเฉพาะในหมวดที่ไปเรียนกับ คณะวิทยาศาสตร์	
		⁴ วิชาเฉพาะในหมวดที่ไปเรียนกับ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

วิทยุบังคับมหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป	วิทยุบังคับมหาวิทยาลัยครู (33-39)	วิทยุบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(วิชาเอก) (30)	วิทยุบังคับมหาวิทยาลัยเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ (3-13)
	ครุ 318 การสอนคนทวิในโรงเรียน มัธยม (2)		
	ครุ 319 การสอนสุรศึกษาและนิรภัยศึกษา ในโรงเรียนมัธยม (2)		
	ครุ 422 การมัธยมศึกษา (2)		

จากหลักสูตร 4 ปี ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2504 : 22-25.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การสอน

3.1 ผู้สอน วิธีสอน

ในช่วงนี้ นิสิตคณะครุศาสตร์มีจำนวนมากขึ้น อาจารย์ 1 คนดูแลนิสิตประมาณ 20 - 30 คน แต่ทั้งอาจารย์และนิสิตจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน แต่เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป นิสิตมีจำนวนมากขึ้น ระบบการเรียนเปลี่ยนแปลงไป ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างอาจารย์และนิสิตก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่ในค่านิยมสอนนั้น โดยทั่วไปยังคงเป็นการสอนแบบบรรยาย ซึ่งอาจารย์ทุกคนมีความตั้งใจที่จะให้นิสิตเป็นคนดี มีความรู้ อาจารย์ตั้งใจสอน ให้ความรักความเมตตาแก่นิสิต ซึ่งนิสิตในช่วงนั้นจะเรียนได้ดี เป็นคนเก่งมีความเคารพครูมาก (ทัศนคติ, ขนบธรรมเนียม, สัมภาษณ์) และจากการสัมภาษณ์ในช่วงของหลักสูตรพุทธศักราช 2504 ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นในทางเดียวกันว่า ผู้สอนส่วนมากจะใช้การสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ซึ่งการสอนแบบบรรยายที่ค่านิยม ผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีความสามารถสูง มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี สามารถสอนวิชายาก ๆ ให้เป็นวิชาง่าย ๆ ได้ เช่น ศาสตราจารย์ อ๋มใจ วุฒิกุล สอนวิชาประวัติศาสตร์ สนุกได้ เนื้อหาสาระ อาจารย์ วิรุฬห์ สุวรรณกิตติ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ สอนวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพได้สนุก มีเนื้อหาสาระ เรียนแล้วทำให้ชอบวิชานี้ ศาสตราจารย์ กำนัน สนิทวงศ์ สอนวิชาสังคมศึกษาก็สนุกมาก แม้จะมีนิสิตเป็นจำนวนมาก แต่ทุกคนตั้งใจเรียน เพราะท่านสอนได้สนุก น่าสนใจ ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาด ท่านเป็นแบบอย่างการสอนแบบบรรยายที่ดีมาก สมควรยึดเป็นตัวอย่าง ท่านคิดเป็นระบบ สอนเหมือนเขียนหนังสือ ฟังการสอนของท่านเหมือนมีคนมาอ่านหนังสือให้ฟัง มีระบบ มีขั้นตอน เขียนกระดานคำสวย เป็นระเบียบ ระบบ เรียนได้อย่างมีสาระแม้จะมีนิสิตมากตั้งแต่ 200 - 300 คน (ไพพร คุณาวุฒิ เจ้าเลิศ เลิศขจรโลหารและสมหวัง ทวีมานุวัฒน์, สัมภาษณ์)

3.2 ผู้เรียน วิธีเรียน

ผู้เรียนในคณะครุศาสตร์ในช่วง พ.ศ. 2504 - 2514 มีหลายระดับ แม้ในระดับปริญญาตรีก็เปิดสอนทั้งหลักสูตร 4 ปี 4 ปีเทียบ หลักสูตร 2 ปี และหลักสูตร 1 ปี บางวิชานิสิตทุกหลักสูตรเรียนรวมกัน ผู้เรียนในระยะนี้จึงมีความแตกต่างกันมากทั้งในด้านการสอบเข้าเรียนในคณะครุศาสตร์ ประสบการณ์การเรียน การทำงาน และวัย

แต่มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ ความตั้งใจเรียนมีมาก ขยันขันแข็ง มีความรับผิดชอบสูง เชื้อพั้ง เคารพครูอาจารย์ แต่ขาดความกล้าในการแสดงออก เช่น กล้าพูด กล้าคิด เป็นต้น

ในช่วงเวลาดังกล่าว มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้เรียนและวิธีเรียนไว้หลายเรื่อง สำหรับในคานผู้เรียนนั้น อองุน จันทรขจร (2510 : 243 - 244) ได้สำรวจอันดับความสนใจ คะแนนสอบคัดเลือกและผลการเรียนในชั้นปีที่ 1 ของนิสิตครุศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ประจำปีการศึกษา 2509 จากการศึกษาสรุปผลได้ว่า นิสิตครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2509 เลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์เป็นอันดับหนึ่งมากที่สุด คือ 58 คน จาก 142 คน และเลือกครุศาสตร์เป็นอันดับ 4 น้อยที่สุด คือ 13 คน จาก 142 คน แสดงว่า นโยบายของคณะในการพิจารณารับนิสิตคือเกณฑ์จากอันดับความสนใจในการเลือกเป็นข้อสำคัญประการหนึ่ง และความสัมพันธ์ระหว่างอันดับความสนใจ กับผลการเรียนในคณะครุศาสตร์ เป็นไปในทางกลับกัน คือ ผู้ที่เลือกครุศาสตร์อันดับ 3, 4 มีผลการเรียนในคณะครุศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ดีกว่าผู้ที่เลือกครุศาสตร์อันดับ 1, 2 แสดงว่า ผู้ที่เรียนได้ผลดีในชั้นปีที่ 1 ในคณะครุศาสตร์ส่วนมากมิได้มีความสนใจต่อการเลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์เป็นอันดับแรกสุด และในปีเดียวกันนี้ สงวนศรี วิรัชชัย (2510 : 233 - 235) ได้สำรวจคะแนนการสอบคัดเลือกและอันดับการเลือกคณะครุศาสตร์ของนิสิตครุศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2510 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ (1) นิสิตครุศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2510 เลือกคณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 2 มากที่สุด รองลงไปได้แก่ อันดับที่ 3 และอันดับที่ 4 ตามลำดับ (2) นิสิตชายเลือกคณะครุศาสตร์เป็นอันดับ 2 มากที่สุด และนิสิตหญิงก็เลือกคณะครุศาสตร์เป็นอันดับที่ 2 มากที่สุด เช่นเดียวกัน (3) นิสิตประเภทอักษรศาสตร์ เลือกคณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 4 มากที่สุด นิสิตประเภทอักษรศาสตร์-พลศึกษา เลือกคณะครุศาสตร์เป็นอันดับ 2 มากที่สุด และไม่มีนิสิตเลือกคณะครุศาสตร์เป็นอันดับ 5, 6 เลย ส่วนนิสิตประเภทวิทยาศาสตร์-พลศึกษา เลือกคณะครุศาสตร์เป็นอันดับ 3 มากที่สุด

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า ในช่วงปีการศึกษา 2509 - 2510 นิสิตคณะครุศาสตร์เลือกคณะครุศาสตร์เป็นอันดับ 1, 2 มากที่สุด และไม่มีนิสิตเลือกคณะครุศาสตร์เป็นอันดับ 5, 6 เลย ส่วนผลการเรียนและการเลือกอันดับ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

นอกจากนั้น ทศนิยม อัสวริน (2510 : 1 - 2) ได้ศึกษาและค้นคว้า เรื่อง ทศนคติของนิสิตครุศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) ที่มีต่อการเรียนในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2510 สอบถามนิสิตคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ภาคปกติ จำนวน 400 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นโดยทั่วไปของนิสิตคณะครุศาสตร์เกี่ยวกับการเรียนในคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2510 และเพื่อศึกษาอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนในมหาวิทยาลัยที่นิสิตครุศาสตร์ต้องประสบ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตส่วนมากพอใจบุคลิกภาพ ความรู้ และวิธีสอนของอาจารย์
2. นิสิตส่วนมากพอใจเนื้อหาวิชาที่คณะจัดให้เรียนทั้งในค่านคุณภาพ และปริมาณ
3. นิสิตส่วนมากเห็นด้วยที่คณะกำหนดให้เลือกวิชาเอก โท และพอใจวิชา เอก โท ที่ตนเลือกเรียนอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ
4. นิสิตส่วนมากตัดสินใจเลือกวิชาเรียนของตนไม่ถูกต้อง เพราะไม่รู้ลักษณะของวิชาต่าง ๆ
5. นิสิตยังไม่เข้าใจหลักการลงทะเบียนและการประเมินผลการศึกษาเป็นชั้น A ถึง F อย่างถูกต้อง
6. นิสิตที่ต้องไปเรียนร่วมกับคณะอื่นยังไม่ได้รับความสะดวกในด้านการจัดการวางสอน สถานที่เรียน และการใช้ห้องปฏิบัติการ นอกจากนี้ นิสิตเห็นว่ายังไม่ได้รับความเสมอภาคในฐานะที่เป็นนิสิตร่วมมหาวิทยาลัย
7. นิสิตยังข้องใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะ และการบริการของแผนกวิชาโสตทัศนศึกษาของคณะ
8. อาจารย์ที่ปรึกษาได้ดูแลปกครองและเป็นตัวแทนของนิสิตในการติดต่อกับฝ่ายบริหาร
9. การปกครองระหว่างนิสิตภายในคณะ เป็นไปอย่างเสมอภาค กิจกรรมร่วมมีส่วนช่วยทำให้นิสิตมีความสัมพันธ์และเข้าใจกันดียิ่งขึ้น
10. นิสิตส่วนมากสนใจในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ต้องการที่จะมีส่วนรู้เห็นในการจัดกิจกรรมของชมรมทุกครั้ง

11. นิสิตส่วนมากเห็นว่าควรจะมีการประชุมเจียร์ และการเจียร์กีฬา เช่นเดิม หากแต่ปรับปรุงแนวความคิดในการเจียร์ให้ดีขึ้น

จากการศึกษาของ อ๋อง จันทรวงศ์ สงวนศรี วิรัชชัย และทัศนีย์ อัสวชิน นั้นพบว่า นิสิตที่เข้าเรียนในช่วงที่ใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2504 (2504 - 2514) มีทัศนคติที่คัดต่อการเรียนในคณะครุศาสตร์ พอใจต่อการเรียน และพอใจการสอนของอาจารย์ คณะครุศาสตร์

3.3 การประเมินผลการศึกษา

การประเมินผลการศึกษาให้ใช้ระบบหน่วยกิต โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 2504 : 53 - 56)

1. ทุกรายวิชาที่สอนในคณะครุศาสตร์ให้กำหนดเป็นหน่วยกิตภาค ชั่วโมงตามความมากน้อยของเวลาเรียน และงานที่ทำตลอดภาคตามอัตราดังนี้

ก. รายวิชาใดเป็นวิชาที่ทำการสอนในห้องเรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง และกำหนดให้นิสิตทำงานนอกห้องเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ตลอด 1 ภาคเรียน วิชานั้นมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตภาคชั่วโมง

ข. รายวิชาใดเป็นวิชาที่ต้องใช้การปฏิบัติหรือการฝึกหัดงานภายใต้การควบคุมของอาจารย์สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง และมีการปฏิบัติงานหรือการฝึกหัดงานตามลำพังอีกสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ตลอด 1 ภาคเรียน วิชานั้นมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตภาคชั่วโมง

ค. รายวิชาใดเป็นวิชาที่ต้องใช้เวลาศึกษา ฝึกหัดงาน หรือค้นคว้าติดต่อกันตลอดสัปดาห์ เช่น การฝึกสอน วิชานั้น 1 สัปดาห์ มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตภาคชั่วโมง

2. ให้กำหนดหน่วยภาคชั่วโมงที่นิสิตจะต้องศึกษาทั้งหมด เพื่อรับปริญญาตรีครุศาสตร์ไม่ต่ำกว่า 145 หน่วยกิตภาคชั่วโมง กำหนดให้ 18 หน่วยกิตภาค ชั่วโมงเป็นอัตราการเรียนของนิสิตตามปกติ (Normal) ในหนึ่งภาคเรียน แต่สำหรับนิสิตบางคนอาจได้รับอนุญาตให้ศึกษาได้ภาคหนึ่งไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิตภาคชั่วโมงหรือ ไม่มากกว่า 22 หน่วยกิตภาคชั่วโมง

3. นิสิตจะได้รับอนุญาตให้เข้าสอบไล่ได้ เมื่อนิสิตผู้นั้นมีเวลาเรียน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของแต่ละวิชา

4. ให้มีการสอบไล่ในปลายภาคเรียนทุกวิชาและอาจมีการจัดผลเป็น กราว ๆ ด้วยตลอดภาคเรียน โดยวิธีต่าง ๆ กัน ทั้งนี้แล้วแต่อาจารย์ผู้สอนวิชานั้นจะ เห็นสมควร เช่น วิกจากกรรายงานหนังสือที่กำหนดให้อ่าน งานที่แบ่งให้ทำเป็นหมู่หรือ เป็นรายบุคคลและการสอบย่อยระหว่างภาคเรียน เป็นต้น

5. ผลการสอบรายวิชาให้คิดเป็นลำดับชั้น คือ A,B,C,D,E และ F ถ้าต้องการจะแบ่งอันดับให้ละเอียดลงไปอีกก็ให้เติมเครื่องหมาย + และ - ลงไปแต่ละอันดับชั้น ตามลำดับ อันดับชั้นดังกล่าวกำหนดนี้มีความหมายดังต่อไปนี้

1.	A	=	ดีมาก
2.	B	=	ดี
3.	C	=	ปานกลาง
4.	D	=	พอใช้
5.	E	=	รอ การพิจารณา
6.	F	=	ตก

อันดับเปรียบเทียบคะแนนอันดับชั้นและร้อยละวางกำหนดดังนี้

A	=	86 ขึ้นไป
B	=	75 - 85
C	=	64 - 74
D	=	60 - 63
E	=	50 - 59
F	=	ตั้งแต่ 49 ลงมา

6. ผลการเรียนแต่ละวิชาต้องไม่ต่ำกว่าอันดับชั้น D จึงจะนับว่า สอบได้ในวิชานั้น ส่วนผลการเรียนรายวิชาใดต่ำกว่าอันดับชั้น D ลงไปนับว่าสอบตกใน วิชานั้น ถ้าเป็นวิชาบังคับต้องเรียนซ้ำ ถ้าเป็นวิชาเลือกอาจเรียนซ้ำหรือเลือกเรียนวิชา อื่นแทนได้

7. เมื่อการสอบในภาคหนึ่งสิ้นสุดลงให้นหาอัตราเฉลี่ยของผลการเรียน ที่ศึกษาแล้วทั้งหมดจนถึงปลายภาคนั้นเพื่อคู่ว่าการเรียนทั่ว ๆ ไปอยู่ในอันดับใด

8. วิชาใดที่นิสิตยังทำงานไม่ครบตามกำหนดให้ หรือต้องการให้ศึกษาเพิ่มเติมอีกให้ลงบันทึกในระเบียบสำหรับวิชานั้นว่า "รอกการพิจารณา" จนกว่าอาจารย์ประจำวิชาจะเห็นสมควรตัดสินผลของการศึกษาของนิสิตในวิชานั้นได้ และผลการศึกษารายวิชานั้นจะให้ใ้ใดไม่สูงกว่า ถ้านิสิตต้องอยู่ในสภาพ "รอกการพิจารณา" วิชาใดวิชานั้นนานเกิน 2 ภาคเรียน ให้ถือว่านิสิตผู้นั้นตกในวิชานั้น

4. การบริหารหลักสูตรและการสอน

4.1 การบริหารหลักสูตรและการสอน

จากที่กล่าวมาแล้ว ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2500 - 2504 นั้น คณะครุศาสตร์มีบุคคลที่ทำหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและการสอน 3 ฝ่าย คือ คณบดี อาจารย์ที่ปรึกษา และนายทะเบียน

เมื่อคณะครุศาสตร์ได้ขยายงานอย่างรวดเร็ว เป็นคณะที่ใหญ่ที่สุดของมหาวิทยาลัย คณบดีคณะครุศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ อ้าวอ้าว) จึงได้ทดลองให้มีตำแหน่งรองคณบดีขึ้น เพื่อแบ่งหน้าที่การงานช่วยกันทำ เมื่อวิเคราะห์งานแล้วได้แบ่งหน้าที่ดังนี้

1. คณบดี มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ

1.1 กิจการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับคณะครุศาสตร์โดยทั่วไป

1.2 การวางโครงการและนโยบายของคณะ และรับผิดชอบให้

กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปตามโครงการและนโยบายที่วางไว้

1.3 การประสานงาน

ก. ระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหารของคณะครุศาสตร์

ข. ระหว่างคณะครุศาสตร์กับคณะอื่น ๆ และสำนักงาน

อธิการบดีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. ระหว่างคณะครุศาสตร์กับกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 การนิเทศและบริหารเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรของคณะ

ครุศาสตร์

1.5 การประเมินผลงานของคณะครุศาสตร์

- 1.6 การจัดระเบียบและข้อบังคับภายในคณะครุศาสตร์
- 1.7 การเป็นผู้แทนของคณะครุศาสตร์ในการติดต่อกับบุคคลและหน่วยงานภายนอกคณะครุศาสตร์ทั้งในและต่างประเทศ

2. รองคณบดีฝ่ายบริหาร (ดร.จรรยาทัศน์ ทุกกะมาน ได้รับแต่งตั้งเป็นรองคณบดีฝ่ายบริหาร)

- 2.1 ทำหน้าที่แทนคณบดีในกรณีไม่สามารถจะปฏิบัติภารกิจได้
- 2.2 รับผิดชอบการบริหารกิจการภายในคณะให้เป็นไปตามนโยบายของคณะครุศาสตร์ในเรื่องเดียวกัน

ก. สารบรรณ

ข. พัสดุ

ค. การเงิน

ง. ทะเบียน

จ. อาคารสถานที่

ฉ. บริการนิสิต

ช. ชุกรการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.3 รักษาระเบียบและข้อบังคับของคณะครุศาสตร์ และของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะครุศาสตร์

2.4 ประสานงานทางชูกรการของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในคณะครุศาสตร์

3. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ (ดร.สุรางค์ โควตระกูล เป็นรองคณบดีฝ่ายวิชาการ)

3.1 ประสานงานภายในคณะให้เป็นไปตามนโยบายของคณะครุศาสตร์และความต้องการของหลักสูตรในด้านการบริการการสอน คือ

ก. บริการห้องสมุด

ข. บริการโสตทัศนศึกษา

ค. บริการห้องปฏิบัติการทางการสอนภาษาอังกฤษ

ง. บริการโรงเรียนสาธิต

- จ. บริการการวิจัย
 ฉ. บริการพลศึกษา
- 3.2 ประสานงานทางวิชาการระหว่างแผนกวิชาต่าง ๆ ในคณะ
 ครุศาสตร์
- 3.3 ช่วยในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและประมวลการเรียน
 รายวิชาต่าง ๆ
- 3.4 ดูแลการเรียนการสอนชั้นปริญญาโทของคณะ (ประชุมสุข
 อาชาวำรุง 2522 : 153 - 154)

สำหรับการบริหารการสอน คณะครุศาสตร์ได้จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา
 ประจำตัวนิสิต การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษานี้ คณะครุศาสตร์ได้นำมาใช้เป็นคณะแรก
 พร้อมกับการจัดหลักสูตรเป็นระบบหน่วยกิตให้นิสิตเลือกตามความเหมาะสมเป็นรายบุคคล
 คณะได้วิเคราะห์และกำหนดหน้าที่การทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ ซึ่งเป็นระเบียบภายใน
 ของคณะ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2505 ซึ่งหน้าที่หลักของอาจารย์ที่
 ปรึกษา คือ รับผิดชอบดูแลให้นิสิตเรียนวิชาบังคับได้ครบตามหลักสูตรต้องการ และเป็นไป
 ตามข้อกำหนดอื่น ๆ ของหลักสูตรและระเบียบของคณะครุศาสตร์ แล้วอาจารย์ที่ปรึกษายัง
 ได้รับมอบหน้าที่เกี่ยวกับนิสิตในความดูแลของอาจารย์ท่านนั้นอีก 4 ข้อ คือ

1. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนในคณะครุศาสตร์ตามความมุ่งหมาย
 ของหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตแต่ละคน
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวและความประพฤติของนิสิต
3. ช่วยแก้ปัญหา นิสิตทั้งในทางส่วนตัวและทางวิชาการ
4. เป็นตัวแทนคณะในการติดต่อกับนิสิต ประสานความสัมพันธ์ระหว่าง
 นิสิตกับคณาจารย์ (ประชุมสุข อาชาวำรุง, 2522 : 155, 159)

- 4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน
 หองเรียน

ในระหว่าง พ.ศ. 2504 - 2514 คณะครุศาสตร์ได้สร้างอาคาร
 ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหองเรียน สำนักงาน และหองประชุม จำนวน 6 อาคาร (กองแผน
 งาน, 2522 : 88) ดังนี้

พ.ศ. 2502 อาคารครุศาสตร์ 1 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชั้น
เดียว หลังคามุงกระเบื้อง สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2502 ปัจจุบันใช้เป็นส่วนงานคณบดี
อาคารครุศาสตร์ 2 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
2 ชั้น สร้างเสร็จใน พ.ศ. 2502

พ.ศ. 2506 อาคารครุศาสตร์ 3 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
3 ชั้น มีส่วนที่เป็นห้องประชุมขนาดเล็กสำหรับจัดการแสดงได้ ปัจจุบันใช้เป็นที่เรียน
เป็นส่วนใหญ่

พ.ศ. 2512 อาคารครุศาสตร์พลศึกษา เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
สูง 2 ชั้น สร้างเสร็จ พ.ศ. 2512

พ.ศ. 2513 อาคารครุศาสตร์พลศึกษา เป็นอาคารคอนกรีตเสริม
เหล็กสูง 3 ชั้น สร้างเสร็จ พ.ศ. 2513

อาคารครุศาสตร์ 6 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จัด
สร้างในปี พ.ศ. 2513 สูง 5 ชั้น

จากการสำรวจอาคารของกองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า
คณะครุศาสตร์มีขนาดของห้องเรียนครบทุกขนาด คือ ขนาดที่จุนิสิตได้ 25 คน 25 - 50
คน 50 - 100 คน และ มากกว่า 100 คน แม้กระนั้นก็ยังไม่ใช่เพียงพอด้วยเรียน ทั้งนี้
เพราะการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว การสร้างตึก
อาคารทำได้ยาก เพราะต้องอาศัยงบประมาณแผ่นดิน

การใช้สื่อการสอน

สื่อการสอนมีส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก แต่จะหาสื่อการสอนให้
ครบทุกวิชาย่อมทำไม่ได้ การสอนบางเรื่องมีปัญหาในการหาสื่อการสอน การสอนใน
ช่วงนั้นจึงใช้การบรรยายเป็นหลัก ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สื่อการสอนมากนัก และจากที่
อัสลี สิรินทร์วารวงศ์ (2507 : 1 - 5) ได้สำรวจปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับ
โสตทัศนอุปกรณ์ของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน
รัฐบาล จังหวัดพระนคร พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่คณะครุศาสตร์ส่งนิสิตไปฝึกสอน
ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ส่วนมากหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็น
จำนวนแทบทั้งหมด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีใช้อุปกรณ์ในกรณีต่าง ๆ อย่างดี

เป็นต้นว่า สามารถแก้ปัญหาในกรณีพบว่า มีอุปกรณ์บางอย่างไม่เป็นและสามารถแก้ปัญหาเมื่อพบว่า นักเรียนยังไม่เข้าใจในเรื่องที่สอนแล้วให้ลู่วงไปควยดี แสดงว่า นิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ส่วนมากจะไม่ประสบปัญหาอันเกิดจากการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ในกรณีต่าง ๆ และโสททัศนูปกรณ์ที่นิสิตฝึกสอนวิทยาศาสตร์ เคยใช้ ได้แก่ ฟิล์มสต๊อป กระดานนิเทศ สไลด์ และกระดานผ้าสำลี สำหรับวิธีจัดหาอุปกรณ์นั้น นิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ใช้วิธียืมอุปกรณ์จากโรงเรียนฝึกสอนมากที่สุด รองลงมาให้นักเรียนหาอุปกรณ์มาเอง นิสิตหาอุปกรณ์ขึ้นเอง และหาซื้อมาเอง นอกจากนั้นยังได้ไปติดต่อยืมอุปกรณ์จากสถานที่ต่าง ๆ เช่น กรมวิทยาศาสตร์ กรมทรัพยากร กรมโลหกิจ คณะวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมอุตุนิยม และโรงพยาบาลศิริราช อุปกรณ์ที่นิสิตส่วนมากทำขึ้นเอง ได้แก่ อุปกรณ์ประเภทรูปภาพ ไลอะแกรม และแผนภูมิ

จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงว่า นิสิตวิทยาศาสตร์ได้ฝึกหัดหาอุปกรณ์และการใช้สื่อเป็นอย่างดี การใช้สื่อการสอนประเภทอื่น ในวิชาอื่น ๆ อาจจะได้มาจากการฝึกหัดสื่อของนิสิตเอง นอกจากสื่อบางอย่างที่ราคาแพงก็จะขอยืมจากหน่วยงานต่าง ๆ

ห้องสมุด

ในระหว่าง พ.ศ. 2504 - 2514 ห้องสมุดได้ขยายตัวเพื่อรองรับจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้นทุกระดับ เช่น ใน พ.ศ. 2508 ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงพรทิพย์ นพวงศ์ ณ ออยุธยา ได้มีโครงการขยายห้องสมุดเพื่อรองรับนิสิตภาคสมทบอีกควย จึงเตรียมโครงการขยายห้องสมุดทั้งชั้นบน และชั้นล่าง และขยายเวลาให้บริการออกไปจนถึง 20.00 น.

ใน พ.ศ. 2511 คณะครุศาสตร์มีหนังสือภาษาไทยภาษาอังกฤษ และวารสารดังนี้ (กองแผนงาน, 2523 : 18, 53)

หนังสือ	ภาษาไทย	7,594	รายการ
	ภาษาต่างประเทศ	16,821	รายการ
วารสาร	ภาษาไทย	198	รายการ
	ภาษาต่างประเทศ	344	รายการ

นอกจากนั้น พรทิพย์ มานะวุฒย์ (2507 : 1 - 4) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจการใช้ห้องสมุดของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2500-2506

โดยแจกแบบสอบถามนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2507 จำนวน 256 คน เป็นนิสิตปริญญาโท นิสิตปริญญาสองปีชั้นปีที่ 1, 2 และหลักสูตรสี่ปีชั้นปีที่ 3, 4 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับการสำรวจสถิติการใช้ห้องสมุดของนิสิตและการหมุนเวียนของหนังสือ พบว่า ในปีการศึกษา 2501 มีผู้มาใช้บริการห้องสมุดมากที่สุดถึงร้อยละ 84.96 และปีการศึกษา 2506 เป็นปีที่มนิสิตมาใช้บริการห้องสมุดน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 30.25 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ในปีนี้จำนวนนิสิตทั้งคณะมีมากที่สุดเมื่อเทียบกับปีอื่น ๆ ทำให้คิดว่าอาจเกิดจากความบกพร่องในการเก็บสถิติผู้มาใช้

สำหรับการหมุนเวียนของหนังสือนั้น ปรากฏว่า จำนวนหนังสือที่มีผู้ขอยืมจากห้องสมุดส่วนมากเป็นหนังสือภาษาอังกฤษมากกว่าหนังสือภาษาไทย ในปีการศึกษา 2504 มีผู้ยืมหนังสือจากห้องสมุดมากที่สุดเฉลี่ยแล้วประมาณเดือนละ 3,685 เล่ม และในปีการศึกษา 2500 น้อยที่สุด คือ เฉลี่ยแล้วประมาณเดือนละ 1,055 เล่ม

2. การใช้ห้องสมุดของนิสิตปัจจุบันปรากฏว่า นิสิตส่วนมากมีเวลาว่างในการใช้ห้องสมุดพอสมควร ถ้ามีเวลาว่างมากพอก็มักจะเข้าห้องสมุด และมักจะเข้ามากกว่าหนึ่งครั้งในวันหนึ่ง ๆ จุดประสงค์ก็เพื่อการค้นคว้าเป็นส่วนใหญ่ ประเภทของหนังสือที่เข้ามาอ่านและขอยืมไปเป็นหนังสือทางวิชาการเป็นส่วนมาก สรุปได้ว่านิสิตปัจจุบันได้ประโยชน์จากห้องสมุดมากพอสมควร

3. สำหรับหนังสือประเภทที่นิสิตสนใจอยู่ในอันดับสูงมี 4 ประเภท เรียงตามลำดับ คือ หนังสือพิมพ์ การศึกษา ความรู้ทั่วไปหรือเบ็ดเตล็ด และวารสารทางคานการศึกษา ส่วนหนังสือที่นิสิตต้องการให้ทางห้องสมุดจัดหาเพิ่มเติม นั้น เป็นประเภทวิชาการเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นก็เป็พวกหนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ และแมกกาซีนต่างประเทศ

4. สิ่งที่นิสิตต้องการให้แก้ไขปรับปรุง คือ ควรขยายห้องสมุดให้กว้างขวางขึ้น หาโต๊ะ-เก้าอี้เพิ่มเติม ควรมีที่คอมหรือที่ปรับอากาศ หางานเจ้าหน้าที่ควรมีการอบรมด้านความรู้และกิริยามารยาทคานบริการ ควรมีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เพิ่มจำนวนหนังสือและควรเปิดโอกาสให้นิสิตเสนอรายชื่อหนังสือที่ต้องการอุปกรณต่าง ๆ ยังมีน้อยเกินไปควรหาเพิ่ม สำหรับคานอื่น ๆ ได้แก่ การมีที่นั่งนิสิตนั่งพัก

นอกห้องสมุด การปรับค่านั่งสอควรวินัยกรรม หนังสือต่าง ๆ ที่อาสาสมัครถอนออกจากห้องสมุดและหาหนังสือใหม่ ๆ มาแทน นอกจากนี้ก็มีเกี่ยวกับความสะอาดในห้องสมุดควรรักษาให้ทั่วถึงด้วย

5. เนื่องจากห้องสมุดชาคมัจฉัยที่สำคัญ คือ งบประมาณซึ่งอาจจะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องบางประการ เช่น หนังสืออุปกรณ์และครุภัณฑ์ให้เพียงพอ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ เป็นต้น ผู้บริหารงานควรจะไปพิจารณาและหาทางแก้ไข

6. จากการสอบถามนิสิตเป็นจำนวนมากยังไม่เข้าใจวิธีใช้ห้องสมุดที่ถูกต้อง จึงควรมีการสอนให้โดยละเอียดกว่าปัจจุบัน โดยความร่วมมือระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับบรรณารักษ์ ควรให้นิสิตเข้าใหม่ผ่านการทดสอบเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด เพื่อความมีพื้นฐานความรู้มาเพียงใด และเพิ่มการสอนให้วิญญูญ์ขึ้น

4.3 การติดตามหลักสูตรและการสอน

ในระหว่างปี พ.ศ. 2504 - 2514 มีงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนจัดทำโดยนิสิตบัณฑิตศึกษา และนิสิตปริญญาบัณฑิตหลักสูตร 2 ปี ประไพพรรณ เอกนันท์ (2518 : 34) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาเอกและวิชาโทของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตร 4 ปี ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2504 - 2516 จำนวน 2,172 คน พบว่า สายวิชาเอกและวิชาโทมีความสัมพันธ์กันดังนี้

1. สายวิชาเอกภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับสายวิชาโทสังคม
2. สายวิชาเอกภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับสายวิชาโท ภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส สังคมศึกษา พลศึกษา และภาษาเยอรมัน
3. สายวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส มีความสัมพันธ์กับสายวิชาโทภาษา
อังกฤษ
4. สายวิชาเอกคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับสายวิชาโท เคมี
ชีววิทยา
5. สายวิชาเอกวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับสายวิชาโทคณิตศาสตร์
และชีววิทยา
6. สายวิชาเอกเคมี มีความสัมพันธ์กับสายวิชาโทคณิตศาสตร์

7. สาขาวิชาเอกชีววิทยา มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาโทคณิตศาสตร์
8. สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาโท ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส สาขาวิชาผสมบรรณารักษ์
9. สาขาวิชาพลศึกษา มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาโท ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย และชีววิทยา

วิลลา สุณาลัย (2507 : 1 - 3) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิต ครุศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2507 ที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ออกแบบสอบถาม ตามนิสิตปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2507 จำนวน 500 คน ความคิดเห็นของนิสิตที่รวบรวมได้ 400 ฉบับ สรุปความคิดเห็นในค่านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาและหลักสูตร นิสิต 205 คน เห็นว่า หลักสูตรยังสืบสนอยู่ และเนื้อหาวิชาค่อนข้างยาก 295 คน แต่นิสิตยังชอบเรียนภาษาอังกฤษ 280 คน เหตุที่ชอบเรียนก็เพราะ ได้ประโยชน์มาก สำหรับนิสิต 100 คน ไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ เหตุที่ไม่ชอบเพราะ เรียนไม่รู้เรื่อง นิสิตต้องการฝึกทักษะการฟัง เป็นอันดับหนึ่ง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ทักษะที่นิสิตใช้ไม่ค่อยได้มากที่สุด คือ ทักษะการพูด อย่างไรก็ตาม นิสิตยังเห็นว่าเท่าที่ได้ศึกษาแล้วจากคณะครุศาสตร์ นิสิตได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้พอใช้ จากความคิดเห็นค่านนี้ แสดงว่า นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษเป็นส่วนมาก
2. ความคิดเห็นต่ออาจารย์และการสอน ส่วนมากพึงเล็งถึงวิธีการสอนมากกว่าคุณวุฒิของอาจารย์ และชอบเรียนกับอาจารย์ต่างประเทศมากกว่าอาจารย์ชาวไทย คือ ชอบเรียนกับอาจารย์ต่างประเทศที่มีความรู้พอประมาณ แต่มีวิธีการสอนดี 250 คน และปรารถนาให้อาจารย์มีวิธีการสอนที่ดี ทำให้เข้าใจง่าย มีความรู้ เข้าใจ และเห็นใจนิสิต
3. ความคิดเห็นต่อกิจกรรมและอุปกรณ์การสอน นิสิตอยากให้อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอน 388 คน อุปกรณ์ที่นิสิตต้องการมากที่สุดคือ เครื่องบันทึกเสียง ภาพยนตร์ และรูปภาพ นิสิตเห็นว่าต้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษช่วยให้นิสิตเรียนรู้อังกฤษได้คี่มาก 149 คน และเห็นว่าต้องอ่านหนังสือภาษาอังกฤษช่วยในการเรียนรู้ของนิสิตได้บ้าง 205 คน

จากข้อนี้จะเห็นว่า ความต้องการของนิสิตสัมพันธ์กัน กล่าวคือ นิสิตมักจะประสบปัญหาใน
 ด้านการฟังและการพูด จึงต้องการอุปกรณ์ช่วยในค่านี้นี้มาก

4. ความคิดเห็นต่อการวัดผล นิสิตอยากให้มีการวัดผลแบบปรนัย และ
 อัตนัย 288 คน และควรจะเป็นทุกครั้งเมื่อจบบทเรียนบทหนึ่ง ๆ แทนที่จะมีการวัดผลภาค
 การศึกษาละครั้ง 162 คน

5. นิสิตสนใจรายการภาษาอังกฤษนอกเหนือไปจากชั้นเรียน คือ
 สนใจภาพยนตร์ 180 คน หนังสือ 146 คน อาจารย์อาจจะจัดกิจกรรมร่วมหลักสูตรตาม
 ความสนใจของนิสิตได้ เช่น การจัดหาภาพยนตร์มาฉาย เพื่อศึกษาทักษะการฟัง

6. นิสิตประสบปัญหาในด้านการฟังภาษาอังกฤษไม่ทัน และชั้นเรียน
 มีนิสิตมากเกินไป นอกจากนั้นเป็นปัญหาทางด้านการเรียนการสอน เช่น อาจารย์สอนเร็ว
 ไปทำให้ไม่กล้าถาม นิสิตมีโอกาสน้อยและปัญหาส่วนตัว เช่น สุขภาพไม่ดี

สำหรับการศึกษาตามผลสัมฤทธิ์ จากการศึกษารายการของ วิไลวรรณ เจริญพงษ์
 (2515 : 46) ศึกษาการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี
 ที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2509 2510 และ 2511 และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต
 จำนวน 98 คน จากการวิจัย พบว่า ผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตพอใจความสามารถในการ
 ปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์ โดยส่วนรวมและในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะบุคลิกภาพ และ
 ทักษะติดต่ออาชีพครู ที่ผู้บังคับบัญชาและพอใจในระดับค่อนข้างสูง แต่วิธีการสอนของบัณฑิต
 เกี่ยวกับการพานักเรียนไปทัศนศึกษาและ การเจริญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนอยู่ใน
 ระดับไม่พอใจ ส่วนนิสิตที่สำเร็จปีการศึกษาต่างกัน พอใจความสามารถในการปฏิบัติงาน
 ครูของตนเองด้านความรู้และความสามารถทางวิชาการ ความสามารถพิเศษ บุคลิกภาพ
 ทักษะติดต่ออาชีพครูใกล้เคียงกัน ยกเว้นความสามารถด้านวิธีการสอน และมนุษยสัมพันธ์ที่
 บัณฑิตครูศาสตร์รุ่น 2511 พอใจความสามารถของตนมากที่สุด ส่วนบัณฑิตที่สำเร็จสายวิชา
 ที่ต่างกันพอใจความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองโดยส่วนรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน
 และสุรีย์ ชรรณเลิศหล้า (2525 : 64 - 65) ติดตามผลบัณฑิตครูศาสตร์
 สาขาวิชาพลศึกษา คณะครูศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2505 ถึง 2523 จำนวน 10 รุ่น
 ผลการวิจัยเป็นความคิดเห็นของบัณฑิตก่อนหลักสูตรปริญญาครูศาสตร์บัณฑิต สาขาพลศึกษา
 ซึ่งบัณฑิตเสนอว่าควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม เนื้อหา
 ของหลักสูตรควรสอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาในระดับที่บัณฑิตสอนอยู่ และหลักสูตร

ควรมีควัตถุประสงค์ของการพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนและ
กิจกรรมเสริมหลักสูตรของวิชาพลศึกษาอย่างมีคุณภาพ นอกจากนั้น วิฑูรย์ บุญวานิช
(2506 : 1 - 3) ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อนิสิตฝึกสอนคณะครุศาสตร์
ปีการศึกษา 2506 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ช่วยฝึกสอนตามโรงเรียน
ต่าง ๆ ที่คณะครุศาสตร์ส่งนิสิตไปฝึกสอน ผลการวิจัยโดยสรุปในจุดเด่นและจุดด้อยของ
นิสิตคณะครุศาสตร์ ใ้คดังนี้

ก. จุดเด่นของนิสิตคณะครุศาสตร์ ใ้คแก่

1. ซักัน เอาใจใส่ในการสอน
2. มีการเตรียมการสอนอย่างสม่ำเสมอ และมีความรู้ดีใน

เนื้อหาวิชาที่สอน

3. มีความเมตตา ยุติธรรม และให้ความสนใจในตัวเด็ก
4. มีความสะอาดเรียบร้อย แต่งกายตามกาลเทศะและประเพณี
5. สุภาพเรียบร้อย อ่อนโยนทั้งกายและวาจา สำนวณกิริยา

วาจาและประพฤติตนในลูกกาลเทศะ มีความเป็นมิตรกับทุกคน

6. มีร่างกายแข็งแรง และอนามยดี

ข. ขอบกพร่องของนิสิต ใ้คแก่

1. ความสามารถในการสอน ยังบกพร่องในการอธิบายให้
นักเรียนเข้าใจง่ายและรวดเร็ว การใช้คำถามของนักเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน
และการเลือกและคัดเลือกวิธีการสอนใ้คอย่างเหมาะสม

2. การดูแลห้องเรียน ระเบียบวินัยและการปกครองชั้นเรียน
ยังบกพร่องในเรื่อง การจัดห้องโ้สงเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การเอาใจใส่ตกแต่ง
ห้องเรียนใ้คหน้าครูสวยงามและถูกสุขลักษณะ และ การเอาใจใส่ดูแลความประพฤติ
มารยาทและการแต่งกายของนักเรียน

โดยสรุปภาพรวมในด้านการติดตามหลักสูตรและการสอนนั้น คณะ
ครุศาสตร์ยังไม่ใ้คดำเนินการ แต่มีงานวิจัยของนิสิตบัณฑิตศึกษาและนิสิตปริญญาบัณฑิต
หลักสูตร 2 ปี ซึ่งใ้คศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ใ้คในวิชาเอกและวิชาโ้คของ
นิสิตคณะครุศาสตร์ พบว่า วิชาเอกใ้คมีความสัมพันธ์กับวิชาโ้คมากกว่า 1 วิชา ใ้ค วิชา
เอกภาษาอังกฤษ วิชาเอกสังคมศึกษา และสายวิชาพลศึกษา

การศึกษาคิดตามผลในด้านความคิดเห็นของนิสิตในด้านความคิดเห็นต่อ วิชาภาษาอังกฤษ โดยทั่วไปนิสิตเห็นว่า หลักสูตรยังสับสนและมีเนื้อหาวิชาค่อนข้างมาก ส่วนอาจารย์ผู้สอน นิสิตสนใจวิธีการสอนมากกว่าคุณวุฒิและชอบเรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศที่มีความรู้พอประมาณ แต่มีวิธีการสอนดีและเห็นว่าห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษช่วยให้ นิสิตเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้มากขึ้น และคิดว่าควรมีการวัดผลเมื่อจบบทเรียนบทหนึ่ง ๆ มากกว่าวัดผลเมื่อสิ้นภาคการศึกษา

ส่วนการศึกษาและติดตามผลบัณฑิต หลักสูตร 4 ปีทุกสาขา ที่สำเร็จการ ศึกษา พ.ศ. 2509 2510 และ 2511 และการติดตามผลบัณฑิตหลักสูตร 4 ปี สาขา พลศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2505 ถึง 2523 พบว่า นิสิตและบัณฑิตบัญชาพอใจความ สามารถในการปฏิบัติงานของตนเองและของบัณฑิตครูศาสตร์ นอกจากนี้จากงานวิจัยซึ่งได้ ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ผู้ช่วยฝึกสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่คณะครูศาสตร์ส่งนิสิตไปฝึก สอนนั้น จุดเด่นของนิสิตครูศาสตร์ คือ ก้านบุคลิกภาพทั่วไป เช่น ชยัน มีเมตตา สะอาด เรียบร้อย ร่างกายแข็งแรงและอนามันดี เป็นต้น ส่วนจุดค้อยของนิสิตครูศาสตร์ คือ ความสามารถในการสอน และการดูแลห้องเรียน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี
พุทธศักราช 2515

1. สภาพทั่วไป

ช่วงระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา คณะครุศาสตร์มีการขยายตัวในทุกด้าน โดยเฉพาะการเรียนการสอนได้เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับบัณฑิตศึกษา และมีแผนกวิชาต่าง ๆ จำนวน 10 แผนกวิชา เรียงลำดับการเปิดแผนกวิชาตาม พ.ศ. ที่เปิดตั้งนี้ ตารางที่ 18 ลำดับการเปิดแผนกวิชา

ลำดับที่	แผนกวิชา	พ.ศ. ที่เปิด
1	สารพัดศึกษา	2500
2	ประถมศึกษา	2500
3	มัธยมศึกษา	2500
4	วิจัยการศึกษา	2500
5	พลศึกษา	2502
6	นิเทศและบริหารการศึกษา	2506
7	จิตวิทยาการศึกษา	2506
8	โสตทัศนศึกษา	2506
9	พยาบาลศึกษา	2510
10	ศิลปศึกษา	2511

(ประชุมสุข อาชาอำรุง, 2522: 97-99)

แผนวิชาทั้ง 10 แผนกนี้ มี 2 แผนกวิชาคือ แผนกวิชานิเทศและบริหาร การศึกษา และแผนกวิชาพยาบาลศึกษา ไม่มีโปรแกรมในระดับครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี อยู่ในสังกัด แผนกวิชาสารัตถศึกษามีโปรแกรมอยู่ในสังกัดมากที่สุดคือ 10 โปรแกรม โดยเฉพาะการเปิดสอนโปรแกรมคนตรีศึกษานั้นมีอาจารย์ที่มีวุฒิในค่านนี้เพียง 2 คน คือ อาจารย์โกวิท วัฒนศิริ วุฒิ ป.กศ.สูง, Cert. Music (London), K.C.M. (The Hague) และ อาจารย์อัญชลินทร์ บุรพพิพัฒน์ วุฒิ B.A., M.M., (Music Theory) U. of Michigan การสอนจึงต้องเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนเกือบทุกวิชา

ในระยะเวลาระหว่าง พ.ศ. 2515-2519 ซึ่งเป็นช่วงของแผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519 สำหรับแผนพัฒนาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงคณะครุศาสตร์ไว้ว่า "คณะครุศาสตร์จะดำเนินการ สอนนิสิตชั้นปริญญาบัณฑิตทางครุศาสตร์ทุกสาขาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ขยายงานค่านบัณฑิต ศึกษาให้มีปริมาณนิสิตสาขาวิชาการเพิ่มขึ้น รวมทั้งเปิดสอนในระดับปริญญาคุณวุฒิปริญญาอีก ด้วย" ในช่วงนี้เห็นว่าคณะครุศาสตร์ได้ขยายการเรียนการสอนตามนโยบายนี้อย่างกว้าง ขวาง เช่น

1. ระดับปริญญาตรี เปิดสอน 4 หลักสูตร คือ (1) หลักสูตร 4 ปี มี 27 โปรแกรม รับผิดชอบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเข้าศึกษาโดยผ่าน การคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย (2) หลักสูตร 4 ปีเทียบ รับผิดชอบการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือผู้ที่เรียนเป็นปีที่ 2 จากคณะอื่น ๆ ใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือนิสิตย้ายคณะ (3) หลักสูตร 2 ปี เปิดสอน 4 สาขา คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา บริหารการศึกษา และ พยาบาลศึกษา รับผิดชอบปริญญาตรี จากสถาบันที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับรองหรือได้รับอนุปริญญา หรือจบชั้นปีที่ 3 จาก สถาบันที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับรองในสาขาวิชาที่ไม่ใช่สาขาทางการศึกษา (4) หลักสูตร 1 ปี ชั้น ประกาศนียบัตรชั้นสูง รับผิดชอบปริญญาตรีทางครุศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 11 สาขา คือ การแนะแนว การวัดผลการศึกษา โสภศาสตร์ศึกษา การนิเทศการศึกษา การบริหารการศึกษา การสอนวิชาภาษาไทย การสอนสังคมศึกษา การสอนภาษาต่างประเทศ การสอนวิทยาศาสตร์ การสอนคณิตศาสตร์ และการวิจัยการศึกษา

2. ระดับบัณฑิตศึกษา เปิดสอนหลักสูตร 2 ปี รับผิดชอบปริญญาเกียรตินิยม จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับรอง หรือผู้ที่จบ

ปริญญาตรีในสถาบันดังกล่าวหรือไม่ได้เกียรตินิยม การรับสมัครจะมีคณะกรรมการวิชาการ
แต่ละภาควิชาพิจารณารับสมัครเป็นราย ๆ ไป การเปิดสอนในระดับนี้ในพ.ศ.2515 มี 4
สาขา คือ (1) คณิตศาสตร์ศึกษา (2) วิทยาศาสตร์ศึกษา (3) การบริหารวิชาพยาบาล
และ (4) การสอนภาษาไทย (ประชุมสุข อ้าวอ่ารุง, 2522: 98)

3. ระดับคุณวุฒิมัธยมศึกษา ได้เปิดสอนครั้งแรกใน พ.ศ.2517 สาขาจิตวิทยาการ
ศึกษา รับนิสิตคุณวุฒิมัธยมศึกษาแรก 7 คน นอกจากนั้นได้เปิดโครงการทดลองเลี้ยงดูเด็กวัย
ก่อนเข้าโรงเรียน (ประชุมสุข อ้าวอ่ารุง, 2522: 99)

พ.ศ.2519 คณะครุศาสตร์ ยกเลิกการรับผู้วุฒิต่าง ๆ เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 3
ที่เรียกว่าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปีเทียบ และยกเลิกการรับนิสิตภาคสมทบและ
ภาคพิเศษสำหรับหลักสูตรนี้ด้วย เพราะการผลิตครูในประเทศไทยขณะนี้ผลิตได้มากเกินไป
แผนที่ทางการกำหนดไว้จนเกินความสามารถของโรงเรียนที่จะรับ เข้าทำงานได้ทั้งหมด
ซึ่งกรมการฝึกหัดครูของกระทรวงศึกษาธิการก็ยอมรับ และเริ่มกรับนักศึกษาภาคค่ำใน
หลายวิทยาลัยครูด้วยกัน (หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พ.ศ.2515: ข)

2. หลักสูตร

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พ.ศ.2515 (ปรับปรุงใหม่) แตกต่างจาก
หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิตที่เข้ามาทั้งจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร และการจัด
รายวิชา ซึ่งหลักสูตร พ.ศ.2515 มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต
จัดรายวิชาเป็นโปปรแกรมมี 27 โปปรแกรม "สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้ใช้
หลักสูตรนี้หลังจากมีการแก้ไขเล็กน้อยตามที่ประชุมครั้งที่ 331 เมื่อวันที่ 29 มกราคม
2519 แต่คณะครุศาสตร์จะต้องแก้ไขหรือปรับปรุงหลักสูตรนี้อีกครั้งหนึ่ง ตามมติที่ประชุม
คณะที่ ครั้งที่ 3/2519 เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2519 ในเรื่องโปปรแกรมการศึกษาต่าง ๆ
เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (หลักสูตรปริญญาครุศาสตร
บัณฑิต 4 ปี พ.ศ.2515: ข)

2.1 การปรับปรุงหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรพุทธศักราช 2515 เป็นคำริของคณะที่คณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ประชุมสุข อ้าวอ่ารุง) การดำเนินงานในขั้นต้นมีคณะกรรมการ
ปรับปรุงหลักสูตรชุดหนึ่ง ประกอบด้วย (รายงานการประชุมคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร
2514)

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. วิจิตร	ศรีสอ้าน	ประธาน	
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. พรรณี	สาคริก	กรรมการ	
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. ประสาร	มาลากุล	ดร. อรุยา	กรรมการ
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. ภิญโญ	สาขร	กรรมการ	
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ประคอง	กรรณสุต	กรรมการ	
6.	อาจารย์	ดร. องค์การ	อินทร์พรหม	กรรมการ	
7.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สุมน	อมรวิวัฒน์	กรรมการและเลขานุการ	

(ตำแหน่งทางวิชาการที่กล่าวถึง เป็นตำแหน่งทางวิชาการในสมัยนั้น)

คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ได้ประชุมครั้งแรกในวันที่ 11 มกราคม 2514 ณ ห้องประชุมสำนักคณบดี ซึ่งประธานได้แถลงเกี่ยวกับผลงานของกรรมการหลักสูตร ที่ผ่านมามีหลักสูตรที่ทำเสร็จแล้วคือ หลักสูตรชั้นปริญญาโท ส่วนในชั้นปริญญาตรี ได้ทำการ ประเมินผลหลักสูตรโดยออกแบบสอบถามและติดตามผล ซึ่งได้ประเมินครั้งใหญ่ในการสัมมนา เรื่อง "สถานการณ์ทางวิชาการในคณะครุศาสตร์" จากนั้นคณะกรรมการหลักสูตรได้กำหนด ขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตรไว้ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประเมินผลหลักสูตร ขั้นที่ 2 จัดทำ ขอบเขตของหลักสูตร ขั้นที่ 3 การกำหนดรายวิชาและทำประมวลลักษณะวิชา ขั้นที่ 4 ให้แต่ละแผนกวิชาทำประมวลการสอนในแต่ละวิชาที่รับผิดชอบ ขั้นที่ 5 การนำหลักสูตร ไปใช้ และ ขั้นที่ 6 การประเมินผลหลักสูตรใหม่ (รายงานการประชุมคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตร ครั้งที่ 1/2514)

จากการประชุมของคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งได้ดำเนินการมา ประมาณ 5 เดือน (มกราคม-พฤษภาคม 2514) ผู้วิจัยจะสรุปข้อเสนอของคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตและการจัดหมวดวิชาต่าง ๆ ดังนี้

1. ลดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร จาก 145 หน่วยกิต เป็น 135 หน่วยกิต เหตุผลในการลดเพื่อให้มีเวลาทำงานค้นคว้ามากขึ้น การสอนของ อาจารย์ต้องแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เพื่อจะได้มีเวลาตรวจสอบการค้นคว้าของนิสิตได้มากขึ้น (การประชุมครั้งที่ 7/2514 วันที่ 1 มีนาคม 2514)

2. การจัดหมวดวิชาต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายและเกณฑ์ในการจัดดังนี้

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (รายงานการประชุม ครั้งที่ 8/2514)

- 2.1 เพื่อให้มีความรู้รอบแก่ผู้เรียน เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- 2.2 ควรเป็นพื้นฐานของการศึกษาต่อวิชาเฉพาะในกรณีที่ทำได้
- 2.3 ควรเป็นวิชาที่ส่งเสริมบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับการเป็นบัณฑิต

หมวดวิชาเฉพาะ (รายงานการประชุมครั้งที่ 8/2514)

วิชาเฉพาะที่จัดในสายวิชาเอก วิชาโท มุ่งให้ผู้เรียนมีเนื้อหาวิชาเพื่อเป็นครูในสายวิชานั้น มีใจเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในสายวิชานั้นโดยตรง

การปรับปรุงหลักสูตรในคอนนั้น เป็นไปตามหลักทฤษฎีของการปรับปรุงหลักสูตร การจัดลักษณะวิชาต่าง ๆ คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร เชื่อในคอนนั้นว่าเหมาะสมกับความต้องการ เหมาะกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ มีเป้าหมายชัดเจน ทดสอบภายหลัง กรรมการปรับปรุงหลักสูตรใหม่จัดให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นมากขึ้น แต่หลังจากนั้นก็ได้ออกออกมาใหม่เป็นลักษณะ 27 โปรแกรม ซึ่งลักษณะนั้นมีพื้นฐานมาจากการตั้งปรัชญาหาตลาด และต้องการให้นักศึกษาได้เลือกเข้าตามโปรแกรม แต่การจัดกาเรียนอื่น ๆ ไม่สัมพันธ์กับการจัดหลักสูตร ปัญหาที่ตามมาคือการจัดห้องเรียน ตารางเรียนและการลงทะเบียน (สุนทรวิวัฒน์, สัมภาษณ์) ซึ่งการเปิดโปรแกรมการศึกษาขึ้นอย่างกว้างขวางคือ 27 โปรแกรม เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษา แม้ว่าบางโปรแกรมการศึกษาไม่ได้แตกต่างจากโปรแกรมการศึกษางานโปรแกรมเท่าใดนัก บางทีก็เกือบเหมือนกัน ต่างกันเพียงรายวิชาเดียว คณะก็มิได้เห็นว่าเป็นการเปิดโปรแกรมซ้ำซ้อนกัน ในแง่วิชาการจัดหลักสูตรแล้วกลับเห็นว่าเป็นเทคนิคพิเศษ เพราะหลักการศึกษาในสังคมประชาธิปไตยนั้น ต้องให้โอกาสแก่นักศึกษาให้มากทั้งนี้เข้ากับหลักจิตวิทยาสังคมด้วย (ประชุมสุข อาชวอำรุง, 2522: 180)

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พ.ศ. 2515 เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีความมุ่งหมายเพื่อผลิตครูหรือเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา แบ่งเป็นโปรแกรมการศึกษา 27 โปรแกรม แต่ละโปรแกรมประกอบด้วยรายวิชาซึ่งจัดไว้ 4 หมวดดังนี้ (หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2515: 1-2)

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เป็นหมวดวิชาที่ให้ความรู้แก่นิสิตเพื่อ ความเข้าใจสภาพแวดล้อม สังคมและการดำรงชีวิตประจำวันอันจะช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ ของนิสิตให้เหมาะสมกับการเป็นครูศาสตร์บัณฑิต บางวิชาในหมวดนี้อาจจะเป็นพื้นฐานของ การศึกษาต่อในหมวดวิชาเฉพาะ

2. หมวดวิชาครู เป็นหมวดวิชาที่ประกอบด้วยความรู้ ความเข้าใจ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางครุศาสตร์ และจิตวิทยาการศึกษาเพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจ ทางหลักวิชาครูและมีประสบการณ์ทางวิชาชีพเพียงพอที่จะเป็นครูที่ดีต่อไป

3. หมวดวิชาเฉพาะ เป็นหมวดวิชาที่นิสิตเลือกเรียนเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาชั้นสูงขึ้นไป หรือเพื่อเป็นเนื้อหาวิชาที่นิสิตนำไปสอน นิสิตเลือกเรียนวิชา เฉพาะได้ตามความสนใจและความถนัดของตน 2 วิชา เป็นวิชาเอกวิชาหนึ่งและเป็นวิชา โทวิชาหนึ่ง หรือเลือกเรียนวิชาเอกวิชาเดียวกันได้ วิชาเอกและวิชาโทนี้อาจจะเป็นวิชาที่ เกี่ยวข้องกันหรืออาจจะเป็นวิชาไม่เกี่ยวข้องกันก็ได้

4. หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นหมวดวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้นิสิตมีโอกาส เลือกเรียนวิชาที่ตนสนใจและเป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้นิสิตมีโอกาสใช้วิจารณญาณของตน เองโดยเสรี

2.3 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร พุทธศักราช 2515 มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอด หลักสูตร 135 หน่วยกิต มี 27 โปรรแกรม แต่ละโปรรแกรมมี 4 หมวดวิชา รายละเอียด ของโครงสร้างดังตาราง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 โครงสร้างของหลักสูตร พุทธศักราช 2515

โปรแกรม	จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา			
	การศึกษา ทั่วไป	วิชา ครู	วิชา เฉพาะ	เลือก เสรี
1. อนุบาล	40	40	50	5
2. การสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น	40	40	50	5
3. การสอนระดับประถมศึกษาตอนปลาย	40	40	50	5
4. การสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา	40	30	60	5
5. การสอนธุรกิจระดับมัธยมศึกษา	40	30	50-60	15-5
6. การสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา	40	35	50-60	10-0
7. การสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไประดับ มัธยมศึกษา	44	30	50-60	1-11
8. การสอนวิทยาศาสตร์ชีวภาพระดับ มัธยมศึกษา	44	30	50	11
9. การสอนวิทยาศาสตร์กายภาพระดับ มัธยมศึกษา	44	30	50	11
10. การสอนเคมีระดับมัธยมศึกษา	44	30	50-60	1-11
11. การสอนฟิสิกส์ระดับมัธยมศึกษา	42	30	50-60	13-3
12. การสอนชีววิทยาระดับมัธยมศึกษา	40	30	60	5
13. การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา	34	30	66	5
14. การสอนภาษาฝรั่งเศส เป็นภาษา ต่างประเทศ	40	30	60	5
15. การสอนภาษา เยอรมัน เป็นภาษา ต่างประเทศ	40	30	60	5
16. การสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษา ต่างประเทศ	30	34	66	5

ตารางที่ 19 (ต่อ)

โปรแกรม	จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา			
	การศึกษา ทั่วไป	วิชา ครู	วิชา เฉพาะ	เลือก เสรี
17. หอสมุดโรงเรียน	38	34	60	3
18. คณิตศึกษา	36	34	60	5
19. การสอนอุตสาหกรรมศิลป์ระดับ มัธยมศึกษา	40	30	50-60	15-5
20. ศิลปศึกษา	35	40	50-56	10-4
21. พลศึกษา	30	38	56	5
22. สุขศึกษา	34	36	60	5
23. โสตทัศนศึกษา	36	35	60	4
24. จิตวิทยาการศึกษา	36	34	60	5
25. การสอนเด็กพิเศษ	40	54	36	5
26. ประชากรศึกษา (จัดขึ้นเพื่อให้นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาโท กำหนดให้เรียน 24 หน่วยกิต นิสิตโปรแกรมนี้จะเรียนวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู ตามโปรแกรมของสายวิชาเอกที่ตนเลือก)				
27. การศึกษารูปถ่าย	40	50	36	9

คู่มือวิทยฐานะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศักราช 2515 มี 27 โปรแกรม แบ่งโปรแกรมต่างๆ สังกัดแผนกวิชา 8 แผนกวิชา การเสนอเนื้อหาของผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2525 เป็นเกณฑ์ในการเสนอรายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปจะแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์

ตารางที่ 20 โปรแกรมสังกัดแผนกวิชาประถมศึกษา

โปรแกรมอนุบาลศึกษา การสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น การสอนระดับประถมศึกษาตอนปลาย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาครู	หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาเลือกเสรี
<u>วิชาบังคับรวม 3 โปรแกรม (34)</u>	<u>วิชาบังคับรวม 3 โปรแกรม (25)</u>	<u>อนุบาลศึกษา</u>	
<u>สังคมศาสตร์ (8)</u>	410480 ประสพการณ์วิชาชีพ (6)	เรียนโท 2 แบบ	
411175 การปกครองและการเมืองของไทย (2)	411490 ชีวเนติการศึกษ (2)	แบบที่ 1 เลือกเรียนวิชาเอกสายเดียว 50 หน่วยกิต	
412120 วิธีการศึกษา (1)	411101 ปฐมนิเทศการศึกษ (3)	แบบที่ 2 เลือกเรียนวิชาเอก 36 หน่วยกิต และเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ อีก เป็นวิชาเอก 13 หน่วยกิต ตามความเห็นชอบของหัวหน้าโปรแกรม	
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	412240 การประเมินผลการเรียนรู้การสอน(2)		
417208 สุขภาพจิต (2)	413202 หลักฐนรและการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา (3)		
<u>มนุษยศาสตร์ (4)</u>	413302 พฤติกรรมการเรียนรู้การสอนระดับประถมศึกษา (3)		
411102 มนุษยธรรมศึกษา (20 (สำหรับนิสิตที่ไม่มีพื้นความรู้ทางศิลปศาสตร์)	417102 มุสสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)		
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)	<u>การสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น</u>	
<u>ภาษาศาสตร์ (16)</u>	418302 วัสดุอุปกรณ์การสอน (2)	เรียนโท 2 แบบ	
411130 ภาษาไทย 1 (2)	<u>รายวิชาเฉพาะโปรแกรม</u>	แบบที่ 1 เลือกเรียนวิชาเอกสายเดียว 50 หน่วยกิต	
411131 ภาษาไทย 2 (2)	<u>อนุบาลศึกษา</u>	แบบที่ 2 เลือกเรียนวิชาเอก 36 หน่วยกิต และเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ เป็นวิชาเอก 14 หน่วยกิต (ตามความเห็นชอบของหัวหน้าโปรแกรม)	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	<u>รายวิชาบังคับ (5)</u>		
411239 ภาษาไทย 4 (2)	413201 การศึกษาสำหรับเด็กเล็ก (2)		
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	413303 พฤติกรรมการเรียนรู้การสอนระดับอนุบาล (3)		
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)			

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาครู	หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาเลือกเสรี
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	รายวิชาเลือก 10 หน่วยกิต	การสอนระดับประถมศึกษาตอนปลาย (50	
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชาครูเฉพาะโปรแกรม	ในนิสิตเรียนวิชาเอกของโปรแกรมอื่น โปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่ง 36 หน่วยกิต และเลือกเรียนวิชาเฉพาะจากโปรแกรมต่าง ๆ โดยได้รับอนุมัติจากหัวหน้าโปรแกรมอีก 11 หน่วยกิต (ถ้าโปรแกรมใดให้เรียนวิชาเอกไม่ถึง 36 หน่วยกิต ก็ให้เลือกเรียนวิชาเฉพาะจากโปรแกรมต่าง ๆ มากกว่า 14 หน่วยกิต เพื่อให้มีวิชาเฉพาะครบ 50 หน่วยกิต)	
<u>คณิตศาสตร์กับวิทยาศาสตร์</u> (6)	<u>การสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น</u>		
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)	รายวิชาบังคับ (9)		
(สำหรับนิสิตไม่มีพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์)	411307 กิจกรรมดนตรีสำหรับครู (2)		
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)	(นิสิตเอกคนตรีเรียนรายวิชาเลือกแทน)		
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	413101 การเอนของเค็กไทย (2)		
<u>รายวิชาเฉพาะโปรแกรม</u>	413304 พฤติกรรมการเรียนรู้การสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น (3)		
(นอกเหนือจากรายวิชารวม)	420213 โปรแกรมศิลป์ในโรงเรียน (2)		
<u>อนุบาลศึกษา</u>	(นิสิตเอกศิลปศึกษาเรียนรายวิชาเลือกแทน)		
<u>รายวิชาบังคับ</u>	รายวิชาเลือก 8-6 หน่วยกิต		
<u>สังคมศาสตร์</u> (ไม่มี)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชาครูเฉพาะโปรแกรม		
<u>มนุษยศาสตร์</u> (ไม่มี)	<u>การสอนระดับประถมศึกษาตอนปลาย</u>		
<u>ภาษาศาสตร์</u> (ไม่มี)	รายวิชาบังคับ		
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (ไม่มี)	411307 กิจกรรมดนตรีสำหรับครู (2)		
	(นิสิตเอกคนตรีเรียนรายวิชาเลือกแทน)		

หมวดวิชาการศึกษา	หมวดวิชาครู	หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาเลือกเสรี
<p>รายวิชาเลือก 16-6 หน่วยกิต</p> <p>เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป</p> <p><u>ประถมศึกษาตอนต้น</u></p> <p>รายวิชาบังคับ</p> <p><u>สังคมศาสตร์</u> (2)</p> <p>415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)</p> <p>415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (1)</p> <p><u>มนุษยศาสตร์</u> (2)</p> <p>411102 มนุษยธรรมศึกษา (2) (สำหรับนิสิตที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางศิลปศาสตร์)</p> <p><u>ภาษาศาสตร์</u> (ไม่มี)</p> <p><u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (ไม่มี)</p> <p>รายวิชาเลือก 8-6 หน่วยกิต</p> <p>เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป</p>	<p>413305 ทดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนระดับ ประถมศึกษาตอนปลาย (3)</p> <p>415351 โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน (2)</p> <p>420213 โปรแกรมศิลปในโรงเรียน (2) (นิสิตวิชาเอกศิลปเรียนรายวิชาเลือกแทน)</p> <p>รายวิชาเลือก 8-6 หน่วยกิต</p> <p>เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาครูเฉพาะโปรแกรม</p> <p>ถ้าวิชาใดในหมวดวิชาครูมีเนื้อหาตรงกับวิชาเอก นิสิตจะได้รับอนุมัติจากหัวหน้า โปรแกรม ให้เลือกเรียนวิชาอื่นแทน</p>		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาครู	หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาเลือกเสรี
------------------------	-------------	---------------	-------------------

---

ประถมศึกษาตอนปลาย

รายวิชาบังคับ

สังคมศาสตร์ (3)

411203 เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2)

415101 กิจกรรมเพื่อศึกษาทั่วไป 1 (1)

มนุษยศาสตร์

411102 มนุษยธรรมศึกษา (2)

(สำหรับนิสิตที่ไม่มีพื้นฐานทางศิลปศาสตร์)

ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)

วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (2)

411105 พัฒนาการคณิตศาสตร์ (2)

(สำหรับนิสิตที่ไม่มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์)

รายวิชาเลือก 11-5 หน่วยกิต

เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด
วิชาการศึกษาทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 โปรแกรมที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (โปรแกรมการสอน . . . ระดับมัธยมศึกษา)
 สังคมศึกษา ธุรกิจ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (9-15)
<u>วิชาบังคับร่วม 5 โปรแกรม (25)</u> <u>สังคมศาสตร์ (7)</u>	<u>วิชาบังคับร่วม 5 โปรแกรม (22)</u>	<u>การพัฒนาสังคมศึกษา</u>	<u>วิชาเลือกเสรี (5-15)</u> นิสิตเลือกเรียนวิชาอื่นๆ ในระดั้มปริญญาตรี ที่เปิดสอนใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใ้ รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา
411175 การปกครองและการเมืองไทย (2)	411480 ประชามติประชาธิปไตย (6)	วิชาเอก (36)	
412120 วิธีการศึกษา (1)	410490 สัมมนาการศึกษา (2)	วิชาบังคับ (30)	
415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)	411101 ปฐมวัยศึกษาศาสตร์ (3)	วิชาเลือก (6)	
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	412240 การวัดและประเมินผลการเรียน การสอน (2)	(วิชาโทเลือกเรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรม อื่นเป็นวิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)	
<u>ภาษาศาสตร์ (16)</u>	414303 หลักสูตรและการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษา (3)	วิชาโท (24)	
411130 ภาษาไทย 1 (2)	417102 มูลสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)	วิชาบังคับ (16-22)	
411131 ภาษาไทย 2 (2)	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)	วิชาเลือก (8-2)	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	418302 วิจัยปฏิบัติการเรียนการสอน (2)	<u>การสอนธุรกิจ</u>	
411239 ภาษาไทย 4 (2)	<u>รายวิชาเฉพาะโปรแกรม</u>	วิชาเอกสายเดี่ยว (50)	
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	<u>การสอนสังคมศึกษาระดับมัธยม</u>	วิชาบังคับ (36)	
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)	<u>รายวิชาบังคับ (4-5)</u>	วิชาเลือก (14)	
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	414307 พฤติกรรมการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษา (2)	(เรียนกับคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี)	
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	พฤติกรรมเรียนการสอนวิชาโท (2-3)	วิชาเอก (36)	
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (2)</u>		วิชาบังคับ (26) } เลือกเรียนรายวิชา วิชาเลือก (10) } เอกสายเดี่ยว	
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)			

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาเลือก (5-8)</u> นิสิตเลือกเรียนรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป	<u>รายวิชาเลือก (4-3)</u> เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาครู	<u>วิชาโท (24)</u> วิชาบังคับ (17) เลือกเรียนรายวิชา วิชาเลือก (7) วิชาเอกสายเทียบ	
<u>วิชาบังคับ เฉพาะโปรแกรมใน 5 โปรแกรม</u> (นอกเหนือจากรายวิชารวม)	<u>การสอนธุรกิจระดับมัธยมศึกษา</u> <u>รายวิชาบังคับ (4-5)</u>	<u>การสอนคณิตศาสตร์</u> <u>วิชาเอกสายเทียบ (50)</u>	
<u>การสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (10)</u> <u>รายวิชาบังคับ</u>	414310 หลักสูตรรวมการเรียนการสอนธุรกิจ ระดับมัธยมศึกษา (2)	วิชาบังคับ (36) วิชาเลือก (14)	
<u>สังคมศาสตร์ (ไม่มี)</u> <u>มนุษยศาสตร์ (2)</u>	หลักสูตรรวมการเรียนการสอนวิชาโท (2-3)	วิชาเอก (36) วิชาบังคับ (36)	
411207 ครุภทวิทยา <u>ภาษาศาสตร์ (4)</u>	<u>รายวิชาเลือก (6-4-3)</u> เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาครู	วิชาโท (24) <u>การสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป</u>	
411320 ภาษาไทย 5 (1)		วิชาเอกสายเทียบ (50)	
411321 ภาษาไทย 6 (1)		วิชาบังคับ (38)	
411357 ภาษาอังกฤษ 5 (2)	<u>การสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา</u>	วิชาเลือก (12)	
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (4)</u>	<u>หมวดวิชาบังคับ (9-8)</u>	(เลือกเรียนในกลุ่มวิชาเคมี ฟิสิกส์ หรือชีววิทยา เพื่องกลุ่มเทียบ)	
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)	411303 วิชาคณิตศาสตร์สำหรับครูระดับ มัธยมศึกษา (3)		
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ (2)	414308 หลักสูตรรวมการเรียนการสอนคณิต- ศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา (2)		

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาเลือก (4-3)</u> นิธิกเลือกเรียนรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป	ทดศึกษกรรมการเรียนการสอนวิชาโท (2-3) <u>รายวิชาเลือก (8-6-5)</u>	วิชาเอก (36) วิชาบังคับ (29) วิชาเลือก (7) (เลือกเรียนจากกลุ่มวิชาเคมี ฟิสิกส์ หรือชีววิทยา โดยจะเลือกเรียนวิชาจาก ทั้ง 3 กลุ่ม เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ได้)	
การสอนธุรกิจระดับมัธยมศึกษา (10) <u>รายวิชาบังคับ</u>	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชา ครู		
<u>สังคมศาสตร์ (ไม่มี)</u> <u>มนุษยศาสตร์ (6)</u>	<u>การสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไประดับมัธยมศึกษา</u> <u>รายวิชาบังคับ (4)</u>	<u>การสอนวิทยาศาสตร์ชีวภาพ</u>	
411102 มนุษยธรรมศึกษา (2)	414302 พัฒนาศักยภาพวิทยาศาสตร์ (2)	วิชาเอกสายเคียว (50)	
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)	414309 ทดศึกษกรรมการเรียนการสอนวิชา- ศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา (2)	รายวิชาบังคับ (34)	
411265 อารยธรรมสากล (2)	<u>รายวิชาเลือก (4) เลือกเรียนจากรายวิชา</u> <u>เลือกในหมวดวิชาครู</u>	รายวิชาเลือก (16)	
<u>ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)</u> <u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (4)</u>	<u>การสอนวิทยาศาสตร์ชีวภาพระดับมัธยมศึกษา</u> <u>รายวิชาบังคับ (2)</u>		
411105 พัฒนาการคณิตศาสตร์ (2)	414309 ทดศึกษกรรมการเรียนการสอนวิชา- ศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา (2)		
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)	<u>รายวิชาเลือก (4) เลือกเรียนจากรายวิชา</u> <u>เลือกในหมวดวิชาครู</u>		
<u>รายวิชาเลือก (6-4-3) เลือกเรียนรายวิชา</u> <u>เลือกในหมวดวิทยาศาสตร์ทั่วไป</u>			

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>การสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา (10)</u>			
<u>รายวิชาบังคับ</u>			
<u>สังคมศาสตร์ (6)</u>			
411242 ราวทการ (2)			
411355 หลักเศรษฐศาสตร์ (2)			
415152 สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน (2)			
<u>มนุษยศาสตร์ (4)</u>			
411102 มนุษยธรรมศึกษา (2)			
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)			
<u>ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)</u>			
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)</u>			
<u>รายวิชาเลือก (5) เลือกเรียนจากรายวิชา</u>			
<u>เลือกในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป</u>			
<u>การสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป (7)</u>			
<u>รายวิชาบังคับ (7)</u>			
<u>สังคมศาสตร์ (5)</u>			
411203 เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2)			
411352 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายไทยชั้นนำ (2)			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (1) <u>มนุษยศาสตร์</u> (2)			
411102 มนุษยธรรมศึกษา (2) <u>ภาษาศาสตร์</u> (2)			
411320 ภาษาไทย 5 (1)			
411321 ภาษาไทย 6 (1)			
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (ไม่มี)			
<u>รายวิชาเลือก</u> (8) เลือกเรียนจากรายวิชา เลือกในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป			
<u>การสอนวิทยาศาสตร์ชีวภาพ</u> (7)			
<u>รายวิชาบังคับ</u>			
<u>สังคมศาสตร์</u> (5)			
411203 เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2)			
411352 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายไทยชั้นนำ(2)			
415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (1) <u>มนุษยศาสตร์</u> (ไม่มี)			
<u>ภาษาศาสตร์</u> (ไม่มี)			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
(34-44)

หมวดวิชาครู
(30-54)

หมวดวิชาเฉพาะ
(36-66)

หมวดวิชาเลือกเสรี
(0-15)

วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)

รายวิชาเลือก (8)

เลือกเว็บจากรายวิชาเลือกในหมวด
วิชาการศึกษาทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 โปรแกรมการสอน . . . ระดับมัธยมศึกษาที่สังกัดแผนกวิชาสารพัดศึกษา
 วิทยาศาสตร์กายภาพ เคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาบังคับรวม 4 โปรแกรม (29)</u>	<u>วิชาบังคับรวม 4 โปรแกรม (27)</u>	<u>การสอนวิทยาศาสตร์กายภาพ (50)</u>	<u>วิชาเลือกเสรี (5-13)</u>
<u>สังคมศาสตร์ (7)</u>	411101 ปฐมนิเทศการศึกษา (3)	<u>วิชาเอกสายเขียว (50)</u>	นิสสิกเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ ใน
411175 การปกครองและการเมืองของไทย (2)	412240 การวัดและประเมินผลการเรียน การสอน (2)	รายวิชาบังคับ (38)	ระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนในจุฬา-
412120 วิธีการศึกษา (1)	414302 พัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ (2)	รายวิชาเลือก (12)	องกรณ์มหาวิทยาลัยไทยโดยมี
415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)	414303 หลักสูตรและการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษา (3)	วิชาเอก (36)	อนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	414309 ทดปฏิบัติการเรียนการสอนวิทยา-	รายวิชาบังคับ (30)	
<u>มนุษยศาสตร์ (4)</u>	ศาสตร์ระดับมัธยม (3)	รายวิชาเลือก (6)	
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)	417102 มุสสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)	(เลือกเรียนจากวิชาที่กำหนดหรือ	
411102 มนุษยธรรมศึกษา (2)	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)	เลือกเรียนในรายวิชาเลือกของวิชาเอก	
<u>ภาษาศาสตร์ (16)</u>	418302 วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน (2)	สายเขียว)	
411130 ภาษาไทย 1 (2)	410480 ประสมการนิเวศวิทยา (6)	<u>การสอนเคมี (50-60)</u>	
411131 ภาษาไทย 2 (2)	410490 สัมมนาการศึกษา (2)	<u>วิชาเอกสายเขียว (50-60)</u>	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	<u>รายวิชาเฉพาะโปรแกรม</u>	รายวิชาบังคับ (40)	
411239 ภาษาไทย 4 (2)	<u>การสอนวิทยาศาสตร์กายภาพระดับมัธยมศึกษา</u>	รายวิชาเลือก (10)	
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	<u>รายวิชาบังคับ (เหมือนวิชาบังคับรวม)</u>	วิชาเอก (36)	
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)		รายวิชาบังคับ (27)	
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)		รายวิชาเลือก (9)	

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
411275 ภาษาไทย 4 (2) <u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (2)	<u>รายวิชาเลือก</u> (4) เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกหมวดวิชา ครูเฉพาะโปรแกรม	<u>วิชาโท</u> (24) รายวิชาบังคับ (9) รายวิชาเลือก (15) (ให้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ใน รายวิชาเคมีวิชาเอก)	
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2) <u>วิชาเลือก</u> (5-8) นิสิตเลือกเรียนจากรายวิชาเลือกใน หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	<u>การสอนเคมีระดับมัธยมศึกษา</u> <u>รายวิชาบังคับ</u> (2-3) พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาโท (2-3) (ยกเว้นผู้เรียนวิชาเคมีเป็นวิชาเอกสายเคียว)	<u>การสนธิสัญญา</u> (50-60) วิชาเอกสายเคียว (50) รายวิชาบังคับ (3) รายวิชาเลือก (19) วิชาเอกฟิสิกส์ (36) รายวิชาบังคับ (23-27-31)	
<u>วิชาบังคับเฉพาะโปรแกรมใน 4 โปรแกรม</u> (31) <u>การสอนวิทยาศาสตร์กายภาพ</u> (9) <u>รายวิชาบังคับ</u> <u>สังคมศาสตร์</u> (3)	<u>รายวิชาเลือก</u> (4-2-1) เรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชาครู เฉพาะโปรแกรมการสอนฟิสิกส์ระดับมัธยมศึกษา ศึกษา	<u>วิชาเอกฟิสิกส์</u> (36) รายวิชาเลือก (13-9-5) วิชาโท (สำหรับนิสิตโปรแกรมอื่น)(24) รายวิชาบังคับ (11-15-19) รายวิชาเลือก (13-9-5)	
411203 เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2) 415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (1) <u>มนุษยศาสตร์</u> (4)	<u>พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาโท</u> (2-3) (ยกเว้นนิสิตที่เลือกวิชาฟิสิกส์เป็นวิชาเอก สายเคียว)		
411207 ทรรกวิทยา (2) 411263 อารยธรรมสากล (2) <u>ภาษาศาสตร์</u> (2)	<u>วิชาเลือก</u> (4-2-1) เรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชา ครูเฉพาะโปรแกรม		
411320 ภาษาไทย 5 (1) 411321 ภาษาไทย 6 (1)			

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)</u> <u>รายวิชาเลือก (6)</u> เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกที่กำหนดใน หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป <u>การสอนเคมี (13)</u> <u>รายวิชาบังคับ</u> <u>สังคมศาสตร์ (3)</u> 411203 เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2) 415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป (1) <u>มนุษยศาสตร์ (4)</u> 411207 วรรณคดี (2) 411265 อารยธรรมสากล (2) <u>ภาษาศาสตร์ (2)</u> 411320 ภาษาไทย 5 (1) 411321 ภาษาไทย 6 (1) <u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)</u> <u>รายวิชาเลือก (6)</u> เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกที่ กำหนดในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	<u>การสอนชีววิทยาระดับมัธยมศึกษา</u> <u>รายวิชาบังคับ (2-3)</u> หลักสูตรรวมการเรียนการสอนวิชาโท 2-3 <u>วิชาเลือก (4-2-1)</u> เรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชา ครูเฉพาะโปรงกรม	<u>ชีววิทยา (36)</u> <u>วิชาเอก (36)</u> รายวิชาบังคับ (16) รายวิชาเลือก (20) วิชาโท (24) รายวิชาบังคับ (16) รายวิชาเลือก (8) ให้เลือกจากรายวิชาเลือกในวิชาเอก	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
-----------------------------------	------------------------	--------------------------	-----------------------------

การสอบพิชิต (5)

รายวิชาบังคับ

สังคมศาสตร์ (5)

411203 เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2)

411242 วาพการ (2)

415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (1)

มนุษยศาสตร์ (ไม่มี)

ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)

วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)

การสอบชีววิทยา (4)

รายวิชาบังคับ

สังคมศาสตร์ (ไม่มี)

มนุษยศาสตร์ (2)

411110 สังคมนิยม (2)   เลือก 1 วิชา

420106 ศิลปนิยม (2)

ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)

วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (2)

411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-34)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
รายวิชาเลือก (8) เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 โปรแกรมการสอน . . . ระดับมัธยมศึกษาที่สังกัดแผนกวิชาสารพัดศึกษา
ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เขอร์มันเป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<p>วิชาบังคับร่วม 4 โปรแกรม (12)</p> <p>สังคมศาสตร์ (6)</p> <p>411175 การปกครองและการเมืองของไทย (2)</p> <p>412120 วิธีการศึกษา (1)</p> <p>417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)</p> <p>มนุษยศาสตร์ (2)</p> <p>411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)</p> <p>ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)</p> <p>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (4)</p> <p>411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)</p> <p>412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)</p> <p>วิชาเลือก (4-6)</p> <p>นิสิตเลือกเรียนรายวิชาเลือกใน หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป</p>	<p>วิชาบังคับร่วม 4 โปรแกรม (22)</p> <p>410480 ประสบการณ์วิชาชีพ (6)</p> <p>410490 สัมมนาการศึกษา (2)</p> <p>411101 ปฐมนิเทศการศึกษา (3)</p> <p>412240 การประเมินผลของการเรียนการสอน(2)</p> <p>414303 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษา (3)</p> <p>417102 มุขสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)</p> <p>411202 จิตวิทยาการศึกษา(2)</p> <p>418302 วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน (2)</p> <p>รายวิชาเฉพาะโปรแกรม การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา รายวิชาบังคับ (2-3)</p> <p>ปฏิบัติการรวมการเรียนการสอนวิชาโท หรือเทียบเท่า (2-3)</p> <p>รายวิชาเลือก (4-3)</p> <p>เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชา ครูเฉพาะโปรแกรม</p>	<p>การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา วิชาเอก (42)</p> <p>รายวิชาบังคับ (30)</p> <p>รายวิชาเลือก (12)</p> <p>เรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรมอื่น เป็นวิชาโทอีก (24)</p> <p>หมายเหตุ</p> <p>1. ผู้เรียนโปรแกรมอื่นที่เลือกเรียนภาษา ไทยเป็นวิชาเอกให้เลือกเรียนวิชาบังคับ ของหมวดวิชาเฉพาะของโปรแกรมการ สอนภาษาไทย 3๓ หน่วยกิต และเลือก เรียนรายวิชาเลือกอีก 6 หน่วยกิต</p> <p>2. ผู้เรียนโปรแกรมการสอนภาษาไทยต้อง เรียนรายวิชาเลือกของหมวดวิชาเฉพาะ 12 หน่วยกิต ทั้งนี้เพราะได้รียกเว้น วิชาภาษาไทย 1-6 ในหมวดวิชาการ ศึกษาทั่วไป</p>	<p>ใ้พินิสิตเลือกเรียนรายวิชา อื่นๆในระดับปริญญาตรีที่เลือกสอน ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดย ได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา</p>

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาบังคับเฉพาะโปรแกรมใน 4 โปรแกรม</u>	<u>การสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศ</u>	วิชาโท (24)	
<u>การสอนภาษาไทย (18)</u>	<u>รายวิชาบังคับ (2-3)</u>	รายวิชาบังคับ (20)	
<u>รายวิชาบังคับ</u>	หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาโท	รายวิชาเลือก (4)	
<u>สังคมศาสตร์ (4)</u>	(2-3)	ผู้เรียนโปรแกรมอื่นที่เลือกเรียนภาษาไทย	
417208 สุขภาพจิต (2)	<u>วิชาเลือก (3-4)</u>	เป็นวิชาโทของเรียนภาษาไทย 1-6 ในหมวด	
419206 โภชนาการ (2)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด	วิชาการศึกษาทั่วไปตามกำหนด	
<u>มนุษยศาสตร์ (2)</u>	<u>วิชาครูเฉพาะโปรแกรม</u>	<u>การสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศ</u>	
411265 อารยธรรมสากล (2)	<u>การสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ</u>	วิชาเอก (36)	
<u>ภาษาศาสตร์ (10)</u>	<u>รายวิชาบังคับ (2-3)</u>	รายวิชาบังคับ (32)	
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาโท	รายวิชาเลือก (4)	
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)	หรือเทียบเท่า (2-3)	วิชาโท (24)	
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	<u>รายวิชาเลือก (4-3)</u>	รายวิชาบังคับ (20)	
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	ตามที่กำหนดในหมวดวิชาครูเฉพาะ	รายวิชาเลือก (4)	
411357 ภาษาอังกฤษ 5 (1)	โปรแกรม	โทมัลติเลือกเรียนรายวิชาบังคับใน	
411358 ภาษาอังกฤษ 6 (1)	<u>การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ</u>	หมวดวิชาเฉพาะได้อีก 4 หน่วยกิต	
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (2)</u>	<u>รายวิชาบังคับ (2-3)</u>		
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ(2)	หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาโท		
	หรือเทียบเท่า (2-3)		

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<p>รายวิชาเลือก (4-2) เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาศึกษาทั่วไป</p> <p><u>การสอนภาษาฝรั่งเศส</u> (22)</p> <p>รายวิชาบังคับ</p> <p><u>สังคมศาสตร์</u> (2)</p> <p>415152 สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน (2)</p> <p><u>มนุษยศาสตร์</u> (2)</p> <p>411271 ชรรถวิทยา (2)</p> <p><u>ภาษาศาสตร์</u> (16)</p> <p>411130 ภาษาไทย 1 (2)</p> <p>411131 ภาษาไทย 2 (2)</p> <p>411238 ภาษาไทย 3 (2)</p> <p>411239 ภาษาไทย 4 (2)</p> <p>411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)</p> <p>411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)</p> <p>411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)</p> <p>411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)</p>	<p>รายวิชาเลือก (4-3) ตามที่กำหนดในหมวดวิชาครูเฉพาะ โปรแกรม</p> <p>ทุกโปรแกรม ภาควิชาใดในหมวดวิชาครุมี เนื้อหาตรงกับวิชาโท นิสิตจะได้รับอนุมัติจาก หัวหน้าโปรแกรมให้เลือกเรียนวิชาอื่นแทนได้</p>	<p><u>การสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ</u> วิชาเอก (36)</p> <p>รายวิชาบังคับ (32)</p> <p>รายวิชาเลือก (4)</p> <p>(เรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรมอื่นเป็นวิชา โทอีก 24 หน่วยกิต)</p> <p>วิชาโท (24)</p> <p>(สำหรับนิสิตโปรแกรมอื่น)</p> <p>รายวิชาบังคับ (21)</p> <p>รายวิชาเลือก (3)</p> <p><u>การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ</u> วิชาเอก (42)</p> <p>(เรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรมอื่นเป็น วิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)</p> <p>รายวิชาบังคับ (34)</p> <p>รายวิชาเลือก (8)</p> <p>วิชาเอก (36)</p> <p>(สำหรับนิสิตโปรแกรมอื่น)</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<p><u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (2)</p> <p>411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)</p> <p><u>รายวิชาเลือก</u> (6)</p> <p>เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป</p> <p><u>การสอนภาษาเขมร</u> (23)</p> <p><u>รายวิชาบังคับ</u></p> <p><u>สังคมศาสตร์</u> (3)</p> <p>411203 เศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (2)</p> <p>415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)</p> <p><u>มนุษยศาสตร์</u> (ไม่มี)</p> <p><u>ภาษาศาสตร์</u> (18)</p> <p>411130 ภาษาไทย 1 (2)</p> <p>411131 ภาษาไทย 2 (2)</p> <p>411238 ภาษาไทย 3 (2)</p> <p>411239 ภาษาไทย 4 (2)</p> <p>411320 ภาษาไทย 5 (1)</p> <p>411321 ภาษาไทย 6 (1)</p>		<p>รายวิชาบังคับ (30)</p> <p>ให้เรียนจากรายวิชาบังคับเฉพาะโปรแกรม ทั้งสาขาที่ 1-16 รวม 30 หน่วยกิต</p> <p>รายวิชาเลือก (6)</p> <p>ให้เรียนจากรายวิชาเลือกเฉพาะโปรแกรม 6 หน่วยกิต</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)			
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)			
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)			
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)			
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (2)			
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)			
<u>รายวิชาเลือก</u> (5)			
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป			
<u>การสนทนาภาษาอังกฤษ</u> (16)			
<u>รายวิชาบังคับ</u>			
<u>สังคมศาสตร์</u> (1)			
415101 กิจกรรมตลอดศึกษาทั่วไป 1 (1)			
<u>มนุษยศาสตร์</u> (4)			
411207 ตรีทวิทยา (2)			
411271 ธรรมวิทยา (2)			
<u>ภาษาศาสตร์</u> (9)			
411130 ภาษาไทย 1 (2)			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
411131 ภาษาไทย 2 (2)			
411238 ภาษาไทย 3 (2)			
411239 ภาษาไทย 4 (2)			
411320 ภาษาไทย 5 (1)			
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (2)			
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)			
<u>รายวิชาเลือก</u> (4-2)			
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 โปรแกรมสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ศึกษา (ต่อ)
 ห้องสมุดโรงเรียน คณะศึกษาศาสตร์

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาบังคับร่วม 2 โปรแกรม (29)</u>	<u>วิชาบังคับร่วม 2 โปรแกรม (25)</u>	<u>ห้องสมุดโรงเรียน</u>	<u>นิสิตเลือกเรียนรายวิชา</u>
<u>สังคมศาสตร์ (7)</u>	411101 ปฐมวัยศึกษาศาสตร์ (3)	วิชาเอก (36)	อื่นๆ ในระดับปริญญาตรีที่เปิด
411175 การปกครองและการเมืองของไทย (2)	412240 การประเมินผลการเรียนการสอน (2)	(เรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรมอื่น	สอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
412120 วิธีการศึกษา (1)	413202 หลักสูตรการเรียนการสอนระดับ	เป็นวิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)	โทโดยได้รับอนุญาตจากอาจารย์
415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)	ประถมศึกษา (3)	รายวิชาบังคับ (30)	ที่ปรึกษา
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	414303 หลักสูตรการเรียนการสอนระดับ	รายวิชาเลือก (6)	
<u>มนุษยศาสตร์ (2)</u>	มัธยมศึกษา (3)	วิชาโท (24)	
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)	417102 มุขสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)	รายวิชาบังคับ (20)	
<u>ภาษาศาสตร์ (16)</u>	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)	รายวิชาเลือก (4)	
411130 ภาษาไทย 1 (2)	418302 วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน (2)	<u>คณะศึกษาศาสตร์</u>	
411131 ภาษาไทย 2 (2)	410480 ประสบการณ์วิชาชีพ (6)	วิชาเอกสายเดี่ยว (60)	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	410490 สัมมนาการศึกษา (2)	รายวิชาบังคับ (45)	
411239 ภาษาไทย 4 (2)	<u>รายวิชาเฉพาะโปรแกรม</u>	รายวิชาเลือก (15)	
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	<u>ห้องสมุดโรงเรียน</u>	วิชาเอก (36)	
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)	<u>รายวิชาบังคับ</u>	รายวิชาบังคับ (31)	
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	413302 พฤติกรรมการเรียนการสอนระดับ	รายวิชาเลือก (5)	
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	ประถมศึกษา (3)	(เลือกเรียนรายวิชาต่างๆในหมวดวิชา	
		เฉพาะวิชาเอกสายเดี่ยว)	

หมวดการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (4)	พฤติกรรมการณ์เรียนการสอนวิชาโท	วิชาโท (24) (สำหรับนิสิตโปรแกรมอื่น)	
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)	หรือเทียบเท่า (2-3)	รายวิชามังคัม (19)	
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	<u>รายวิชาเลือก</u> (4-3)	รายวิชาเลือก (5)	
<u>วิชาเลือก</u> (4-6)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด	(เลือกเรียนวิชาต่างๆในหมวดวิชา	
นิสิตเลือกเรียนรายวิชาเลือกใน	วิชาครูเฉพาะโปรแกรม	เฉพาะวิชาเอกสายเคียว)	
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	<u>ทฤษฎีศึกษา</u> (5-6)	วิชาเอกคนตรีไทย (36)	
ถ้าวิชาใดในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	<u>รายวิชามังคัม</u> (5-6)	รายวิชามังคัม (30)	
มีเนื้อหาตรงกับวิชาโท นิสิตจะไ้รับอนุมัติ	414313 พฤติกรรมการณ์เรียนการสอนคนตรี (3)	รายวิชาเลือก (6)	
จากหัวหน้าโปรแกรมห้องสมุดโรงเรียนให้	พฤติกรรมการณ์เรียนการสอนวิชาโท	(เลือกเรียนวิชาต่างๆในหมวดวิชา	
เลือกวิชาอื่นแทน	(2-3)	เฉพาะวิชาเอกสายเคียว)	
<u>วิชามังคัมเฉพาะโปรแกรม</u>	(ยกเว้นสำหรับผู้เรียนคนตรีเป็นวิชาเอก	วิชาโทคนตรีไทย (24)	
<u>โปรแกรมห้องสมุดโรงเรียน</u> (6)	สายเคียว)	รายวิชามังคัม (20)	
<u>รายวิชามังคัม</u>	<u>รายวิชาเลือก</u> (6-3)	รายวิชาเลือก (4)	
<u>สังคมศาสตร์</u> (2)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกใน	(เลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ในหมวด	
415101 กิจกรรมพหุศึกษาทั่วไป 1 (1)	หมวดวิชาครูเฉพาะโปรแกรม	วิชาเฉพาะวิชาเอกสายเคียว)	
415102 กิจกรรมพหุศึกษาทั่วไป 2 (1)			
<u>มนุษยศาสตร์</u> (2)			
411102 มนุษยธรรมวิทยา (2)			

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)			
วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (2)			
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)			
รายวิชาเลือก (4)			
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด			
วิชาการศึกษาทั่วไป			
โปรแกรมกนทวิศึกษา (4)			
รายวิชาบังคับ			
สังคมศาสตร์ (2)			
415152 สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน (2)			
มนุษยศาสตร์ (ไม่มี)			
ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)			
วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (2)			
411105 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (2)			
รายวิชาเลือก (6-3)			
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด			
วิชาการศึกษาทั่วไป			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 โปรแกรมการสอน...ระดับมัธยมศึกษา สังกัดแผนกวิชาศิลปศึกษา
 โปรแกรมการสอนอุตสาหกรรมศิลป์ระดับมัธยมศึกษา โปรแกรมศิลปศึกษา

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาบังคับร่วม 2 โปรแกรม (27)</u>	<u>วิชาบังคับร่วม 2 โปรแกรม (22)</u>	<u>การสอนอุตสาหกรรมศิลป์ระดับมัธยมศึกษา</u>	นิสิตเลือกเรียนรายวิชาอื่นๆ
<u>สังคมศาสตร์ (7)</u>	410480 ประชามติวิชาชีพ (6)	วิชาเอกสายเคียว (50-60)	ในระดับปริญญาตรีที่เลือกสอนใน
411175 การปกครองและการเมืองของไทย(2)	410490 ชีวเนนการศึกษ (2)	รายวิชาบังคับ (20)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดย
412120 วิธีการศึกษา (1)	411101 ปฐมนิเทศการศึกษ (3)	รายวิชาเลือก (30)	ได้รับอนุมัติจากหัวหน้าโปรแกรม
415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)	412240 การประเมินของการเรียนการสอน(2)	รายวิชาเลือกให้เลือกเรียนสายวิชา	
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	414303 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ	อุตสาหกรรมศิลป์สายโคสายหนึ่งเพียงสาย	
<u>มนุษยศาสตร์ (ไม่มี)</u>	มัธยมศึกษา (3)	เคียวจาก 5 สาย จำนวน 10 หน่วยกิต	
<u>ภาษาศาสตร์ (16)</u>	417102 มุขสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)	และเลือกเรียนรายวิชาศิลปะอื่น ๆ อีก 20	
411130 ภาษาไทย 1 (2)	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)	หน่วยกิต	
411131 ภาษาไทย 2 (2)	418302 วิศกูปกรณการเรียนการสอน (2)	<u>สายวิชา 5 สาย</u>	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	<u>วิชาบังคับเฉพาะโปรแกรม</u>	สายวิชางานไม้	
411239 ภาษาไทย 4 (2)	<u>อุตสาหกรรมศิลป์</u>	สายวิชางานโลหะ	
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	<u>รายวิชาบังคับ (6-7)</u>	สายวิชาการช่าง	
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)	420350 โปรแกรมอุตสาหกรรมศิลป์ใน	สายวิชาการออกแบบ	
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	<u>โรงเรียน (2)</u>	สายวิชาไฟฟ้า	
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	420357 ทดกักรรณการเรียนการสอนอุตสาหกรรม	วิชาเอก (36)	
	ศิลป์ระดับมัธยมศึกษา (2)	(และเลือกเรียนวิชาเฉพาะโปรแกรมเป็น	
		วิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)	

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (4)	พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนวิชาโท	รายวิชามังคัม (20)	
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)	(2-3)	เลือกเรียนจากรายวิชามังคัมในสายวิชา	
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	(ยกเว้นผู้ที่เรียนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์เป็นวิชา	เอกสายเคียว	
<u>วิชาเลือก</u> (6-7)	เอกสายเคียว)	รายวิชาเลือก (6)	
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด	รายวิชาเลือก (4-1)	ในหนังสือเลือกเรียนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์	
วิชาครู	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด	สายเคียวหนึ่งเพียงกลุ่มเคียวจาก 5 สาย	
<u>วิชามังคัมเฉพาะโปรแกรม</u>	วิชาครูเฉพาะโปรแกรม	จำนวน 10 หน่วยกิต และเลือกเรียนราย	
<u>การสอนอุตสาหกรรมศิลป์</u> (6)	<u>โปรแกรมศิลปศึกษา</u>	วิชาเลือกอื่นๆอีก 6 หน่วยกิต	
<u>สังคมศาสตร์</u> (2)	รายวิชามังคัม (7-8)	วิชาโท (24)	
411355 หลักเศรษฐศาสตร์ (2)	413202 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ	รายวิชามังคัม (18)	
<u>มนุษยศาสตร์</u> (2)	ประถมศึกษา (3)	คามรายชื่อวิชาในรายวิชามังคัม	
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)	420213 โปรแกรมศิลปในโรงเรียน (2)	วิชาเอกสายเคียว	
<u>ภาษาศาสตร์</u> (ไม่มี)	420323 พฤติกรรมการเรียนการสอนวิชาโท	รายวิชาเลือก (6)	
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (2)	(2-3)	เลือกเรียนรายวิชาอุตสาหกรรมศิลป์	
411105 พัฒนาการคณิตศาสตร์ (2)	(ยกเว้นผู้ที่เรียนศิลปศึกษาเป็นวิชาเอกสาย	หรือศิลปศึกษาอื่นๆ อีกจำนวน 6 หน่วยกิต	
<u>โปรแกรมศิลปศึกษา</u> (2)	เคียว)	<u>โปรแกรมศิลปศึกษา</u>	
<u>สังคมศาสตร์</u> (ไม่มี)	รายวิชาเลือก (10-7)	วิชาเอกสายเคียว (50)	
<u>มนุษยศาสตร์</u> (ไม่มี)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด	รายวิชามังคัม (22)	
	วิชาครูเฉพาะโปรแกรม		

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<p><u>ภาษาศาสตร์</u> (ไม่มี)</p> <p><u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์</u> (2)</p> <p>411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)</p> <p><u>รายวิชาเลือก</u> (6)</p> <p>เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป</p>		<p>รายวิชาเลือก (28)</p> <p>เลือกเรียนสายวิชาศิลปศึกษาสายโทสาย หนึ่งเพียงสายเดียวจาก 7 สาย จำนวน 10 หน่วยกิต และเลือกวิชาศิลปและศิลปศึกษาอีก 18 หน่วยกิต โดยได้รับอนุมัติจากหัวหน้า โปรแกรม</p> <p><u>สายวิชาต่าง ๆ 8 สาย</u></p> <p>จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพศิลป์ พาณิชย- ศิลป์ ออกแบบ เครื่องเคลือบดินเผา ออกแบบ ตกแต่งภายใน หลักสูตรและการเรียนการสอน ศิลปศึกษา</p> <p>วิชาเอก (32)</p> <p>รายวิชาบังคับ (22) เลือกเรียนใน รายวิชาบังคับ</p> <p>รายวิชาเลือก (10) เลือกเรียนจาก 7 สายเพียงสายเดียว 4 หน่วยกิต และเรียน วิชาศิลปอื่น ๆ อีก 6 หน่วยกิต</p> <p>วิชาโท (24)</p> <p>รายวิชาบังคับ (14)</p> <p>รายวิชาเลือก (10)</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 โปรแกรมสังกัดคณะวิชาพอศึกษา
โปรแกรมพอศึกษา โปรแกรมสุขศึกษา

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาบังคับรวม 2 โปรแกรม (28)</u>	<u>วิชาบังคับรวม 2 โปรแกรม (25)</u>	<u>โปรแกรมพอศึกษา</u>	<u>นิสิตเลือกเรียนวิชาอื่นๆ</u>
<u>สังคมศาสตร์ (6)</u>	410480 ประชามติวิชาชีพ (6)	วิชาเอก (32)	ในระดับปริญญาตรีที่เบ็ดเสร็จใน
411175 การปกครองและการเมืองของไทย (2)	410490 สัมมนาการศึกษา (2)	(และเรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรม	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดย
412120 วิธีการศึกษา (1)	411101 ปฐมนิเทศการศึกษา (3)	อื่นเป็นวิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)	ได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	412240 การประเมินผลการเรียนรู้การสอน (2)	รายวิชาบังคับ (28-29)	
<u>มนุษยศาสตร์ (4)</u>	413202 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ	รายวิชาเลือก (4-3)	
411102 มนุษยธรรมศึกษา (2)	ประถมศึกษา (3)	วิชาโท (24)	
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)	414303 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ	(สำหรับนิสิตโปรแกรมอื่น ๆ)	
<u>ภาษาศาสตร์ (16)</u>	มัธยมศึกษา (3)	รายวิชาบังคับ (17-18)	
411130 ภาษาไทย 1 (2)	417102 มุขสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)	รายวิชาเลือก (7-6)	
411131 ภาษาไทย 2 (2)	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)	<u>โปรแกรมสุขศึกษา</u>	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	418302 วัตถุประสงค์การเรียนรู้การสอน (2)	วิชาเอก (36)	
411239 ภาษาไทย 4 (2)	<u>วิชาบังคับเฉพาะโปรแกรม</u>	(และเรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรมอื่น	
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	<u>พอศึกษา</u>	เป็นวิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)	
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)	<u>รายวิชาบังคับ (7)</u>	รายวิชาบังคับ (22)	
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	415270 สัมมนาการสำหรับโรงเรียนและ	รายวิชาเลือก (14)	
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	ชุมนุม (2)	วิชาโท (24)	
		รายวิชาบังคับ (18)	

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (2)</u> 412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	415314 ทดศึกษารวมการเรียนการสอนวิชา พหุศึกษา (2) (ทดสอบวิชาโทหรือเทียบเท่า ยกเว้นผู้ที่เรียนพหุศึกษาเป็นวิชาเอกสายเดี่ยว)	วิชาเลือก (6) (ให้เลือกรับเลือกเรียนวิชาสุศึกษาจำนวน 6 หน่วยกิต จากรายวิชามังคัมและวิชาเลือกของวิชาเอกสุศึกษา โดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา)	
<u>วิชาบังคับเฉพาะโปรแกรม</u> <u>พหุศึกษา</u> <u>สังคมศาสตร์ (4)</u> 411242 วาฬการ (2) 417208 สุขภาพจิต (2) <u>มนุษยศาสตร์ (ไม่มี)</u> <u>ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)</u> <u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)</u>	415402 การจัดทำพหุศึกษาในโรงเรียน (2) <u>รายวิชาเลือก (6-4-3)</u> เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชาครู		
<u>รายวิชาเลือก (4)</u> เลือกเรียนจากรายวิชาที่กำหนดใน หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป <u>สุศึกษา</u> <u>สังคมศาสตร์ (2)</u>	<u>สุศึกษา</u> รายวิชามังคัม (7-8) 415351 โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน (2) 415354 ทดศึกษารวมการเรียนการสอนวิชา สุศึกษา (3) ทดศึกษารวมการเรียนการสอนวิชาโท หรือเทียบเท่า (2-3) <u>รายวิชาเลือก (4-3)</u> เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาครูเฉพาะโปรแกรม	(ถ้าวิชาใดในวิชาเอกมีเนื้อหาตรงกับวิชาโท นิสิตจะได้รับอนุมัติจากหัวหน้าโปรแกรมสุศึกษาให้เลือกเรียนวิชาอื่นแทน) นิสิตที่มาจากโปรแกรมอื่นต้องเลือกเรียนวิชาโปรแกรมสุศึกษาในโรงเรียนเป็นวิชาเลือกในหมวดวิชาครูหรือหมวดวิชาเลือกเสรี	
415101 กิจกรรมพหุศึกษาทั่วไป 1 (1) 415102 กิจกรรมพหุศึกษาทั่วไป 2 (1)			

ตารางที่ 26 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>สาขาอื่น (ไม่มี)</u>			
รายวิชาเลือก (4) - เลือกเรียนจากวิชาเลือกในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 โปรแกรมโศกทัศน์ศึกษา สังกัดแผนกวิชาโศกทัศน์ศึกษา

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิชาชีพ</u> (32)	<u>รายวิชาบังคับ</u> (38)	<u>วิชาเอก</u> (36)	<u>นิสิตเลือกเรียนรายวิชา</u>
<u>สังคมศาสตร์</u> (8)	410480 ประชามติวิชาชีพ (6)	(และเรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรมอื่น	อื่นๆในระดับปริญญาตรีที่เลือกสอน
411175 การปกครองและการเมืองของไทย(2)	410490 สัมมนาการศึกษา (2)	เป็นวิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)	ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย
412120 วิธีการศึกษา (1)	411101 ปฐมนิเทศการศึกษา (3)	รายวิชาบังคับ (32)	ได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา
415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)	412240 การประเมินผลการเรียนการสอน(2)	รายวิชาเลือก (4)	
415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (1)	413202 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ	<u>วิชาโท</u> (24)	
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	ประถมศึกษา (3)	(สำหรับนิสิตโปรแกรมอื่น)	
<u>มนุษยศาสตร์</u> (4)	413302 ทฤษฎีกรรมการเรียนการสอนระดับ	รายวิชาบังคับ (20)	
411178 ทัศนการณ์วัฒนธรรมไทย (2)	ประถมศึกษา (3)	รายวิชาเลือก (4)	
420106 ศิลปนิยม (2)	413303 ทฤษฎีกรรมการเรียนการสอนระดับ		
<u>ภาษาศาสตร์</u> (16)	อนุบาล (3)		
411130 ภาษาไทย 1 (2)	413304 ทฤษฎีกรรมการเรียนการสอนระดับ		
411131 ภาษาไทย 2 (2)	ประถมศึกษาตอนต้น (3)		
411238 ภาษาไทย 3 (2)	413305 ทฤษฎีกรรมการเรียนการสอนระดับ		
411239 ภาษาไทย 4 (2)	ประถมศึกษาตอนปลาย (3)		
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	413306 ทฤษฎีกรรมการเรียนการสอนสำหรับ		
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)	เด็กพิเศษ (3)		
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	ทฤษฎีกรรมการเรียนการสอนวิชาโท		
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	(2-3)		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (4)	414303 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษา (3)		
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)			
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	รายวิชาเลือก (4-3)		
วิชาเลือก (4)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชา ครู		
(เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกใน หมวดวิชาครู)			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 โปรแกรมสังกัดคณะศึกษาศาสตร์

โปรแกรมศึกษาศาสตร์ โปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
รายวิชาบังคับรวม 2 โปรแกรม (29) <u>สังคมศาสตร์</u> (7)	รายวิชาบังคับรวม 2 โปรแกรม 410480 ประชามติวิชาชีพ (6)	<u>โปรแกรมศึกษาศาสตร์</u> วิชาเอก (36)	นิสิตเลือกเรียนรายวิชาอื่นๆ ในระดับปริญญาตรีที่เบ็ดเสร็จใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย ได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา
411175 การปกครองและการเมืองของไทย(2)	410490 สัมมนาการศึกษา (2)	(และเรียนวิชาเฉพาะของโปรแกรม อื่นเป็นวิชาโทอีก 24 หน่วยกิต)	
412120 วิธีการศึกษา (1)	411101 ปฐมนิเทศการศึกษา (2)	รายวิชาบังคับ (24)	
415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)	412240 การประเมินผลการเรียนการสอน(2)	รายวิชาเลือก (12)	
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3) <u>มนุษยศาสตร์</u> (2)	413202 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ ประถมศึกษา (3)	วิชาเอกเลือก (10)	
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2) <u>ภาษาศาสตร์</u> (16)	414303 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษา (3)	วิชาโทเลือก (2)	
411131 ภาษาไทย 1 (2)	417102 มุสธารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)	<u>โปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ</u>	
411132 ภาษาไทย 2 (2)	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)	ให้เรียนวิชาเอกสาขาใดสาขาหนึ่ง	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	<u>รายวิชาเฉพาะโปรแกรม</u> จิตวิทยาการศึกษา	36 หน่วยกิต	
411239 ภาษาไทย 4 (2)	<u>รายวิชาบังคับ</u> (2-3)		
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	พฤติกรรมกรเรียนการสอนวิชาโท (2-3)		
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)			
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)			
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)			

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (6)</u>	<u>รายวิชาเลือก (7-6)</u>		
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2) (สำหรับนิสิตที่ไม่ได้ขึ้นความรูทาง วิทยาศาสตร์)	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวดวิชาครู ถ้าวิชาใดในหมวดวิชาครูมีเนื้อหาตรงกับวิชา โท นิสิตจะได้รับอนุมัติจากหัวหน้าโปรแกรมการ ศึกษาให้เลือกเรียนวิชาอื่นแทน		
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)	<u>การสอนพิเศษ</u>		
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	<u>รายวิชาบังคับ</u> (12)		
<u>รายวิชาบังคับเฉพาะโปรแกรม</u>	413302 ทดปฏิบัติการเรียนการสอนระดม ประถมศึกษา (3)		
<u>จิตวิทยาการศึกษา (2)</u>	ทดปฏิบัติการเรียนการสอนวิชาเอก		
<u>สังคมศาสตร์ (ไม่มี)</u>	413306 ทดปฏิบัติการเรียนการสอนสำหรับ เด็กพิเศษ (3)		
<u>มนุษยศาสตร์ (2)</u>	413311 การสอนเพื่อบรรเทา (2)		
119101 ปรัชญาเบื้องต้น (2)	413308 การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ (2)		
<u>ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)</u>	413312 ทดวิธีสอนเด็กที่มีปัญหา (2)		
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)</u>			
<u>รายวิชาเลือก (5-3)</u>			
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป			

ศูนย์วิทยุวิทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>การสอนพิเศษ (6)</u>	<u>รายวิชาเลือก (15-15)</u>		
<u>สังคมศาสตร์ (4)</u>	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด		
411242 วาฬการ (2)	วิชาครู		
417208 สุขภาพจิต (2)	วิชาใดในหมวดวิชาครูมีเนื้อหาวิชาตรงกับวิชาเอก		
<u>มนุษยศาสตร์ (2)</u>	นิสิตจะไ้รับอนุมัติจากหัวหน้า		
411102 มนุษยธรรมศึกษา (2)	โปรแกรมให้เลือกเรียนวิชาอื่นแทน)		
(สำหรับนิสิตที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางศิลปศาสตร์)			
<u>ภาษาศาสตร์ (ไม่มี)</u>			
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (ไม่มี)</u>			
<u>รายวิชาเลือก (6-4-2)</u>			
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด			
วิชาการศึกษาทั่วไป			

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 โปรแกรมสังกัดแผนกวิชาวิจัยการศึกษา
โปรแกรมการศึกษาอุปถัมภ์

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<u>รายวิชาบังคับ</u> (38)	<u>รายวิชาบังคับ</u> (45-46)	สายวิชาเดี่ยว (36) หรือ เวียนวิชาเฉพาะ	นิสิตเลือกเรียนวิชาอื่นๆ
<u>สังคมศาสตร์</u> (16)	410480 ประสบการณ์วิชาชีพ (6)	1 สายวิชา 24 หน่วยกิต และเลือกเรียนวิชา	ในระดัปริญญาตรีที่เปิดสอนใน
411175 การปกครองและการเมืองของไทย (2)	410490 สัมมนาการศึกษา (2)	เฉพาะอื่นใดอีก 1 สายวิชา 16 หน่วยกิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ โดย
411178 พัฒนาการวัฒนธรรมไทย (2)	411101 ปฐมนิเทศการศึกษา (3)	วิชาโท	ได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา
411242 วาทกรรม (2)	412240 การประเมินผลการเรียนการสอน	เลือกเรียนวิชาในหมวดวิชาเฉพาะโดย	
411355 หลักเศรษฐศาสตร์ (2)	(2)	ได้รับอนุมัติจากหัวหน้าโปรแกรม	
412120 วิธีการศึกษา (1)	412271 การศึกษาผู้ใหญ่ (2)		
415101 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 1 (1)	412370 กิจกรรมเบาสมอง (2)		
415102 กิจกรรมพลศึกษาทั่วไป 2 (1)	412371 การศึกษาของชุมชน (2)		
415152 สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน (2)	412372 การศึกษาจิตพิเศษ (2)		
417101 จิตวิทยาทั่วไป (3)	412520 ระเบียบวิธีวิจัยในศึกษาศาสตร์ (2)		
<u>มนุษยศาสตร์</u> (ไม่มี)	413202 หลักสูตรและการเรียนการสอน		
<u>ภาษาศาสตร์</u> (16)	ระดัปริญญาตรี (3)		
411130 ภาษาไทย 1 (2)	413302 ทักษะการเขียนการสอนระดั		
411131 ภาษาไทย 2 (2)	ประถมศึกษา (3)		
411238 ภาษาไทย 3 (2)	ทักษะการเขียนการสอนวิชา		
411239 ภาษาไทย 4 (2)	เอกระดับมัธยมศึกษา (2-3)		

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (2)	414303 หลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษา (3)		
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (2)			
411274 ภาษาอังกฤษ 3 (2)	417102 มุขสารจิตวิทยาพัฒนาการ (2)		
411275 ภาษาอังกฤษ 4 (2)	417202 จิตวิทยาการศึกษา (2)		
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (6)</u>	417320 จิตวิทยาผู้ใหญ่ (3)		
411160 พัฒนาการวิทยาศาสตร์ (2)	417324 การศึกษาสำหรับแม่และเด็ก (3)		
411206 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (2)	418302 วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน (2)		
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	<u>รายวิชาเลือก (5-4)</u>		
<u>รายวิชาเลือก (2)</u>	เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกที่กำหนดใน		
เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกในหมวด	หมวดวิชาเฉพาะ		
วิชาการศึกษาทั่วไป			
ถ้าวิชาใดในหมวดการศึกษาทั่วไป			
เนื้อหาตรงกับวิชาโท นิสิตจะได้รับอนุมัติจาก			
หัวหน้าโปรแกรมการศึกษาอนุมัติให้เลือก			
เรียนวิชาอื่นแทน			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 โปรแกรมสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ต่อ)
โปรแกรมประชากรศึกษา

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (34-44)	หมวดวิชาครู (30-54)	หมวดวิชาเฉพาะ (36-66)	หมวดวิชาเลือกเสรี (0-15)
<p>โปรแกรมประชากรศึกษานี้จัดขึ้นเพื่อให้ นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาโท โดยกำหนดให้ เรียน 24 หน่วยกิต</p> <p>นิสิตโปรแกรมนี้จะเรียนวิชาในหมวด การศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาครูตามโปรแกรม ของสาขาวิชาเอกที่ตนเลือก</p>		<p>วิชาโท (24)</p> <p>รายวิชามังคัม (9)</p> <p>รายวิชาเลือก (15)</p> <p>นิสิตเลือกเรียนรายวิชาเลือกที่กำหนด ให้ หรือวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชานี้โดย ได้รับอนุมัติจากหัวหน้าโปรแกรม</p> <p>นิสิตที่เรียนโปรแกรมนี้เป็นวิชาโท จำเป็นต้องเรียนวิชาบังคับต่อไปนี้ เป็นวิชาเลือก ของหมวดวิชาอื่น ๆ</p> <p>412260 ประชากรศึกษา (3)</p> <p>412361 วัสดุประชากรศึกษา (2)</p> <p>415362 เพศศึกษา (1)</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การสอน

3.1 ผู้สอน วิธีสอน

ผู้สอน การบรรจุอาจารย์ประจำการสอนในระดับปริญญาตรีในแผนกวิชาต่าง ๆ ยังไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณงานอย่างเหมาะสม บางแผนกวิชาที่มีปริมาณงานมาก แต่มีอาจารย์ไม่เพียงพอ ในบรรดาแผนกวิชาต่าง ๆ 10 แผนกวิชาในคณะครุศาสตร์ แผนกวิชาสารัตถศึกษา มีอาจารย์มากที่สุดคือ 38 คน และแผนกวิชาบริหารการศึกษาน้อยที่สุดคือ 5 คน ส่วนประมาณงานการสอนของแต่ละแผนกวิชา คำนวณโดยการนับจำนวนหน่วยกิตของวิชาที่เปิดสอนกับจำนวนนิสิตที่ต้องหะเบียนเรียนในแต่ละวิชาทั้งภาคต้นและภาคปลาย ในปีการศึกษา 2519 คิคออกมาเป็นจำนวนนิสิตเทียบจำนวนอาจารย์ และปริมาณการสอนเฉลี่ยต่ออาจารย์ของแผนกวิชาต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 31 จำนวนอาจารย์และปริมาณการสอน

แผนกวิชา	จำนวนอาจารย์	อัตราส่วน	
		อาจารย์ : นิสิตเทียบ	
สารัตถศึกษา	38	1	: 13
วิจัยการศึกษา	19	1	: 14
ประถมศึกษา	13	1	: 9
มัธยมศึกษา	18	1	: 16
พลศึกษา	14	1	: 13
บริหารการศึกษา	5	1	: 18
จิตวิทยา	14	1	: 19
โสตทัศนศึกษา	9	1	: 17
พยาบาลศึกษา	10	1	: 9
ศิลปศึกษา	8	1	: 9

(ครุศาสตร์ชั้นเทพ ปีการศึกษา 2518 เล่มที่ 4 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2518: 5-6)

วิธีสอน ในช่วงนี้มีอาจารย์จากต่างคณะ เช่น จากคณะวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มาช่วยสอนที่คณะครุศาสตร์เป็นจำนวนมาก วิธีสอนประมาณ 80% ใช้วิธีการบรรยาย นอกจากผู้สอนบางท่านที่เป็นอาจารย์อาวุโสของคณะครุศาสตร์จะสอนแบบบรรยายสอดแทรกตัวอย่างและประสบการณ์ ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น (สมพงษ์ จิตระกำ, สัมภาษณ์)

3.2 ผู้เรียน วิธีเรียน

นิสิตคณะครุศาสตร์ในช่วงนี้มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการเข้าเรียนในคณะครุศาสตร์คือ ต้องการเป็นครู และมีความสนใจต่อปัญหาสังคมไทยมาก การเรียนในห้องเรียนจะพยายามที่จะอภิปรายซักถามอาจารย์ในปัญหาที่เขาสงสัย แต่ความสนใจของอาจารย์และนิสิตไม่สัมพันธ์กัน นิสิตจึงพยายามที่จะจัดกิจกรรมวิชาการนอกห้องเรียน เช่น จัดกลุ่มเสวนา เชิญวิทยากรที่สามารถตอบปัญหาที่เขาสงสัยมาพูด เช่น คุณพิภพ ชงไชย จักนิทรศการ เป็นต้น วิธีเรียนในช่วงนั้นจึงนับว่าเป็นการเรียนแบบอิสระ ไม่สนใจต่อข้อบังคับของการเข้าชั้นเรียน ไม่สนใจต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งความซัดแย้งของอาจารย์และนิสิตในช่วงนั้นมีจุดเริ่มต้นจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน นำไปสู่การซัดแย้งในระดับสูง และขยายตัวกว้างออกไป (สมพงษ์ จิตระกำ, สัมภาษณ์) ซึ่งความสนใจของนิสิตคณะครุศาสตร์ในระยะนี้สอดคล้องกับคำขวัญของคณบดีคณะครุศาสตร์ (ศ.ดร. ประชุมสุข อ้าวรุ่ง) ที่ให้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ และบัณฑิตใหม่ใน พ.ศ. 2514 ที่ว่า "จงไปทำงานหาชื่อเสียงในต่างจังหวัดเถิด เมื่อเจ้ายังหนุ่มสาวอยู่" ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า "Go up-country young man while you are young" (ประชุมสุข อ้าวรุ่ง, 2522: 175)

3.3 การวัดผล

การวัดผลการศึกษาใช้ระบบหน่วยกิต ยึดระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยระบบการศึกษาแบบหน่วยกิตสำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2515

ข้อ 4 ระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต

4.1 ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ภาคศึกษาปกติ

(Semester) คือภาคต้นและภาคปลาย และอาจมีภาคฤดูร้อนต่อจากภาคปลาย 1 ภาค ก็ได้

ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ ภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาเรียนประมาณ 8 สัปดาห์ และมีชั่วโมงเรียนแต่ละรายวิชาเท่ากับในภาคการศึกษาปกติ

4.2 เวลาการศึกษาของภาคฤดูร้อน 3 ภาค ให้เทียบเท่ากับเวลาการศึกษาของภาคการศึกษาปกติ 1 ภาค

4.3 คำว่า "หน่วยกิต" หมายถึงจำนวนเลขที่ใช้แสดงปริมาณการศึกษาเล่าเรียนที่นิสิตได้รับจากมหาวิทยาลัย แต่ละรายวิชาจะมีหน่วยกิตประจำอยู่ หลักการกำหนดหน่วยกิตสำหรับแต่ละรายวิชา มีดังนี้

4.3.1 รายวิชาที่ใช้เวลาบรรยายสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ มีค่าเป็น 1 หน่วยกิต

4.3.2 รายวิชาที่ใช้เวลาปฏิบัติ ทดลอง การอภิปราย การฝึก ฯลฯ 2 ชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ มีค่าเป็น 1 หน่วยกิต ยกเว้นบางสาขาวิชาซึ่งอาจกำหนดให้สูงกว่า 2 ชั่วโมง ได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 8 สัญลักษณ์ของการวัดผล

8.1 ผลการสอบของแต่ละรายวิชาจะวัดออกมาเป็นลำดับชั้น (Grade) มีแต้มประจำ (Grade Point) ดังนี้

ลำดับชั้น	ความหมาย	แต้ม
A	ดีมาก (Excellent)	4
B	ดี (Good)	3
C	พอใช้ (Fair)	2
D	อ่อน (Poor)	1
E	ตก (Failure)	0

การให้ F จะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

8.1.1 นิสิตเข้าสอบและสอบตก

8.1.2 นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี

8.1.3 นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ เนื่องจากการคัดสิน

ว่ามีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ในวิชานั้น

8.1.4 นิสิตทำผิดระเบียบสอบไล่และได้รับการคัดสิน

ให้สอบตก

8.2 นอกจากจุลาคำขึ้นทั้ง 5 ดังกล่าวในข้อ 8.1 แล้ว ผลการศึกษาของรายวิชาหนึ่ง ๆ อาจจะแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
W	เพิกถอนโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn with Permission)
S	การเรียนเป็นที่พอใจ (Satisfactory)
U	การเรียนไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)
I	การวัดผลไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
P	การสอบยังไม่สิ้นสุด (In Progress)
X	ยังไม่ได้รับผลการสอบ (No Report)
V	ผู้ร่วมหลังการบรรยาย (Visitor)

ข้อ 9 การประเมินผลการศึกษา

9.1 การประเมินผลการศึกษา ให้กระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษ
แต่ละภาค

9.2 ในการประเมินผลการศึกษา ไม่ให้นำจำนวนหน่วยกิตของ รายวิชาที่ได้รับสัญลักษณ์ W, S, U, I, P หรือ X ไปคิดแต้มเฉลี่ยในภาคการศึกษานั้น

9.3 แ้มเฉลี่ยมี 2 ประเภท ซึ่งคำนวณได้ดังนี้คือ

9.3.1 แ้มเฉลี่ยรายภาค ได้คำนวณจากผลการศึกษา ของนิสิตในภาคการศึกษานั้น โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตกับแ้มของแต่ละราย วิชาทั้ง หารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่เรียนภาคการศึกษานั้น ๆ

9.3.2 แ้มเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการศึกษาของ นิสิตตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงการสอบไล่ครั้งสุดท้าย โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิต กับแ้มของแต่ละรายวิชาทั้ง หารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่เรียนมาทั้งหมด

4. การบริหารหลักสูตรและการสอน

4.1 ผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรและการสอน

การบริหารหลักสูตรและการสอน ใ้ค้มอบหมายให้หัวหน้าโปรแกรม เป็น ผู้ดูแลการเลือก เรียนรายวิชาหรือการย้ายโปรแกรมขึ้นกับอำนาจของหัวหน้าโปรแกรม

แต่ละโปรแกรมสังกัดภาควิชาต่าง ๆ ดังนี้

<u>โปรแกรม</u>	<u>แผนวิชาที่สังกัด</u>
1. อนุบาลศึกษา	ประถมศึกษา
2. การสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น	
3. การสอน ระดับประถมศึกษาตอนปลาย	
4. การสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา
5. การสอนธุรกิจศึกษาระดับมัธยมศึกษา	
6. การสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา	
7. การสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไประดับมัธยมศึกษา	
8. การสอนวิทยาศาสตร์ชีวภาพระดับมัธยมศึกษา	
9. การสอนวิทยาศาสตร์กายภาพระดับมัธยมศึกษา	สารพัดศึกษา
10. การสอน เหมิระดับมัธยมศึกษา	
11. การสอนฟิสิกส์ระดับมัธยมศึกษา	
12. การสอนชีววิทยาระดับมัธยมศึกษา	
13. การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา	
14. การสอนภาษาฝรั่งเศส เป็นภาษาต่างประเทศ	
15. การสอนภาษาเยอรมัน เป็นภาษาต่างประเทศ	
16. การสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศ	
17. ห้องสมุดโรงเรียน	
18. คณิตศึกษา	
19. การสอนอุตสาหกรรมศิลป์ระดับมัธยมศึกษา	ศิลปศึกษา
20. ศิลปศึกษา	
21. พลศึกษา	พลศึกษา
22. สุขศึกษา	
23. โสตทัศนศึกษา	โสตทัศนศึกษา
24. จิตวิทยาการศึกษา	
25. การสอนเด็กพิเศษ	จิตวิทยา

<u>โปรแกรม</u>	<u>แผนวิชาที่สังกัด</u>
26. ประชากรศึกษา (เป็นวิชาโทกำหนดให้เรียน 24 หน่วยกิต)	} วิทยาลัยการศึกษา
27. การศึกษารูปนัย	

4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

ห้องเรียน เมื่อการขยายการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น จำนวนผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอนมากขึ้น คณะครุศาสตร์ได้สร้างอาคารเพิ่มขึ้น ซึ่งใช้เป็นทั้งทำงานและเป็นห้องเรียนเพิ่มขึ้นอีก เช่น

พ.ศ.2516 สร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น ประกอบด้วยห้องเรียนขนาดใหญ่ 12 + 14 เมตร 2 ห้อง ห้องเรียนปกติและห้องพักอาจารย์

พ.ศ.2518 สร้างอาคารเสริมเหล็ก 2 ชั้น เรียกว่าอาคารห้องน้ำ ชั้นล่างมีห้องน้ำชาย-หญิงขนาดใหญ่ ชั้นบนใช้เป็นห้องเรียน มีทางเชื่อมต่อกับอาคาร 3

พ.ศ.2517 สร้างสนามกีฬาในร่ม (เก่า) เป็นอาคารไม้ 1 ชั้น

พ.ศ.2519 สร้างสนามกีฬาในร่ม (เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 ชั้น)

การใช้สื่อการสอน สื่อการสอนที่ใช้ในช่วงนี้ก็ยังคงใช้กระดาษคำและขอลึก แต่บางวิชาเริ่มมีแผ่นใสมาใช้บ้าง เอกสารประกอบการสอนไม่มี คำว่าที่ได้รับหมายให้อ่านก็มีน้อย (สมพงษ์ จิตระกำ, สัมภาษณ์)

ห้องสมุด ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ในช่วงนี้ยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงมากนัก ทั้งการจัดระบบหนังสือ และการบริหารห้องสมุด ซึ่งมีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับห้องสมุดไว้ (นิศา ชูโต, 2519: 10-12) สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนนิสิตที่ใช้ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ในปีการศึกษา 2518 คือเฉลี่ยวันละ 907 คน ซึ่งเป็นอัตราสูงสุดของการใช้ห้องสมุดคณะ อธิการบดีมีหนังสือออกเฉลี่ยวันละ 922 เล่ม นับว่าเป็นอัตรามีหนังสือออกสูงสุดใ้แม่หาวิทยาลัย นิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์และคณะอื่น ๆ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และจากมหาวิทยาลัยอื่นมาใช้เป็นครั้งคราว มีข้อสังเกตคือ นิสิตที่ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่จะใช้ห้องสมุดเป็นที่ทำงานมากกว่าจะใช้อ่านหนังสือหรือค้นคว้าอ้างอิง ทั้งนี้ห้องปรับอากาศ

ซึ่งเป็นห้องหนังสืออ้างอิงและวารสารเก็บเล่มจะมีนิสติกิซมากกว่าห้องอื่น ๆ บางครั้งจะมีการจองที่นั่ง ทำให้ที่นั่งที่จะใช้ห้องค้นคว้าหนังสืออ้างอิงจริง ๆ ไม่มีที่นั่ง การที่นั่งนิตกิซห้องสมุดทำงานในบางครั้ง ก็ก่อให้เกิดเสียงกังวณจนอาจารย์ต้องห้ามปรามอยู่วันละหลาย ๆ ครั้ง

2. นิสิตคณะครุศาสตร์ ส่วนใหญ่จะเข้าไปห้องสมุดคณะมากกว่าห้องสมุดอื่น เพราะใกล้และสะดวก มีหนังสือตรงกับที่ความต้องการ ห้องสมุดที่นิสิตครุศาสตร์ไปใช้บริการอันคับค่อไปคือ ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ เพราะมีหนังสือทางด้านสังคมศาสตร์ที่ความต้องการใช้

3. นิสิตคณะครุศาสตร์ส่วนใหญ่มีความรู้ในการใช้ห้องสมุด เป็นอย่างดี และมีความพอใจห้องสมุดคณะเกี่ยวกับการบริการยืมพอดวาร นิสิตหญิงส่วนใหญ่ที่บ่นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ยิ้มแย้ม แต่นิสิตชายไม่รู้สึกละไร และคิดว่าบริการดีอยู่แล้ว

4. นิสิตส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงจำนวนเงินชำระค่าการศึกษาห้องสมุด 100 บาท

5. นิสิตส่วนใหญ่ไม่ซื้อหนังสือประกอบการเรียน จะเข้ามาใช้ยืมจากห้องสมุดเท่านั้น นิสิตบางคนจึงบ่นเกี่ยวกับจำนวนหนังสือประกอบการเรียนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือทางวิทยาศาสตร์และภาษาไทย โดยเฉลี่ยแล้วนิสิตที่สัมภาษณ์จะใช้เงินซื้อหนังสือประกอบการศึกษาไม่ถึงปีละ 100 บาท

6. นิสิตส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงวิธีการคัดเลือกส่งซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด เมื่อไม่มีหนังสือที่นิสิตต้องการจึงเข้าใจว่าเป็นความผิดของบรรณารักษ์ที่ไม่จัดหามาให้ เมื่อไม่มีหนังสือที่นิสิตต้องการในห้องสมุดนิสิตจะไปบอกอาจารย์ผู้สอนหรือยืมจากผู้สอน หรือห้องสมุดอื่น

7. นิสิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยระมัดระวังในการหยิบและการใช้หนังสือในห้องสมุดเท่าที่ควร จึงทำให้หนังสือชำรุดมาก โดยเฉพาะหนังสือแบบเรียนภาษาไทยซึ่งมีคุณภาพค่าอยู่แล้ว การฉีกขโมยรูปหรือข้อความบางตอนในหนังสือและวารสารยังมีอยู่เนือง ๆ ปัญหาหนังสือหายก็ยังมียู่เป็นประจำ

8. บริการตอบคำถามทางวิชาการไม่มีเป็นประจำ เวลาที่นิสิตมีปัญหาก็ไม่มีอาจารย์อยู่ในห้องสมุด ก็ไม่รู้จะถามใคร

9. ห้องอ่านหนังสือชั้นบนอากาศถ่ายเทไม่ดี โดยเฉพาะตอนบ่าย
อากาศขมอ้าว

10. ปัญหาอื่น ๆ อาทิเช่น นิติชนว่านิติชนมักจะคุยกันเสียงดัง
การจ้องที่นั่งในห้องปรับอากาศ ไม่มีกฎการยืมหนังสือว่าคนเดิมยืมหนังสือซ้ำได้กี่ครั้ง หนังสือ
ภาษาไทยบางเล่มเก่าไม่ทันสมัย การซ่อมหนังสือควรจะซ่อมเนื้อหาด้วยไม่ใช่ซ่อมแค่ปก
วารสารบางเล่มล่าช้า ฯลฯ

4.3 การติดตามผลหลักสูตรและการสอน

หลักสูตร พุทธศักราช 2515 มีการศึกษาติดตามผลหลักสูตรและการสอน
ในสาขาการสอนวิทยาศาสตร์และการสอนสังคมศึกษา เช่น ในพ.ศ. 2523 จินตนา
เบญจ เทพานันท์ ได้ศึกษาการติดตามการทำงานของบัณฑิตสาขาการสอนวิทยาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2517-2521 เพื่อศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการประกอบอาชีพครู และเพื่อสำรวจการปฏิบัติงานของบัณฑิต
สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ รวมทั้งข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อสถาบันการศึกษา โดยใช้แบบ
สอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า บัณฑิตประกอบอาชีพครูสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
มากที่สุด และสอนในระดับชั้นประถมศึกษาและสูงกว่าในระดับมัธยมศึกษา น้อยที่สุด ส่วน
ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ พบว่ามีความ
สามารถด้านวิชาการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และที่บัณฑิตพบว่ามีความสามารถน้อย
กว่าข้ออื่น ๆ คือ ความรู้ความสามารถในการประดิษฐ์อุปกรณ์อย่างง่าย ๆ มาใช้ในการ
สอนวิทยาศาสตร์ ความรู้ทางสถิติและวิจัยเบื้องต้น ความสามารถในการนำวิชาการไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาโรงเรียนและสังคมให้ดีขึ้น นอกจากนี้บัณฑิตได้เสนอ
แนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในรุ่นต่อไปดังนี้

1. บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ 41.07 เห็นว่าคณะครุศาสตร์ ควรผลิตบัณฑิต
สาขาการสอนวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น เนื่องจากบัณฑิตเปลี่ยนอาชีพมาก จำนวนนักเรียนเพิ่ม
มากขึ้น และวิทยาศาสตร์มีความจำเป็นต่อชีวิตในสังคมปัจจุบัน และการสอนวิทยาศาสตร์
มีส่วนสำคัญในการช่วยให้เด็กได้พัฒนาตนเอง

2. บัณฑิตเห็นว่าควรปรับปรุงการผลิตบัณฑิตสาขาการสอนวิทยาศาสตร์
ในค่านิยมวิชาเอกมากที่สุด และค่านิยมปฏิบัติในการทดลอง ทดลองจนกว่าจะใช้การ

ซ่อมแซมแก้ไขอุปกรณ์ เทคนิควิธีการสอนวิทยาศาสตร์แบบต่าง ๆ ความรักและศรัทธาในอาชีพครู ตามลำดับ

นอกจากการศึกษาวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลหลักสูตรและการสอนสาขาการสอนวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษาแล้ว ยังมีการศึกษาวិเคราะห์หลักสูตรของอาจารย์คณะครุศาสตร์ (ชัยพร วิชาสุข, 2515: 35-50) โดยศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พุทธศักราช 2515 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างภายในของหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยเน้นที่การจัดหมวดวิชาเอก วิชาโท และการจัดเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาครู ซึ่งเป็นหมวดวิชาหลักในหลักสูตรครุศาสตร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นครูหรือเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาซึ่งสมบูรณ์ด้วยความรู้เรื่องปัญหาและคุณธรรม
2. การจัดหมวดวิชาในหลักสูตร แบ่งเป็น 27 โปรรแกรม แต่ละโปรรแกรม ประกอบด้วยเนื้อหาวิชา 4 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี
3. การจำแนกโปรรแกรมการศึกษาทั้ง 27 โปรรแกรม จำแนกได้ 2 วิธี
  - 3.1 จำแนกตามลักษณะหมวดวิชาครู มี 7 ประเภท คือ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษา (13 โปรรแกรม) ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (8 โปรรแกรม) การสอนเด็กพิเศษ การศึกษารูปนัย ทั้งนี้ไม่รวมโปรรแกรมประชากรศึกษาซึ่งเปิดเป็นวิชาโท และในโปรรแกรมมีแค่วิชาเฉพาะเท่านั้น
  - 3.2 จำแนกตามลักษณะหมวดวิชาเฉพาะ จำแนกเป็น 2 ประเภทคือ
    - 3.2.1 ประเภทเนื้อหาวิชาที่ไร้ออน 19 โปรรแกรม แต่ละโปรรแกรมมีหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นเนื้อหาสำหรับสอนหนึ่งแขนงวิชาให้เรียนเป็นวิชาเอกสายเดี่ยว วิชาเอกหรือวิชาโท และโปรรแกรมที่ไม่มีหมวดวิชาเฉพาะในโปรรแกรมอีก 5 โปรรแกรม ได้แก่ อนุบาลศึกษา การสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น การสอนระดับประถมศึกษาตอนปลาย การสอนเด็กพิเศษและโปรรแกรมการศึกษารูปนัย
    - 3.2.2 ประเภทความชำนาญพิเศษทางการศึกษา มี 3 โปรรแกรม คือ โปรรแกรมห้องสมุดโรงเรียน โปรรแกรมโสตทัศนศึกษา และโปรรแกรมจิตวิทยาการศึกษา

4. รายวิชาในหมวดวิชาครู ประกอบด้วยวิชาบังคับและวิชาเลือก สำหรับนิสิตทุกโปรแกรมมี 9 วิชาคือ ปฐมนิเทศการศึกษา จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา การประเมินผลการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน หลักสูตรและการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียนการสอน ประสพการณ์วิชาชีพและสัมมนาการศึกษา

5. การจัดสอนรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ รายวิชาเฉพาะบางวิชา คณะครุศาสตร์จัดสอนเอง บางวิชาสอนโดยคณะอื่น ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี
(ปรับปรุงใหม่ พุทธศักราช 2520)

1. สภาพทั่วไป

ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2500 จนถึงขณะนี้ การเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์ได้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง ได้มีแผนกวิชาเพิ่มขึ้นจาก 4 แผนกวิชา เป็น 11 แผนกวิชา ซึ่งแผนกวิชาอุดมศึกษาเป็นแผนกวิชาที่ 11 เปิดรับนิสิตบัณฑิตศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา 2521 และมีการเปิดศูนย์บริการงานวิจัยทางครุศาสตร์ ใน พ.ศ. 2524

ในระหว่าง พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2520 ได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อปรับปรุงการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไป ยังผลให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งประกาศใช้แล้ว และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 เป็นต้นไป อีกทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาทั่วไปของโครงการการศึกษาทั่วไป ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 เป็นต้นไป และจะเริ่มใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษของสถาบันภาษาอีกด้วย (หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พุทธศักราช 2520: 2) สรุปได้ว่าในช่วงการใช้นี้หลักสูตรพุทธศักราช 2520 สถาบันการศึกษาอื่น ๆ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเปลี่ยนแปลงรอบคอบ

2. หลักสูตร

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2520) เป็นการปรับปรุงหลักสูตรตามมติที่ประชุมสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 331 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2519 และมติที่ประชุมคณบดี ครั้งที่ 3/2519 เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2519 ในเรื่องโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกอบด้วยเป็นช่วงที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะเริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาทั่วไปของ
โครงการการศึกษาทั่วไป พ.ศ. 2520 และจะเริ่มใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษของสถาบัน
ภาษาอีกด้วย คณะครุศาสตร์จึงปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปีอีกครั้งหนึ่ง เรียก
ว่า "หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี" (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2520) (หลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พ.ศ. 2520: 2)

2.1 การปรับปรุงหลักสูตรพุทธศักราช 2520 มีคณะกรรมการ 1 ชุด
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ เป็นประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พิศนา เขมมณี เป็นกรรมการและเลขานุการ นอกจากนี้มีคณะอนุกรรมการ แบ่ง
ตามหมวดวิชาเอก วิชาโท จำนวน 18 ชุด และผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เช่น คณะอักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์
และคณะนิติศาสตร์ จำนวน 18 ท่าน

การปรับปรุงหลักสูตรได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (ชัยพร วิชาวุธ,
สัมภาษณ์)

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรฉบับเดิม พุทธศักราช 2515 ทั้ง 27 โปรแกรม
พบว่า ในแต่ละโปรแกรมประกอบด้วยหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชา
เฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี จากการศึกษาหลักสูตรดังกล่าวพบปัญหาแบ่งเป็น 2 ด้าน
คือ

ก. ด้านวิชาการ

เนื้อหาของโปรแกรมบางโปรแกรมแยกจากกันไม่เด็ดขาด
เช่น โปรแกรมวิทยาศาสตร์กายภาพ คล้ายกับโปรแกรมฟิสิกส์ โปรแกรมวิทยาศาสตร์
ชีวภาพ คล้ายกับโปรแกรมชีววิทยา เป็นต้น

การเลือกโปรแกรมของนิสิตบางสาขาไม่เหมาะสม
เช่น นิสิตโปรแกรมประถมศึกษา วิชาเอกประถมศึกษา ไปเลือกเรียนโปรแกรมฟิสิกส์
ภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก ซึ่งเป็นโปรแกรมระดับมัธยมศึกษาที่มีการสอนแบบเจาะลึก
เฉพาะสาขา ย่อมแตกต่างจากโปรแกรมการสอนในระดับประถมศึกษาที่สอนให้รู้รอบค่าน

ข. ด้านบริหาร

การบริหารโปรแกรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับภาควิชา ห้าง ๆ ที่

สังกัดภาควิชาแต่ไปขึ้นอยู่กับส่วนกลางคือคณบดี หัวหน้าโปรแกรมดูแลหลักสูตรในโปรแกรม แล้วรายงานโดยตรงต่อคณบดี ไม่ต้องผ่านหัวหน้าภาควิชา จึงเกิดปัญหาที่ว่า การเปิดสอน วิชาหัวหน้าภาควิชาเป็นผู้รับผิดชอบ แต่คนดูแลโปรแกรมคือหัวหน้าโปรแกรม ซึ่งอาจจะ ไม่ใช่หัวหน้าภาควิชา

2.1.2 การปรับปรุงหลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2520

เมื่อพบปัญหาหลักสูตร 2515 แล้ว การปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ใ้ค้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ก. จัดประชุมระดมสมองในส่วนภูมิภาคกับผู้นำชุมชนที่จังหวัด ราชบุรี และจังหวัดมหาสารคาม สำหรับในกรุงเทพมหานคร ส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ให้ช่วยประเมินคุณภาพของนิสิตฝึกสอนของคณะครุศาสตร์ว่ามีความรู้ความสามารถแค่ไหน อย่างไร และต้องการบัณฑิตครุศาสตร์ที่มีลักษณะอย่างไร

ข. สรุปปัญหาจากการศึกษาหาความรู้ทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค ใ้ข้อมูลทั้ง 2 ด้านค่อนข้างชัดเจนว่าในระดับมัธยมศึกษาต้องการครูที่สอนได้ ทั้งมัธยมต้นและมัธยมปลาย ในระดับประถมศึกษาต้องการครูที่สอนได้หลายวิชา คือรู้รอบ ไม่จำเป็นต้องรู้ลึก เมื่อใ้ค้แนวคิดแล้วก็มาปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต พุทธศักราช 2520 แบ่งเป็น 5 สาขา คือ สาขาการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา การสอน วิชาเฉพาะ และสาขาการศึกษาอุปถัมภ์ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต แบ่งเป็น 4 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครู วิชาเอก และวิชาเลือกเสรี

วิธีการปรับปรุงหลักสูตร คณะกรรมการทำหน้าที่กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ส่วนรายละเอียดในแต่ละวิชาเอกใ้ภาควิชาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรแต่ละวิชาเอก โดยยึดโครงสร้างของหลักสูตรเป็น เกณฑ์ และใ้ค้กำหนดใ้แต่ละวิชาเอกมีวิชาบังคับ 2 ส่วน วิชาเลือก 1 ส่วน (วิชาบังคับ 20 หน่วยกิต วิชาเลือก 10 หน่วยกิต)

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศักราช 2520 กำหนดวัตถุประสงค์ไว้เช่นเดียวกับหลักสูตร พุทธศักราช 2515 คือ "เป็นหลักสูตรครุศึกษาระดับปริญญาตรี จัดขึ้นสำหรับผู้ที่มีความรู้ ความหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเตรียมใ้เป็นบัณฑิตทางครุศาสตร์ ทำหน้าที่

เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้ง เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยสำหรับนักการศึกษา และนิสิตบัณฑิตในสาขาวิชาครุศึกษา"

2.3 โครงสร้างและสาขา

โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรพุทธศักราช 2520 มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต มี 2 วิชาเอก 5 สาขา แต่ละสาขามี 4 หมวดวิชา รายละเอียดของโครงสร้าง ดังตาราง

ตารางที่ 32 โครงสร้างของหลักสูตรพุทธศักราช 2520

สาขา	หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา			เลือกเสรี
		การศึกษาทั่วไป	วิชาครู	วิชาเอก	
1. การศึกษาปฐมวัย		40	45	แบบ เอกเดี่ยว 45	5
2. ประถมศึกษา		40	45	แบบ เอก-โท 30 15 แบบ เอกผสม 15 15 15	5
3. มัธยมศึกษา		35	35	แบบ เอกคู่ 30 30	5
4. การสอนวิชาเฉพาะ		40	40	แบบ เอกสายเดี่ยว 50	5
5. การศึกษาอรูปนัย		40	60	แบบ เอกเดี่ยว 30	5

(หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต, 2520: 27)

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เนื้อหาสาระในหลักสูตร พุทธศักราช 2520 เปลี่ยนจากหลักสูตร พุทธศักราช 2515 เป็นอย่างมากในด้านโครงสร้างและเนื้อหาสาระ ซึ่งมีข้อแตกต่าง

ระหว่างหลักสูตรเดิม (2515) กับหลักสูตรปรับปรุงใหม่ (2520) ดังนี้

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศักราช 2515 และ 2520

หัวข้อเปรียบเทียบ	หลักสูตรเดิม (2515)	หลักสูตรใหม่ (2520)
1. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	135	135
2. หมวดวิชาต่าง ๆ		
- หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	34-44	35-40
- หมวดวิชาครู	30-54	35-60
- หมวดวิชาเฉพาะ	36-66	30-60
- หมวดวิชาเลือกเสรี	0-15	5
3. จำนวนสาขาวิชา	27 โปรแกรม (6 สาขา)	5 สาขา
4. จำนวนวิชาเอก	21	26
5. การจัดวิชาเอก		
สาขาการศึกษาปฐมวัย	แบบ เอก-รองและแบบ เอกสายเดี่ยว	แบบ เอกเดี่ยว
สาขาประถมศึกษา	แบบ เอก-รองและแบบ เอกสายเดี่ยว	แบบ เอก-โทและ แบบ เอกผสม
สาขามัธยมศึกษา	แบบ เอก-โทและแบบ เอกสายเดี่ยว	แบบ เอกคู่
สาขาการสอนวิชาเฉพาะ	แบบ เอก-โทและแบบ เอกสายเดี่ยว	แบบ เอกสายเดี่ยว
สาขาการศึกษารูปนัย	แบบ เอกเดี่ยว	แบบ เอกเดี่ยว

(หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พ.ศ. 2520: 32)

ในหลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2520 แบ่งเป็น 5 สาขา ได้แก่ สาขาการศึกษาปฐมวัย สาขาประถมศึกษา สาขามัธยมศึกษา สาขาการสอนวิชาเฉพาะ และสาขาการศึกษารูปนัย ทั้งนี้ได้เปลี่ยนชื่อสาขาอนุบาลศึกษาเป็นสาขาการศึกษาปฐมวัย และได้นำเอาบางสาขาวิชาของหลักสูตรเดิมมาบูรรวมเป็นสาขาเดี่ยว คือนำเอาโปรแกรมประถมศึกษาตอนต้นและโปรแกรมประถมศึกษาตอนปลาย มารวมกันเป็นสาขาประถมศึกษา เนื่องจากมีลักษณะใกล้เคียงกัน และระบบการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ก็ไม่ได้แยกประถมศึกษาออกเป็นตอนต้นและตอนปลายอีกต่อไป ส่วนสาขาการสอน เด็กพิเศษเปลี่ยนเป็นวิชาเอกและวิชาโทในหลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2520

จำนวนวิชาเอกเพิ่มจาก 21 วิชาเอก เป็น 26 วิชาเอก โดยได้ตัดโปรแกรมการสอนวิทยาศาสตร์กายภาพ และโปรแกรมการสอนวิทยาศาสตร์ชีวภาพออกจากหลักสูตร เนื่องจากมีความซ้ำซ้อน แต่ได้เพิ่มวิชาเอกอีก 7 วิชาเอก คือ

- วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย (วิชาเอกใหม่)
- วิชาเอกการสอนเด็กพิเศษ (เดิมเป็นสาขาวิชา)
- วิชาเอกประชากรศึกษา (เดิมเป็นเพียงวิชาโท)
- วิชาเอกภูมิศาสตร์ (วิชาเอกใหม่)
- วิชาเอกประวัติศาสตร์ (วิชาเอกใหม่)
- วิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นสูง (วิชาเอกใหม่)
- วิชาเอกศิลปศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์ (วิชาเอกใหม่)

นอกจากนี้ได้เปลี่ยนชื่อโปรแกรมจิตวิทยาการศึกษาเป็นวิชาเอก จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว และเปลี่ยนชื่อโปรแกรมโสตทัศนศึกษาเป็นวิชาเอก เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตร (หลักสูตรปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี 2520: 33-34)

การจัดสาขาและเนื้อหาสาระหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 2520 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐานการจัดหลักสูตรพุทธศักราช 2525

ตารางที่ 34 หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 2520

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาครู (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-60)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
รายวิชาบังคับ (28-29)	รายวิชาบังคับรวมทุกสาขา (22)	สาขาการศึกษาปฐมวัย	นิสิตเลือกเรียนรายวิชาใน
สังคมศาสตร์ (3-4)	411101 ปฐมนิเทศการศึกษา 3(3-0-6)	เรียนวิชาเอกแบบเอกเดี่ยว	ระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนใน
311113 การเมืองและการปกครองไทย	412240 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย (45)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย
3(3-0-6) หรือ	2(2-0-4)	รายวิชาบังคับ (30)	ได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา
411175 การปกครองและการเมืองของไทย	417214 จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา 3(3-0-6)	รายวิชาเลือก (15)	
2(2-0-4)	417215 จิตวิทยาสำหรับเด็ก 3(2-2-5)	สาขาประถมศึกษา (45)	
412120 วิธีการศึกษา 1(1-0-2)	418330 สื่อการสอน 3(2-2-5)	เลือกเรียนวิชาเอกได้ 2 แบบ	
มนุษยศาสตร์ (6)	410480 ประสบการณ์วิชาชีพ 6(0-12-6)	แบบเอก-โท จากวิชาเอกค่าน	
093110 ชารยธรรม 3(3-0-6)	410490 ชีวเนนการศึกษาศึกษา 2(2-0-4)	ภาษาไทย (30)	
093130 มนุษย์กับสังคม 3(3-0-6)	รายวิชาบังคับเฉพาะสาขา	ภาษาอังกฤษ (30)	
ภาษาศาสตร์ (14)	สาขาการศึกษาปฐมวัย (23)	สังคมศึกษา (30)	
411130 ภาษาไทย 1 (2)	รายวิชาบังคับ (13)	สุขศึกษา (30)	
411131 ภาษาไทย 2 (2)	รายวิชาเลือก (10)	วิทยาศาสตร์ทั่วไป (30)	
411180 ภาษาอังกฤษ 1 (3)	สาขาประถมศึกษา (23)	คณิตศาสตร์ (30)	
411181 ภาษาอังกฤษ 2 (3)	รายวิชาบังคับ (15)	แบบเอกผสม วิชาโท 3 วิชา	
411238 ภาษาไทย 3 (2)	รายวิชาเลือก (8)	วิชาละ 15 หน่วยกิต	
411239 ภาษาไทย 4 (2)			

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาครู (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-60)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
<u>วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (5)</u>	<u>สาขามัธยมศึกษา (13)</u>	<u>หรือแบบเอก-โท โค้งนี้</u>	
093150 ธรรมชาติวิทยา (3)	รายวิชาบังคับ (3)	ภาษาไทย (15)	
412101 สถิติศาสตร์ชั้นนำ (2)	รายวิชาเลือก (10)	ภาษาอังกฤษ (15)	
<u>รายวิชาเลือก (6-7 หรือ 11-12)</u>	(รายวิชาปฏิบัติการรวมการสอน หรือ	สังคมศึกษา (15)	
ก. รายวิชาภาษาและมนุษย์	ปฏิบัติ 3 หรือ 6 เลือกเรียนรายวิชาเลือก	ประชากรศึกษา (15)	
ข. รายวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและ	ทั่วไป 4 หรือ 7 หน่วยกิต)	สุขศึกษา (15)	
คณิตศาสตร์	<u>สาขาการศึกษาระยะ (18)</u>	วิทยาศาสตร์ทั่วไป (15)	
ค. รายวิชาสังคมศาสตร์	รายวิชาบังคับ (6)	คณิตศาสตร์ (15)	
ง. รายวิชากิจกรรมพลศึกษาทั่วไป	รายวิชาเลือก (12)	การศึกษาอุปถัมภ์ (15)	
<u>ข้อกำหนดการ เลือกเรียน</u>	(รายวิชาปฏิบัติการรวมการสอน 3	การสอนเด็กพิเศษ (15)	
1. นิสิตทุกสาขาต้องเรียนรายวิชาบังคับใน	หน่วยกิต รายวิชาเลือกทั่วไป 9 หน่วยกิต)	การศึกษาปฐมวัย (15)	
หมวดนี้ทุกวิชา	<u>สาขาการศึกษาอุปถัมภ์ (28)</u>	ห้องสมุดโรงเรียน (15)	
2. นิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา	รายวิชาบังคับ (24)	เทคโนโลยีทางการศึกษา (15)	
การสอนวิชาเฉพาะ และอุปถัมภ์ เลือก	รายวิชาเลือก (14)	จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (15)	
เรียนรายวิชาในหมวดนี้ 11-12 หน่วยกิต	(รายวิชาปฏิบัติการรวมการสอนหรือ	พหุศึกษา (15)	
นิสิตสาขามัธยมศึกษา เลือกเรียนรายวิชา	ปฏิบัติการ 3-6 หน่วยกิต รายวิชาเลือก	ศิลปศึกษา (15)	
เลือกในหมวดนี้ 6-7 หน่วยกิต	ทั่วไป 8-11 หน่วยกิต)	ดนตรี (15)	
3. นิสิตทุกสาขาต้องเลือกเรียนรายวิชา		วิชาที่มีเครื่องหมายดอกจัน (*) ให้เลือก	
กิจกรรมพลศึกษาทั่วไปอย่างน้อย 1		ได้เพียง 1 วิชาโทเท่านั้น	

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาครู (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-60)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)	
<p>รายวิชา และอย่างมากไม่เกิน 3 รายวิชา</p> <p>4. นิสิตที่มีใบเลือกเรียนรายวิชาทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ หรือคณิตศาสตร์ในหมวดวิชาเอก ต้องเลือกรายวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติหรือคณิตศาสตร์ในหมวดนี้อีกอย่างน้อย 1 วิชา</p> <p>5. ให้เลือกเรียนเฉพาะรายวิชาที่ไม่ซ้ำซ้อนกับรายวิชาบังคับในหมวดวิชาเอกเท่านั้น</p>		<p>สาขามัธยมศึกษา (60)</p> <p>ให้เลือกเรียน 2 วิชาเอกจากวิชาเอกดังนี้</p> <p>แบบ เอกคู่</p> <p>ภาษาไทย (30)</p> <p>ภาษาอังกฤษ (30)</p> <p>ภาษาอังกฤษชั้นสูง (30)</p> <p>ภาษาฝรั่งเศส (30)</p> <p>ภาษาเยอรมัน (30)</p> <p>สังคมศึกษา (30)</p> <p>ภูมิศาสตร์ (30)</p> <p>ประวัติศาสตร์ (30)</p> <p>ประชากรศึกษา (30)</p> <p>สุขศึกษา (30)</p> <p>วิทยาศาสตร์ทั่วไป (30)</p> <p>เคมี (30)</p> <p>ฟิสิกส์ (30)</p> <p>ชีววิทยา (30)</p> <p>คณิตศาสตร์ (30)</p> <p>อุตสาหกรรมศิลป์ (30)</p>		
<p>นอกจากรายวิชาเลือกตามที่ปรากฏข้างต้น นิสิตยังสามารถเลือกเรียนรายวิชาเลือกที่เปิดสอนโดยโครงการการศึกษาทั่วไป โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้</p>				

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาครู (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-60)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
		** การสอนเด็กพิเศษ (30)	
		** ห่วงสมุทโรรังเวียน (30)	
		** เทคโนโลยีทางการศึกษา (30)	
		** จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (30)	
		ผู้ที่เลือกเรียนวิชาเอกการทางการศึกษาที่มี เครื่องหมายกอกจันท์ (**) เป็นวิชาเอก ต้องเลือกวิชาที่เป็นเนื้อหาสำหรับใช้สอน (ไม่มีเครื่องหมาย **) เป็นวิชาเอกด้วย	
		<u>สาขาการสอนวิชาเฉพาะ (50)</u>	
		ให้เลือกเรียนเป็นวิชาเอกแบบสายเดี่ยว	
		พลศึกษา (50)	
		ศิลปะศึกษา (50)	
		ศิลปศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์ (50)	
		ดนตรี (50)	
		ธุรกิจ (50)	
		<u>สาขาการศึกษาอุปถัมภ์ (30)</u>	
		ให้เลือกเรียนจากวิชาเอกต่อไปนี้เป็นแบบ <u>เอกเดี่ยว</u>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาครู (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-60)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
		ภาษาไทย	(30)
		ภาษาอังกฤษ	(30)
		สังคมศึกษา	(30)
		ประชากรศึกษา	(30)
		สุขศึกษา	(30)
		วิทยาศาสตร์ทั่วไป	(30)
		คณิตศาสตร์	(30)
		อุตสาหกรรมศิลป์	(30)
		ห้องสมุดโรงเรียน	(30)
		เทคโนโลยีทางการศึกษา	(30)
		จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว	(30)

ข้อกำหนดการเลือกเรียนวิชาเอกของสาขามัธยมศึกษา

- ก. ผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษชั้นสูง (30) เป็นวิชาเอกต้องเลือกภาษาอังกฤษ (30) เป็นวิชาเอกด้วย
- ข. ผู้ที่เลือกภูมิศาสตร์ (30) หรือประวัติศาสตร์ (30) เป็นวิชาเอกต้องเลือกสังคมศึกษา (30) เป็นวิชาเอกด้วย
- ค. ผู้ที่เลือกประชากรศึกษา (30) เป็นวิชาเอก ต้องเลือกสังคมศึกษา (30) หรือสุขศึกษา (30) เป็นวิชาเอกด้วย
- ง. ผู้ที่เลือกเคมี (30) ฟิสิกส์ (30) หรือ ชีววิทยา (30) เป็นวิชาเอก ต้องเลือกวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (30) หรือ คณิตศาสตร์ (30) เป็นวิชาเอกด้วย สำหรับชีววิทยา (30) อาจเลือกภูมิสุขศึกษา (30) ได้

3. การสอน

3.1 ผู้สอน วิธีสอน

ผู้สอนในช่วงนี้จำนวนเพียงพอกับจำนวนนิสิต หากคิดเป็นสัดส่วนจำนวน อาจารย์ต่อนิสิตจริงเท่ากับ 1: 9.5 หมายถึงอาจารย์ 1 คน รับผิดชอบนิสิต 9.5 คน แต่เนื่องจากผู้สอนมีภาระงานเกี่ยวกับงานวิจัยและการบริการวิชาการมากขึ้น การสอนของ อาจารย์จึงเปลี่ยนไปจากการสอนแบบบรรยายควบคู่กับทฤษฎี เป็นการสอนที่เน้นให้นิสิต ศึกษา ค้นคว้า กำหนดให้นิสิตทำรายงานมากขึ้น ซึ่งการสอนในลักษณะนี้ส่วนหนึ่งกับการวิจัย ของผู้สอนที่เน้นการท่องจำมากกว่าการประยุกต์ใช้ แต่ที่กล่าวมานั้นเป็นเฉพาะบางวิชาและ ผู้สอนบางท่านเท่านั้น (สรุปจาก สุทธิชัย ศรีไสย, 2528: 90) อาจารย์ที่ตั้งใจสอน ให้ ความรักความเมตตา นิสิต มีความตั้งใจในการสอนยังมีอีกมาก ดังเช่นงานวิจัยของ สงค์ อุทรานันท์ และ อูมา สุคนธมาน (2530: 340-358) ได้ศึกษาบัณฑิตศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2522-2526 จำนวน 5 รุ่น พบว่านิสิตคณะครุศาสตร์ไทยส่วนรวมได้รับรู้พฤติกรรมการ สอนของอาจารย์ในระดับปริญญาตรีหรืออยู่ในระดับก่อนข้างที่ ส่วนวิธีสอนที่ใช้ในระดับ ปริญญาตรีโดยทั่วไปจะใช้วิธีสอนแบบบรรยาย และสอนควบคู่กับการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาในระดับก่อนข้างมาก ได้แก่การสอนแบบสาธิต แบบแบ่งกลุ่มย่อย การใช้กรณี ศึกษาย่าง และสอนโดยการใช้เครื่องช่วยสอน เช่น เทป โทรทัศน์ วีซีดี คอมพิวเตอร์ มากขึ้น

3.2 ผู้เรียน วิธีเรียน

ผู้ที่เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ในช่วงเวลานี้แม้ว่ามีทัศนคติต่อวิชาชีพครู ลดน้อยลงจากสมัยก่อน และจากที่ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523: 46-47) ได้ศึกษาทัศนคติ ต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า

ก. นิสิตครุศาสตร์ปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีคะแนนเฉลี่ยคะแนนมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ระหว่าง 2.01-2.55 มีบิดาประกอบอาชีพธุรกิจ ส่วนตัว ไม่มีบุคคลในครอบครัวหรือญาติประกอบอาชีพครู เลือกเรียนคณะครุศาสตร์เป็น อันดับ 5 หรือ 6 มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพครูมาก และคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ดี

ข. ทัศนคติมีความแตกต่างกันตามสาขาและเพศ นิสิตสาขาพลศึกษา มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่ำกว่าสาขาประถมศึกษาและอนุบาล นิสิตหญิงมีทัศนคติต่อวิชาชีพครู

สูงกว่านิสิตชาย

ค. หัสนคติมีความแตกต่างกันตามชั้นปี และเพศ นิสิตชั้นปีที่ 1 มีหัสนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 และ 3 และนิสิตหญิงมีหัสนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตชาย

ง. นิสิตหลักสูตร 2 ปี ระหว่างปี 1 และ 2 มีหัสนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน แต่นิสิตครูศาสตร์หลักสูตร 4 ปี มีหัสนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตหลักสูตร 2 ปี

วิธีเรียน รูปแบบการเรียนของนิสิตมีลักษณะการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ตามหมวดวิชา ซึ่ง สงัด อุทรานันท์ และ อูมา สุขนชมาน (2530: 355) ได้สรุปปัจจัยก้านพฤติกรรมการเรียนของนิสิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2522-2526 พบว่านิสิตโดยส่วนรวมและนิสิตในกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ชั้นปีต่าง ๆ ของคะแนนเฉลี่ยสูงสุดหรือต่ำกว่า 3.00 โดยทั่วไปจะใช้รูปแบบการเรียนแบบอิสระและแบบร่วมมือกันในการเรียนวิชาเอก วิชาโท และวิชาเลือกเสรี สำหรับหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนแบบจำใจเรียนและแบบร่วมมือ ยกเว้นนิสิตกลุ่มสาขาวิชาประถมศึกษากลุ่มศึกษาเท่านั้นที่เรียนแบบร่วมมือและแบบอิสระ

3.3 การวัดผล

การวัดผลเป็นไปตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยระบบการศึกษาแบบหน่วยกิตสำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2520 ซึ่งตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต หน้า 9 ข้อ 8 ได้กำหนดสัญลักษณ์ของการประเมินผลของแต่ละรายวิชา ซึ่งมีความหมายและแถมประจำดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	แถมประจำ
A	ผลการประเมินขั้นดีมาก (Very Good)	4
B	ผลการประเมินขั้นดี (Good)	3
C	ผลการประเมินขั้นพอใช้ (Fair)	2
D	ผลการประเมินขั้นอ่อน (Poor)	1
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	0
I	การวัดผลไม่สมบูรณ์ (Incomplete)	-

สัญลักษณ์	ความหมาย	แถมประจำ
M	นิสิตขาดสอบ (Missing)	-
P	การสอบยังไม่สิ้นสุด (Inprogress)	-
S	ผลการประเมินเป็นที่พอใจ (Satisfactory)	-
U	ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)	+
V	ร่วมฟังการบรรยาย (Visitor)	-
W	การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn)	-
X	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No report)	-

นอกจากนั้น ในหน้า 15-16 ข้อ 9 ได้กำหนดการประเมินผลการศึกษา และการคำนวณแถมเฉลี่ยไว้ดังนี้

ข้อ 9.1 การประเมินผลการศึกษาได้กระทำเมื่อสิ้นสุดการศึกษาแต่ละภาค

9.2 การกำหนดแถมเฉลี่ยมี 2 ประเภท

9.2.1 แถมเฉลี่ยรายภาค ให้คำนวณจากผลการศึกษาของนิสิต

แต่ละภาคการศึกษา โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิต คำนวณกับแถมประจำสัญลักษณ์ ที่นิสิตได้รับในแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งแล้วหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิต คำนวณจากรายภาค

9.2.2 แถมเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการศึกษาของนิสิต

ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคที่กำลังศึกษา คำนวณโดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิต คำนวณกับแถมประจำสัญลักษณ์ซึ่งนิสิตได้รับแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งแล้วหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิตคำนวณสะสม

4. การบริหารหลักสูตรและการสอน

4.1 ผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรและการสอน

การบริหารหลักสูตรได้กำหนดดังนี้

1. นิสิตในหลักสูตรให้อยู่ในสังกัดของแผนกวิชาที่รับผิดชอบใน แต่ละสาขาและวิชาเอกดังนี้

1.1 นิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัย สังกัดแผนกวิชาประถมศึกษา

- 1.2 นิเทศสาขาประถมศึกษา สังกัดแผนกวิชาประถมศึกษา
- 1.3 นิเทศสาขามัธยมศึกษา สังกัดแผนกวิชามัธยมศึกษา
- 1.4 นิเทศสาขาการสอนวิชาเฉพาะ
  - ก. วิชาเอกพลศึกษา สังกัดแผนกวิชาพลศึกษา
  - ข. วิชาเอกศิลปศึกษา สังกัดแผนกวิชาศิลปศึกษา
  - ค. วิชาเอกศิลปศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์ สังกัดแผนกวิชาศิลปศึกษา
  - ง. วิชาเอกดนตรี สังกัดแผนกวิชาสารัตถศึกษา
  - จ. วิชาเอกธุรกิจ สังกัดแผนกวิชาสารัตถศึกษา
- 1.5 นิเทศสาขาการศึกษาอเนกนัย สังกัดแผนกวิชาวิจัยการศึกษา

2. ในแต่ละแผนกวิชาเจ้าสังกัดนิเทศมีอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่เป็น
 ผู้ดูแลนิเทศเกี่ยวกับการเลือกวิชาเอก การลงทะเบียน และการให้คำปรึกษาแนะแนวในเรื่องต่าง ๆ

3. ในแผนกวิชาที่เปิดสอนวิชาเอกหรือประสานงานเกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาเอก มีหัวหน้าวิชาเอกทำหน้าที่ประสานงานการเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ในวิชาเอกที่
 ครอบงำนิเทศ หัวหน้าวิชาเอกอาจเป็นคนเดียวกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาก็ได้

4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน

ห้องเรียน จากการสำรวจการใช้ห้องเรียนของ ประไพพิศ โสฬสสิทธินันท์ (2518: 55-57) ศึกษาคำการใช้ประโยชน์ห้องเรียนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งในช่วง
 เวลาดังกล่าว เป็นระยะที่คณะครุศาสตร์กำลังขยายงานทั้งทางด้านจำนวนนิสิตและหลักสูตร
 กล่าวคือคณะครุศาสตร์มีอัตราการใช้ห้องเรียนสูงมากคือร้อยละ 81.92 แต่อัตราการใช้
 ที่นี่ยังต่ำ ทั้งนี้เพราะอยู่ในระยะการก่อสร้างเพิ่มเติม ต่อมาใน พ.ศ. 2521 ฝ่ายวางแผน
 และพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใ้ทำการสำรวจการใช้ประโยชน์จากห้องเรียน ปรากฏ
 ว่าคณะครุศาสตร์มีอัตราการใช้ห้องเรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ไม่แตกต่างกัน แต่การใช้
 ห้องเรียนแต่ละช่วงไม่สม่ำเสมอ โดยมีการใช้ห้องเรียนมากที่สุดในช่วง 10.00-11.00
 น. ส่วนห้องปฏิบัติการจะใช้อัตราร้อยละ 76.63 อยู่ในอัตราค่อนข้างสูง

สื่อการสอน จากการศึกษาวิจัยของ สงค์ อุทรานันท์ และ อุมมา สุขนชมาน (อ้างแล้ว) พบว่า อาจารย์ผู้สอนใช้การสอนแบบใช้สื่อการสอนมากขึ้น เช่น เทป โทรทัศน์ วีซีดี คอมพิวเตอร์ มากขึ้น แต่มีข้อจำกัดอยู่ที่อุปกรณ์ต่าง ๆ ยังมีไม่เพียงพอ

ใน พ.ศ. 2522 คณะครุศาสตร์ได้ก่อตั้งหน่วยบริการสื่อการศึกษาขึ้น เพื่อสนับสนุนบริการทางค่านวิชาการ ในระยะแรกได้รวมอยู่กับห้องสมุดคณะครุศาสตร์ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑารัตน์ แพศ เป็นหัวหน้าห้องสมุดในขณะนั้น

ใน พ.ศ. 2524 หน่วยบริการสื่อการศึกษา ได้แยกออกจากห้องสมุด มีสำนักงานชั่วคราวที่ตึก 4 ชั้นล่าง มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภัสสร รุจิพร เป็นหัวหน้าหน่วย

ระหว่างปี พ.ศ. 2524-2527 คณะครุศาสตร์ ได้วางเป้าหมายการดำเนินงานของคณะครุศาสตร์ในค่านการให้บริการสื่อการสอน โดยจัดเข้าเป็นโครงการที่ 3 ของแผนการพัฒนาคณะครุศาสตร์

ห้องสมุด จำนวนหนังสือและวารสารของห้องสมุดคณะครุศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (ระหว่าง พ.ศ. 2520-2524) มีประมาณ 60,347 เล่ม หนังสือและวารสารของหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประมาณ 50,000 เล่ม หากดูปริมาณของหนังสือในห้องสมุดทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ กับจำนวนนิสิตคณะครุศาสตร์ในระหว่างปี พ.ศ. 2520-2524 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,280 คน แล้วก็นับว่าจำนวนหนังสือน่าจะเพียงพอกับความต้องการใช้หนังสือของนิสิต แต่จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลบัณฑิตหรือมหาบัณฑิตคณะครุศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500-2520 และ พ.ศ. 2507-2520 จนถึงงานวิจัยในปัจจุบัน (2529) จะมีข้อเสนอเกี่ยวกับห้องสมุดว่าควรมีการปรับปรุงทั้งในค่านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ความเพียงพอของหนังสือที่จะคนคว่าทั้งหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การรักษาระเบียบการใช้ห้องสมุด และการป้องกันการสูญหายของค่านาและเอกสารค่าน หากจะดูจากช่วงเวลาของการวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดคณะครุศาสตร์ แสดงว่าห้องสมุดยังไม่ได้ปรับปรุงพัฒนาอย่างจริงจัง

4.3 การติดตามหลักสูตรและการสอน

การติดตามหลักสูตรและการสอน พุทธศักราช 2520 นี้ มีอาจารย์ คณะครุศาสตร์ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนไว้ดังนี้

สุทนต์ ศรีไสย (2529: 56-57) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พ.ศ. 2520 (2520-2527) ประชากรเป็นนิสิตครุศาสตร์สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2526 จำนวน 316 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกสาขา วิชาระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปกับหมวดวิชาครู หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมตลอดหลักสูตร และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรวมตลอดหลักสูตรกับหมวดวิชาครู มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0.68, 0.75 และ 0.80 ตามลำดับ และทุกคู่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และความสัมพันธ์นี้จะอยู่ ทั้งแต่ระดับค่อนข้างสูงถึงสูงมาก ผู้วิจัยคนเดียวกันนี้ได้ศึกษาการติดตามบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2526 ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้หรือประสบการณ์ที่บัณฑิตได้รับ และข้อเสนอแนะของบัณฑิต สรุปผลได้ดังนี้ (สุทนต์ ศรีไสย, 2528: 87-90)

1. ขณะที่เรียนในคณะครุศาสตร์ ได้รับความรู้จากกิจกรรม การเรียนการสอนมากที่สุด สาขาที่ได้รับความรู้จากกิจกรรมนอกหลักสูตรสูงกว่ากิจกรรม การเรียนการสอน ได้แก่ สาขาวิชาการสอนวิชาเฉพาะ พลศึกษา กนตรี
2. รายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานมากที่สุด ได้แก่ วิชา ประสบการณ์วิชาชีพ จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา ภาษาอังกฤษ สถิติศาสตร์ชั้นนำ มนุษยสัมพันธ์ สื่อการสอน พฤติกรรมการสอนระดับประถมศึกษา 1, 2 จิตวิทยาสำหรับครู พฤติกรรม การสอนพลศึกษา การแปลสำหรับครู ภาษาไทย (ทักษะ) พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ วาทยุทธศาสตร์สำหรับครู และจิตวิทยาการปรับตัว
3. รายวิชาที่บัณฑิตเห็นควรให้เพิ่มเข้าไปในหลักสูตรครุศาสตร- บัณฑิต 4 ปี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตครุศาสตร์ มี 44 วิชา และ 7 วิชาแรก ได้แก่ คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ภาษาอังกฤษ (ควรให้เขียนมากกว่าที่เป็นอยู่) พิมพ์คดีไทย- อังกฤษ (ควรเป็นวิชาบังคับ) เทคนิคการสอนแต่ละสาขาวิชา คุณธรรมและจริยธรรม

สำหรับครู งานธุรการโรงเรียน (ควรเป็นวิชาวังคัม) และวาทวิทยาสำหรับครู

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะจากบัณฑิตศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีและการเรียนการสอน และคณาจารย์ผู้สอน ดังนี้

ค่านักศึกษาระดับปริญญาตรีและการสอน

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีเอกการศึกษาคควรปรับให้เน้นทางด้านใดด้านหนึ่ง (เทคโนโลยีทางการศึกษาหรือบรรณารักษ์) เพราะ ก.พ.ยังไม่ยอมรับ เนื่องจากไม่มีตำแหน่งตามวุฒินี้
2. การจัดรวมสาขาวิชาเอกที่มีประโยชน์ต่อการทำงานของบัณฑิตเพราะเปิดโอกาสให้เข้าทำงานได้มากขึ้น
3. วิชาหลักสูตรและการสอนระดับมัธยมศึกษาควรให้เน้นการศึกษาทฤษฎีที่ใช้ในการสอนจริงมากกว่าที่ห้ามา
4. สื่อการสอนควรเน้นเฉพาะสื่อที่จะใช้ในวิชาเอกนั้น ๆ และควรจะแยกกันเรียนแต่ละสาขา ควรลดทฤษฎีลงบ้าง
5. ควรให้มีการฝึกเขียนโครงการให้มาก และควรมีการฝึกทดลองสอนบ่อย ๆ ก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง จะทำให้แก้ปัญหาในขณะที่สอนได้ดีขึ้น
6. ในการเรียนการวัดและประเมินผล ควรให้มีการออกข้อสอบและอธิบายข้อดีข้อเสียของการออกข้อสอบแบบต่าง ๆ ให้มากกว่านี้
7. วิชาภาษาไทยควรเน้นการพูดการเขียนมากกว่าหลักและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

คณาจารย์ผู้สอน

1. อาจารย์บางคนมีภาระงานภายนอกมาก เช่น งานวิจัย วิทยากร หรืองานหาชื่อเสียงเข้าตัวเอง มักไม่ค่อยสนใจสอนทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ที่ควรจะได้ บางวิชาน้อยลงไป
2. การวัดและประเมินผลของอาจารย์บางคนยังเน้นการท่องจำมากเกินไป บางครั้งก็หย่อนในเกณฑ์การตัดเกรด ทำให้นักศึกษาไม่มีคุณภาพคือได้เกรดเอเป็นจำนวนมาก
3. การออกข้อสอบควรใช้การประยุกต์บ้าง เพราะผู้สอนมักออก

ข้อสมยอมจากหนังสือที่อ้างอิงเท่านั้น ทำให้หนังสือมีความรู้ไม่กว้างขวางเท่าที่ควร

4. ควรมีการคัดเลือกอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมสอนนิสิตเพื่อให้มีคุณภาพ

5. ควรมีเกณฑ์และมาตรการที่เหมาะสมในการคัดเลือกผู้เรียนเพื่อจะได้มีนิสิตที่มีความตั้งใจเรียนจริงๆ

ในปี 2530 สังกัด อุทราพันธ์ และ อูมา สุคนธมาน (2530: 343) ได้ศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิตในตลาดแรงงานที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2522-2526 จำนวน 5 รุ่น (จากช่วงระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษาแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวศึกษาโดยใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2520) มีปัจจัยค่านหลักสูตรตามการรับรู้ของนิสิตกลุ่มนี้เกี่ยวกับวิชาที่มีประโยชน์มากที่สุด และวิชาที่มีประโยชน์น้อยที่สุดในแต่ละหมวดสรุปได้ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาที่มีประโยชน์มากที่สุดคือวิชา 092111 การอ่านภาษาอังกฤษ 1 092113 การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 1 092112 การอ่านภาษาอังกฤษ 2 092114 การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 2 411130 ภาษาไทย 1 412102 สถิติการศึกษาขั้นนำ 417209 มนุษยสัมพันธ์ 411131 ภาษาไทย 2 รายวิชาที่มีประโยชน์น้อยที่สุดได้แก่ 110180 อารยธรรม 260150 ธรรมชาติวิทยา 412120 วิธีการศึกษา

2. หมวดวิชาครู วิชาที่มีประโยชน์มากที่สุดคือ 417214 จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา 417213 จิตวิทยาสำหรับครู 410480 ประชมนการวิชาชีพ 418330 สื่อการสอน 417272 กระบวนการกลุ่มสำหรับครู 412301 การวัดและการประเมินผลการเรียน วิชาที่มีประโยชน์น้อยที่สุดคือ 411102 ปฐมนิเทศการศึกษา

3. ไม่มีรายวิชาใดในหมวดวิชาเอก-โทที่บัณฑิตเห็นว่ามีความประโยชน์มากที่สุด หรือน้อยที่สุด

โดยสรุป ในระหว่าง พ.ศ. 2520-2525 มีอาจารย์คณะครุศาสตร์ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสิตมากขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยค่านหลักสูตร พุทธศักราช 2515 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร พุทธศักราช 2520 นั้น ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุฒ โคศึกษาไว้ชัดเจนทั้งโครงสร้าง

และเนื้อหาสาระ และ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสิ ไต่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ พบว่า นิสิตครุศาสตร์ในช่วงนั้นมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูลดลงกว่าสมัยก่อน

ในด้านการติดตามหลักสูตรและการสอน รองศาสตราจารย์ สุทนต์ ศรีไสย ไต่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะครุศาสตร์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี พ.ศ. 2520 และการติดตามบัณฑิตคณะครุศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษามีการศึกษา 2526 (นิสิตที่สำเร็จการศึกษา 2526 ต้องเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 ซึ่งใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2520) นอกจากนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทวานันท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน ไต่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพนิสิตครุศาสตร์ในหลากหลายงาน ที่สำเร็จการศึกษามีการศึกษา 2522-2526 โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของนิสิต พบว่าไม่มีรายวิชาใดในหมวดวิชาเอกและวิชาโทที่นิสิตเห็นว่ามีความน่าสนใจมากที่สุดหรือน้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี
(ปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช 2525)

1. สภาพทั่วไป

การเรียนการสอนในช่วงนี้ นับว่าเป็นช่วงที่คณะครุศาสตร์มีความเจริญเต็มที่ คือ คณะมีอายุ 25 ปี มีคณบดีเป็นคนที่ 5 มีหลักสูตรที่ปรับปรุงมาเป็นฉบับที่ 5 และอยู่ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5

ในด้านการเรียนการสอน จากช่วงเวลาของการบุกเบิก ขยายงาน และพัฒนาความเป็นปึกแผ่นและคุณภาพของคณะครุศาสตร์ นับเป็นคณะที่มีขอบข่ายงานกว้างขวางและมีศักยภาพสูงคณะหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและของประเทศ ขอบข่ายของคณะกรรมการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับปริญญาเอก ใน พ.ศ. 2525 เปิดสอนวิชาในระดับปริญญาตรี 5 สาขา 27 วิชาเอก ระดับปริญญาโท 18 สาขา ปริญญาเอก 3 สาขา และมีโรงเรียนสาธิตซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา มีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิประมาณ 400 คน มีนิสิตทั้งระดับปริญญาตรี โทและเอก ประมาณ 2 พันกว่าคน (คณะครุศาสตร์ 2525 : 2) ใน พ.ศ. 2530 มีภาควิชาทั้งสิ้น 12 ภาควิชา เปิดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี 27 วิชาเอก ปริญญาโท 23 สาขา และปริญญาเอก 6 สาขา คือ จิตวิทยาการศึกษา (พ.ศ. 2517) การวัดและการประเมินผลการศึกษา (พ.ศ. 2524) หลักสูตรและการสอน (พ.ศ. 2525) ทอศึกษา (พ.ศ. 2529) บริหารการศึกษา (พ.ศ. 2530) และออกมศึกษา (พ.ศ. 2530)

2. หลักสูตร

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี (ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2525) เป็นหลักสูตรที่จัดปรับปรุงในระยะสั้น เพื่อเป็นขั้นตอนหนึ่งในการปรับปรุงหลักสูตรระยะยาวต่อไป

2.1 การปรับปรุงหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรพุทธศักราช 2525 นอกจากเป็นการปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงระยะยาวแล้ว การปรับปรุงหลักสูตรยังมีสาเหตุการปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพราะบางวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2520 ยังไม่เหมาะสม โดยเฉพาะสาขาการสอนวิชาเฉพาะ และวิชาเอกหลายวิชาเอก ซึ่งการปรับปรุงในลักษณะนี้จะต้องปรับทั้งโครงสร้างของหลักสูตร แต่เนื่องจากเวลานั้นยังไม่มีข้อมูลชัดเจน จึงได้วางแผนที่จะปรับปรุงเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการปรับปรุงเพื่อแก้ปัญหาปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งคาดว่าจะการปรับปรุงระยะที่ 1 จะเสร็จสิ้นภายใน 2 ปี และจะได้ออกแบบเก็บข้อมูลเพื่อปรับปรุงระยะที่ 2 ต่อไป ซึ่งหวังไว้ว่า การปรับปรุงระยะที่ 2 จะมีการเปลี่ยนโครงสร้างของหลักสูตร และจะมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างรอบคอบ (ธีระชัย ปุรณโชติ, สัมภาษณ์)

วิธีการปรับปรุงหลักสูตร ใช้รูปแบบกรรมการเช่นเดียวกับการปรับปรุงหลักสูตรที่ผ่านมา แตกต่างตรงที่มีรองคณบดีฝ่ายวิชาการ (รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระชัย ปุรณโชติ) เลขาธิการฝ่ายวิชาการ (รองศาสตราจารย์ ดร. ปทีป เมฆาคุณวุฒิ) เป็นกรรมการ และเลขาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพพร คุณาวุฒิ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการทำหน้าที่เป็นกรรมการกลาง มีคณะอนุกรรมการจำแนกตามสาขาและวิชาเอกอีก 19 ชุด นอกจากนั้นยังมีคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตร 2 ปีอีก 1 ชุด คณะอนุกรรมการจะทำหน้าที่พิจารณารายละเอียดของหลักสูตรแต่ละสาขา แต่ละวิชาเอก วิชาโท แล้วนำเสนอคณะกรรมาธิการกลางพิจารณาเป็นระยะ ๆ ไป

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2525 มีวัตถุประสงค์เพื่อผู้ที่มีความรู้ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเตรียมให้เป็นบัณฑิตทางครุศาสตร์ทำหน้าที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้งเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยสำหรับนักการศึกษา และนิสิตบัณฑิตในสาขาวิชาครุศึกษา

2.3 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรพุทธศักราช 2525 มี 5 สาขา 4 หมวดวิชา

รายละเอียดของโครงสร้างทั้งตาราง

ตารางที่ 35 โครงสร้างของหลักสูตร พุทธศักราช 2525

สาขา	หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิตต่อหมวดวิชา			เลือกเสรี
		การศึกษาทั่วไป	วิชาครู	วิชาเอก	
1. การศึกษา ปฐมวัย		40	45	แบบเอกเดี่ยว 45	5
2. ประถม ศึกษา		40	45	แบบเอก-โท 30 - 15 แบบเอกผสม 15 - 15 - 15	5
3. มัธยม ศึกษา		35	35	แบบเอกคู่ 30 - 30	5
4. การสอน วิชาเฉพาะ		40	40	แบบเอกสายเดี่ยว 50	5
5. การศึกษา นอกระบบ โรงเรียน		40	60	แบบเอกเดี่ยว 30	5

เนื้อหาของสาระของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี ปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช
2525 ผู้วิจัยได้จัดเนื้อหาของหลักสูตรในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู และ
หมวดวิชาเอกตามเกณฑ์มาตรฐานการจักหลักสูตรพุทธศักราช 2525

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาการ (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-50)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
รายวิชามังคัม (29)	รายวิชามังคัมรวมทุกสาขา (22)	สาขาการศึกษาปฐมวัย (45)	นิสิตเลือกเรียนรายวิชาในระดั ปริญญาตรีที่เปิดสอนในจุฬาลงกรณ มหาวิทยาลัย โดยได้รับอนุมัติ จากอาจารย์ที่ปรึกษา
สังคมศาสตร์ (7)	411 102 ปฐมนิเทศการศึกษา 3(2-2-3)	เรียนวิชาเอกแบบ เอกเดี่ยว	
311 113 การเมืองและการปกครอง ของไทย 3(3-0-6)	412 301 การวัดและประเมินการเรียน 2(2-0-4)	รายวิชามังคัม (30)	
313 183 สังคมและวัฒนธรรม 3(3-0-6)	417 214 จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา 3(3-0-6)	รายวิชาเลือก (15)	
412 120 วิธีการศึกษา 1 (1-0-2)	417 215 จิตวิทยาสำหรับครู 3(2-2-5)	สาขาประถมศึกษา	
มนุษยศาสตร์ (3)	418 330 สื่อการสอน 3(2-2-5)	เลือกเรียนวิชาเอกได้ 2 แผน	
110 180 อารยธรรม 3(3-0-6)	410 480 ประสมการอักษรี 6(0-12-6)	แผนเอก-โท (30-15)	
ภาษาศาสตร์ (14)	410 490 สัมมนาการศึกษา 2(2-0-4)	เลือกจากวิชาเอกดังนี้	
092 111 การอ่านภาษาอังกฤษ 2(1-2-3)	รายวิชามังคัมเฉพาะสาขา	ภาษาไทย (30)	
092 112 การอ่านภาษาอังกฤษ 2(1-2-3)	สาขาการศึกษาปฐมวัย (23)	ภาษาอังกฤษ (30)	
092 113 การฟังและพูดภาษาอังกฤษ 1(0-2-1)	รายวิชามังคัม (13)	สังคมศึกษา (30)	
092 114 การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 1(0-2-1)	รายวิชาเลือก (10)	สุรศึกษา (30)	
	สาขาประถมศึกษา (23)	วิทยาศาสตร์ทั่วไป (30)	
	รายวิชามังคัม (15)	คณิตศาสตร์ (30)	
	รายวิชาเลือก (8)	แผนยเอกผสม (15-15-15)	
	สาขาการสอนวิชาเฉพาะเรียนการวัดและ ประเมินผลเฉพาะสาขาแทน	หรือแผนยเอก-โท โดดังนี้	
		ภาษาไทย (15)	
		ภาษาอังกฤษ (15)	
		สังคมศึกษา (15)	

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาครู (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-50)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
411 130 ภาษาไทย 1 2(1-2-3)	สาขามัธยมศึกษา (13 หน่วยกิต)	ประชากรศึกษา (15)	
411 131 ภาษาไทย 2 2(1-2-3)	รายวิชามังคัม (3 หน่วยกิต)	สุขศึกษา (15)	
411 238 ภาษาไทย 3 2(1-2-3)	รายวิชาเลือก (10 หน่วยกิต)	วิทยาศาสตร์ทั่วไป (15)	
411 239 ภาษาไทย 4 2(1-2-3)	สาขาการสอนวิชาเฉพาะ (18 หน่วยกิต)	คณิตศาสตร์ (15)	
วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ (5)	รายวิชามังคัม (6 หน่วยกิต)	การศึกษานอกระบบโรงเรียน (15)	
260 150 ธรรมชาติวิทยา 3(3-0-6)	รายวิชาเลือก (12 หน่วยกิต)	การสอนเด็กพิเศษ (15)	
412 102 สถิติการศึกษาชั้นนำ 2(2-0-4)	รายวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน (3)	การศึกษาปฐมวัย (15)	
รายวิชาเลือก (6-11)	รายวิชาเลือกทั่วไป (9)	ห้องสมุดโรงเรียน (15)	
ก.รายวิชาภาษา และมนุษยศาสตร์	รายวิชาเลือกทั่วไปมี 4 กลุ่ม นิสิตเลือก	เทคโนโลยีทางการศึกษา (15)	
ข.รายวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและ คณิตศาสตร์	เรียนรายวิชาจากกลุ่มใดก็ได้ โดยได้รับความ	จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (15)	
ค.รายวิชาสังคมศาสตร์	เห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและตามข้อกำหนด	พลศึกษา (15)	
ง.รายวิชากิจกรรมพลศึกษาทั่วไป	ของวิชาเอก	ศิลปศึกษา (15)	
นอกจากรายวิชาเลือกตามที่ปรากฏข้าง	การศึกษานอกระบบโรงเรียน (38)	ดนตรี (15)	
ต้น นิสิตยังสามารถเลือกเรียนรายวิชาเลือก	รายวิชามังคัม (24)	หมายถึงให้เลือกได้เพียงวิชาเดียวเท่านั้น	
ที่เปิดสอนโดยโครงการการศึกษาทั่วไป โดย	รายวิชาเลือก (14)	สาขามัธยมศึกษา (60 หน่วยกิต)	
ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา	รายวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนหรือ	นิสิตเลือกเรียนเป็นแบบเอกคู่ มีดังนี้	
	ปฏิบัติการ (3-6 หน่วยกิต)	ภาษาไทย (30)	
	รายวิชาเลือกทั่วไป(8-14 หน่วยกิต)		

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาครู (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-50)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
		ภาษาอังกฤษ	(30)
		ภาษาอังกฤษชั้นสูง	(30)
		ภาษาฝรั่งเศส	(30)
		ภาษาเยอรมัน	(30)
		สังคมศึกษา	(30)
		ภูมิศาสตร์	(30)
		ประวัติศาสตร์	(30)
		ประชากรศึกษา	(30)
		สุขศึกษา	(30)
		วิทยาศาสตร์ทั่วไป	(30)
		เคมี	(30)
		ฟิสิกส์	(30)
		ชีววิทยา	(30)
		คณิตศาสตร์	(30)
		อุตสาหกรรมศิลป์	(30)
		การสอนเด็กพิเศษ	(30)
		ห้องสมุดโรงเรียน	(30)
		เทคโนโลยีทางการศึกษา	(30)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาการ (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-50)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
		บริการสื่อการศึกษา (30)	
		จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (30)	
		(ผู้ที่เลือกเรียนวิชาบุคลากรทางการศึกษา ที่มีเครื่องหมาย เป็นวิชาเอก ต้อง เลือกวิชาที่เป็นเนื้อหาสำหรับใช้สอนเป็น วิชาเอกด้วย)	
		สาขาการสอนวิชาเฉพาะ (50 หน่วยกิต)	
		เรียนแบบเอกสาขาเดียว มีดังนี้	
		พลศึกษา (50)	
		ศิลปศึกษา (50)	
		ศิลปศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์ (50)	
		ดนตรี (50)	
		ธุรกิจ (50)	
		สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน (30 หน่วยกิต)	
		เรียนแบบเอกเดี่ยว มีดังนี้	
		ภาษาไทย (30)	
		ภาษาอังกฤษ (30)	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35-40)	หมวดวิชาการ (35-60)	หมวดวิชาเอก (30-50)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5)
		สังคมศึกษา	(30)
		ประชากรศึกษา	(30)
		สุขศึกษา	(30)
		วิทยาศาสตร์ทั่วไป	(30)
		คณิตศาสตร์	(30)
		อุตสาหกรรมศิลป์	(30)
		ห้องสมุดโรงเรียน	(30)
		เทคโนโลยีทางการศึกษา	(30)
		บริการสื่อการศึกษา	(30)
		จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว	(30)
		งานศิลปเลือกเรียนวิชาเอกนอกเหนือจาก	
		12 วิชาที่กำหนดของขออนุมัติจากกรมการประจำคณะ	
		ก่อน	

ข้อกำหนดในการเลือกเรียนวิชาเอกสาขามัธยมศึกษา

- ก. ผู้ที่เลือกภาษาอังกฤษชั้นสูง (30) เป็นวิชาเอก ต้องเลือกภาษาอังกฤษ (30) เป็นวิชาเอกด้วย
- ข. ผู้ที่เลือกภูมิศาสตร์ (30) หรือประวัติศาสตร์ (30) เป็นวิชาเอกต้องเลือกสังคมศึกษา (30) เป็นวิชาเอกด้วย
- ค. ผู้ที่เลือกประชากรศึกษา (30) เป็นวิชาเอกต้องเลือกสังคมศึกษา (30) หรือสุขศึกษา (30) เป็นวิชาเอกด้วย
- ง. ผู้ที่เลือกเคมี (30) มีสิกส์ (30) หรือชีววิทยา (30) เป็นวิชาเอก ต้องเลือกวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (30) หรือคณิตศาสตร์ (30) เป็นวิชาเอกด้วย

3. ผู้สอน

3.1 ผู้สอน วิธีสอน

ผู้สอน

ในระบอบนี้ นับว่า คณะครุศาสตร์มีผู้สอนเพียงพอกับจำนวนนิสิต เพราะจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่รับเข้ามีจำนวนลดลง ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ในปี พ.ศ. 2529 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฉบับที่ 5 รับนิสิตปริญญาตรี 378 คน ปี 2530 รับนิสิตระดับปริญญาตรีเพียง 320 คน ซึ่งจำนวนที่ลบก็นำไปตามนโยบายการควบคุมการผลิตบัณฑิตในสาขาสังคมศาสตร์ เนื่องจากเกิดมีปัญหาคัดค้านการว่างงาน แต่จำนวนผู้สอนของคณะครุศาสตร์มีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามนโยบายการผลิตบัณฑิตระดับสูงกว่าปริญญาตรีที่มีจำนวนสูงขึ้น คือ ใน พ.ศ. 2529 รับนิสิตปริญญาโท 455 คน ใน พ.ศ. 2530 รับ 469 คน และมีแนวโน้มจะมีจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ การเพิ่มจำนวนอาจารย์จึงเพิ่มในระดับวุฒิปริญญาเอก

สำหรับด้านวิธีสอน ยังไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนัก อาจารย์ยังคงใช้การสอนแบบบรรยายควบคู่กับการสอนแบบปฏิบัติ มีการอภิปรายและวิธีการอื่น ๆ บาง ซึ่ง ภิญโญ สาร (2529 : 3) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ว่า วิธีการสอนอาจารย์ยังคงอาศัยประสบการณ์เดิม เคยสอนมาแบบใดก็สอนแบบนั้นทุกครั้ง จึงควรที่จะแก้ไขข้อบกพร่องและแนวทางให้เกิดการเรียนรู้และค้นคว้าเพิ่มเติมอีกทั้งการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ยังคงมีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สังกัด อุทรานันท์ และอุมา สุคนธมาน (2530 : 357) ได้สรุปผลการวิจัยโครงการวิจัยคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ในด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ว่า แบบการสอนที่อาจารย์ใช้สอนในระดับปริญญาตรีโดยทั่วไปนั้นจะใช้วิธีสอนแบบบรรยาย และสอนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาที่ใช้ในระดับค่อนข้างมาก ได้แก่ การสอนแบบสาธิต การสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อย การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง และสอนโดยการใช้อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น เทป โทรทัศน์ วีซีดี คอมพิวเตอร์

3.2 ผู้เรียน วิธีเรียน

ผู้เรียน จากภาวะที่บัณฑิตครุมีภาวะต่งงานมากขึ้น บัณฑิตครุเพื่อ
 ทำให้คำนึงในการสอบเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์คนน้อยลง อันคืบในการเลือกสอบ
 เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์อยู่ในอันดับโดยเฉลี่ย คือ ในปีการศึกษา 2525 ประมาณ
 อันดับ 3 ขึ้นไป ปีการศึกษา 2526 อันดับโดยเฉลี่ย 2.98 ซึ่งคืบขึ้นกว่าปีการศึกษา
 ที่แล้ว 1 อันดับ ปีการศึกษา 2527 อันดับโดยเฉลี่ย 3.44 ปีการศึกษา 2528 อันดับ
 โดยเฉลี่ย 4.04 ปีการศึกษา 2529 อันดับโดยเฉลี่ย 3.72 ปีการศึกษา 2530
 อันดับโดยเฉลี่ย 4.00 ปีการศึกษา 2531 อันดับโดยเฉลี่ย 3.87 ซึ่งอันดับที่นิสิต
 เลือกเป็นอันดับ 1 และ 2 คือ สาขาคนตรีสากล และคนตรีไทย ตามลำดับ (เอกสาร
 ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์) นอกจากนั้นในค้ำนที่สนคิตต่อวิชาศัพทครุของผู้น้เรียน
 สอบขอเขียนเพื่อเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์นั้น ทบวงมหาวิทยาลัย
 (2526 : 106 - 176) ได้ศึกษาผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้สมัครเข้าศึกษาในคณะ
 ครุศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยเฉลี่ยมีทัศนคิตต่อวิชาศัพทครุอยู่ในระดับ "ค"
 (2) ผู้สมัครของแต่ละสถาบันมีทัศนคิตต่อวิชาศัพทครุไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 (3) ผู้สมัครในแต่ละสถาบัน โดยเฉลี่ยมีความรู้รอบตัวทางการศึกษาอยู่ในระดับ
 ปานกลาง และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (4) คะแนนทัศนคิตต่อวิชาศัพทครุไม่
 สัมพันธ์กับคะแนนความรู้รอบตัวทางการศึกษา สำหรับการศึกาเบ้องตนเองเกี่ยวกับแนว
 ความเป็นครุของผู้สมัครที่สอบผ่านขอเขียนเพื่อเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์และ
 ศึกษาศาสตร์นั้น ระดับแนวของความเป็นครุหรือประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับอาชีพครุ ส่วน
 มากไม่สูง และไม่แตกต่างกันระหว่างสถาบัน

วิธีเรียน

ตามทกล่าวมาแล้วว่า อันดับการเลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์
 และทัศนคิตต่อวิชาศัพทครุหรือแนวของความเป็นครุนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนิสิตที่
 เรียนในคณะครุศาสตร์ในช่วงเวลานี้ขาดความมั่นใจในการเรียนและการประกอบ
 อาชีพ ความตั้งใจในการไปร้ ไปเรียนก็ยอมจะน้อยลง และจากการศึกษาวิจัยคุณภาพ
 บัณฑิต คณะครุศาสตร์ เกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนของนิสิตคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1,
 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2528 (สังค อุทรานันท์ และ อูมา สุคนธมาน : 214)
 ได้ขอมูลดังนี้

1. รูปแบบการเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป จะปรากฏว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 และกลุ่มที่ไต่คะแนนต่ำกว่า 3.00 จะเรียนแบบจำใจเรียน ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และกลุ่มที่ไต่คะแนนสูงกว่า 3.00 จะเรียนแบบร่วมมือ
2. รูปแบบการเรียนวิชาเอก ปรากฏว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และ กลุ่มที่ไต่คะแนนต่ำกว่า 3.00 จะเรียนแบบอิสระ ในขณะที่นิสิตชั้นปีที่ 4 และกลุ่มนิสิตที่ไต่คะแนนสูงกว่า 3.00 จะเรียนแบบร่วมมือมากที่สุด
3. รูปแบบการเรียนวิชาโท ปรากฏว่า นิสิตทุกชั้นปี และกลุ่มที่ไต่คะแนนเฉลี่ยสะสมทั้ง 2 กลุ่ม ต่างก็ใช้รูปแบบการเรียนแบบอิสระมากที่สุด
4. รูปแบบการเรียนวิชาเลือกเสรี จะเป็นไปในลักษณะเดียวกับกับรูปแบบการเรียนวิชาโท กล่าวคือ นิสิตทุกชั้นปี และทุกกลุ่มคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างก็ใช้วิธีการเรียนแบบอิสระมากที่สุด

จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 เรียนวิชาในหมวดวิชาเอก วิชาโท และวิชาเลือกเสรีแบบอิสระ และเป็นที่น่าสังเกตว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 เรียนวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปแบบจำใจเรียน ทั้งนี้ เพราะรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เป็นวิชาที่สังกัดต่างคณะ เป็นรายวิชาบังคับที่นิสิตทุกคนในชั้นปีที่ 1 และ 2 ต้องเรียน ประกอบกับนิสิตในชั้นปีที่ 1 และ 2 ยังไม่มั่นใจในการเรียนในคณะครุศาสตร์ เมื่อต้องเรียนวิชาที่ไม่ชอบ ต้องไปเรียนต่างคณะ เรียนร่วมกับนิสิตคณะอื่น จึงต้องเรียนแบบจำใจเรียน

3.3 การวัดผล

ระเบียบการเรียนและการวัดผล เป็นไปตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยระบบการศึกษาแบบหน่วยกิตสำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2520 ซึ่งตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต สำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2520 หน้า 9 ข้อ 8 ได้กำหนดคสยูลักษณ์ของการประเมินผลของแต่ละรายวิชา ซึ่งมีความหมายและแถมประจำดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์		แต้มประจำ
A	ผลการประเมินชั้นดีมาก (Excellent)	4
B	ผลการประเมินชั้นดี (Good)	3
C	ผลการประเมินชั้นพอใจ (Fair)	2
D	ผลการประเมินชั้นอ่อน (Poor)	1
F	ผลการประเมินชั้นตก (Failure)	0
I	การวัดผลไม่สมบูรณ์ (Inceomplete)	-
M	นีสิตขาดสอบ (Missing)	-
P	การสอบยังไม่สิ้นสุด (In Progress)	-
S	ผลการประเมินเป็นที่พอใจ (Satisfactory)	-
U	ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)	-
V	ร่วมฟังการบรรยาย (Visitor)	-
W	การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn with Permission)	-
X	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No Report)	-

นอกจากนั้นในหน้า 15 - 16 ข้อ 9 ได้กำหนดการประเมินผลการศึกษาและการ
คำนวณแต้มเฉลี่ย ไว้ดังนี้

ข้อ 9.1 การประเมินผลการศึกษาให้กระทำเมื่อสิ้นสุดการศึกษา
แต่ละภาค

9.2 การกำหนดแต้มเฉลี่ย มี 2 ประเภท

9.2.1 แต้มเฉลี่ยรายภาค ให้คำนวณจากผลการศึกษา
ของนีสิตในแต่ละภาคการศึกษา โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตคำนวณกับแต้ม
ประจำสัญลักษณ์ที่นีสิตได้รับในแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งแล้วหารด้วยผลรวมของจำนวน
หน่วยกิตคำนวณจากรายภาค

9.2.2 แต้มเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการศึกษา
ของนีสิตตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคที่กำลังศึกษา คำนวณโดยเอาผลรวมของผลคูณ
ของหน่วยกิตคำนวณกับแต้มประจำสัญลักษณ์ที่นีสิตได้รับในแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้ง
แล้วหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิตคำนวณสะสม

4. การบริหารหลักสูตรและการสอน

4.1 ผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรและการสอน

หลักสูตรพุทธศักราช 2525 (2525 : 35 - 38) ได้กำหนดไว้ชัดเจนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับนโยบายการจัดหลักสูตร ตลอดจนเพื่อให้การผลิตบัณฑิตเป็นไปตามแผนผลิตบัณฑิตซึ่งควบคุมปริมาณและคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปี ตามนโยบายของคณะกรรมการประสานงานการศึกษาระดับชาติ คณะกรรมการหลักสูตรจึงกำหนดให้มีมาตรการควบคุมการย้ายสาขาและวิชาเอกของนิสิต และกำหนดให้การสอนวิชาประสบการณ์วิชาชีพมีบูรณาการมากขึ้น ดังต่อไปนี้

4.1.1 การบริหารหลักสูตร เกี่ยวกับการเลือกและย้ายสาขาหรือวิชาเอก

4.1.1.1 นิสิตในหลักสูตรให้อยู่ในสังกัดของภาควิชาที่รับผิดชอบในแต่ละสาขาและวิชาเอกดังนี้

1) นิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัย สังกัดภาควิชาประถมศึกษา

2) นิสิตสาขาประถมศึกษา สังกัดภาควิชาประถมศึกษา

3) นิสิตสาขามัธยมศึกษา สังกัดภาควิชามัธยมศึกษา

4) นิสิตสาขาการสอนเฉพาะ
 ก. วิชาเอกพลศึกษา สังกัดภาควิชาพลศึกษา

ข. วิชาเอกศิลปศึกษา สังกัดภาควิชาศิลปศึกษา

ค. วิชาเอกศิลปศึกษาและ
 อุตสาหกรรมศิลป์ สังกัดภาควิชาศิลปศึกษา

สารัตถศึกษา

ง. วิชาเอกดนตรี สังกศภาควิชา

สารัตถศึกษา

จ. วิชาเอกธุรกิจ สังกศภาควิชา

5) นิสิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สังกัดภาควิชาวิจัยการศึกษา

4.1.1.2 ในแต่ละภาควิชาเจ้าสังกัดนิสิตมีอาจารย์ที่ปรึกษา ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับการเลือกวิชาเอก การลงทะเบียน และการให้คำปรึกษาแนะแนวในเรื่องต่าง ๆ

4.1.1.3 ในภาควิชาที่เปิดสอนวิชาเอก หรือประสานงานเกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาเอกมีหัวหน้าวิชาเอก ทำหน้าที่ประสานงานการเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ในวิชาเอกที่ตนรับผิดชอบ หัวหน้าวิชาเอกอาจเป็นคนเดียวกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาก็ได้

4.1.1.4 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับนโยบายการจัดหลักสูตรยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อให้การผลิตบัณฑิตเป็นไปตามแผนผลิตบัณฑิต จึงได้กำหนดการเลือกและการย้ายสาขาหรือวิชาเอกดังนี้

1) นิสิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาใด จะต้องเรียนในสาขาวิชานั้น จะย้ายสาขามีได้นอกจากกรณีพิเศษ กล่าวคือ มีเหตุอันจำเป็นและได้รับอนุมัติจากกรรมการประจำคณะ เป็นกรณีพิเศษ

2) นิสิตในสาขาใดที่เลือกเรียนวิชาเอกต่าง ๆ อยู่ หากต้องการจะเปลี่ยนแปลงโยกย้ายวิชาเอกจะต้องมีวิชาเอกหนึ่งตรงตามสายวิชาที่ตนเลือกสอบเข้ามาครั้งนี้คือ

ก. สาขาครุศาสตร์วิทยาศาสตร์ จะต้องเลือกวิชาเอกอย่างน้อย 1 วิชาเอกในวิชาเอกต่อไปนี้ คือ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ส่วนวิชาเอกที่จะเลือกเรียนร่วมด้วยนั้นนิสิตจะเลือกวิชาเอกใดก็ได้ ถ้าไม่ขัดกับข้อกำหนดอื่น ๆ ของหลักสูตร

ข. สาขาครุศาสตร์มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จะต้องเลือกวิชาเอกอย่างน้อย 1 วิชาในวิชาเอกต่อไปนี้คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และสังคมศึกษา ส่วนวิชาเอกที่จะต้องเรียนร่วมด้วยนั้น นิสิตจะเลือกวิชาใดก็ได้ ถ้าไม่ขัดกับข้อกำหนดอื่น ๆ ของหลักสูตร

3) การย้ายสาขาที่เรียนหรือย้ายวิชาเอกในสาขาเดียวกัน อาจทำให้นิสิตศึกษาไม่สำเร็จภายใน 8 ภาคการศึกษาได้ เพราะจำเป็นต้องจัดโปรแกรมการเรียนใหม่

4.1.1.5 รายวิชาต่าง ๆ และการสอดคล้องประสบการณ์
วิชาชีพ

1) วิชา 411 101 ปฐมนิเทศการศึกษา 3
(2-2-5)

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 ให้นิสิตมีโอกาสออกไปศึกษา และดูงานโรงเรียนต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์

2) วิชา 417 214 จิตวิทยาพื้นฐานการ
ศึกษา 3 (3-0-6)

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 เพื่อเตรียมความพร้อมของนิสิตก่อนเรียนวิชาอื่น ๆ และจัดให้นิสิตได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ภาคปฏิบัติด้านจิตวิทยาการศึกษาตามสมควร

3) วิชา 417 215 จิตวิทยาสำหรับครู 3
(2-2-5)

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 เน้นการศึกษาและฝึกงานในโรงเรียนและจัดกิจกรรมที่นิสิตจะต้องทำในขณะออกฝึกภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอ โดยจัดให้ไปสังเกตดูงานยังสถาบันการศึกษาและโรงเรียนต่าง ๆ

4) วิชา 412 301 การวัดและการ
ประเมินผลการเรียน 2 (2-0-4)

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 จัดให้มีกิจกรรม หรือประสบการณ์ในการสร้างข้อทดสอบและ/หรือนำข้อทดสอบจากสภาพจริงมา วิเคราะห์ โดยประสานงานกับอาจารย์ทุกสายวิชาของโรงเรียนประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา

5) วิชา 418 330 สื่อการสอน 3

(2-2-5)

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 และให้นิสิตได้มี โอกาสผลิตสื่อการสอนให้มากขึ้น และสามารถนำไปใช้จริงหรือบริจาคให้โรงเรียนที่ ชากแสนไค้ควย

6) วิชาพฤติกรรมกรรมการสอนของแต่ละสาขา วิชา

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 ให้นิสิตได้ออก ไปสังเกตการสอนและฝึกงานครูในโรงเรียนต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนสาธิตไค้ควย นอกจากนั้นนิสิตจะได้ออกไปทดลองฝึกสอนบางบทเรียนทั้งในรูปแบบของการสอน แบบจุลภาคและหรือการทดลองสอนจริงในโรงเรียนสาธิต

7) วิชาหลักสูตรและการสอน

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 ให้นิสิตได้มี โอกาสศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรและศึกษาปัญหาที่เกิดจากการนำหลักสูตร ไปใช้ ทั้งนี้เป็นการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ในวิชาเอกที่เกี่ยวข้อง

8) วิชา 410 480 ประสบการณ์วิชาชีพ 6 (012-6)

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 4 โดยที่นิสิตจะ ต้องออกไปฝึกสอนหรือฝึกงานในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เต็มเวลาเป็น เวลา 12 สัปดาห์ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์นิเทศก์ของคณะครุศาสตร์ และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

9) วิชา 410 490 สัมมนาการศึกษา 2

(2-0-4)

จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 4 หลังการเรียน
วิชาประสบการณ์วิชาชีพมาแล้ว ให้นักศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ
และสถาบันการศึกษาภายนอกด้วย เพื่อให้ประสบการณ์ทางศึกษานอกห้องเรียนเพิ่มขึ้น

4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

ห้องเรียน ในช่วงแรกของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6
พ.ศ. 2530 คณะครุศาสตร์มีห้องเรียน 34 ห้อง ห้องประชุม 4 ห้อง และห้อง
ปฏิบัติการ 5 ห้อง ซึ่งในช่วงนี้ไม่มีการสร้างห้องเรียนเพิ่ม แต่จำนวนนิสิตมีเพิ่มขึ้น
โดยเฉพาะนิสิตในระดับปริญญาโทบัณฑิตและคุณวุฒิปริญญาตรี ประกอบกับในปี 2529 คณะ
ได้มีภาควิชาเพิ่มอีก 1 ภาควิชา คือ ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน มีที่ทำการอยู่
อาคารที่ 6 ชั้น 4 ซึ่งต้องใช้ห้องเรียนจำนวน 4 ห้อง เพื่อปรับปรุงเป็นสำนักงาน
ของภาควิชา จึงทำให้ห้องเรียนของคณะครุศาสตร์ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต การ
แก้ปัญหาห้องเรียนไม่เพียงพอ นั้น ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งเสนอว่า ควรซื้อบ้านสำเร็จรูป
เพราะจัดหาได้ง่าย ราคาไม่แพง สามารถเคลื่อนย้ายได้

นอกจากห้องเรียนไม่เพียงพอแล้ว ห้องปฏิบัติการอื่น เช่น ห้อง
ปฏิบัติการของภาควิชาโสตทัศนศึกษา ถูกดัดแปลงเป็นห้องคอมพิวเตอร์ไปบางส่วน
จึงทำให้ห้องปฏิบัติการทางศึกษานอกห้องเรียน อีกทั้งอุปกรณ์ วัสดุ เครื่องใช้ เก้า ช่าง
ไม้ทันสมัย และไม่เพียงพอประมาณในการจัดซื้อ หรือซ่อมแซม (ไฟฟ้ วัสดุ,
สัมภาระ)

การซื้อการสอน

ในระหว่างปี พ.ศ. 2524 - 2527 คณะครุศาสตร์ ได้วาง

เป้าหมายการดำเนินงานในด้านการให้บริการสอนโดยจัดเข้าเป็นโครงการที่
3 ใ้รับการสนับสนุนและจัดซื้อโสตทัศนอุปกรณ์เพิ่มมากขึ้น ขยายงานทางด้านการบริการ
ต่าง ๆ โดยเน้นหนักที่จะจัดบริการที่สนับสนุนด้านการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี
มีความมุ่งหวังที่จะจัดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับงานสอนในคณะครุศาสตร์
และสอดคล้องกับการขยายงานของสถาบันวิทยบริการของมหาวิทยาลัย ในวันที่ 10

กรกฎาคม 2526 จึงได้เปิดที่ทำงานของหน่วยบริการสื่อ โดยคณบดี คณะครุศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา) เป็นประธานในพิธีเปิด นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการเป็นหน่วยงานอิสระ พ.ศ. 2524 จนถึง ปี พ.ศ. 2531 หน่วยบริการสื่อการสอน มีผู้บริหาร 4 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภัสสร รุจิพร (พ.ศ. 2524 - 2526) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ (พ.ศ. 2525 - 2527 และ 2532 จนถึงปัจจุบัน) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพบูลย์ เทวรักษ์ (พ.ศ. 2527 - 2528) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุฑารัตน์ แผล (พ.ศ. 2528 - 2531) และรองศาสตราจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ (พ.ศ. 2531-ปัจจุบัน) ขอบข่ายงานให้บริการของหน่วยบริการสื่อการสอน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ งานบริการโสตทัศนอุปกรณ์ งานผลิตวัสดุโสตทัศนอุปกรณ์ งานให้คำปรึกษา และงานโทรทัศน์วงจรปิด ณาใช้บริการของหน่วยบริการสื่อการสอนส่วนมากเป็นอาจารย์ที่สอนระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตบัณฑิตศึกษา ตามสถิติการใช้บริการของหน่วยบริการสื่อการสอน แยกตามประเภทของการใช้และผู้ให้บริการ (รายงานประจำปี 2531 ระหว่างเดือนตุลาคม 2530 ถึง กันยายน 2531)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 การบริการสื่อการสอน แยกประเภทตามผู้ขอใช้บริการและประเภท
ของงานบริการ

ประเภท ของงานบริการ	ประเภทผู้ขอใช้ บริการ	อาจารย์ผู้สอนระดับ				จำนวนครั้งที่มาใช้บริการ	
		ป.ตรี	บัณฑิต ศึกษา	นิสิต ป.ตรี	นิสิตบัณฑิต ศึกษา	หน่วยงาน ของคณะ	รวม
1. โสตทัศนอุปกรณ์ พร้อมเจ้าหน้าที่		152	159	145	153	21	630
2. โสตทัศนอุปกรณ์		224	241	273	376	63	1,177
3. โสตทัศนวัสดุ		97	119	119	81	80	496
4. งานกราฟฟิค		173	214	52	78	127	644
5. เทปโทรทัศน์		72	58	15	14	70	229
	รวม	718	791	604	702	361	3,176

จากรายงานประจำปี 2531 (ระหว่างเดือนตุลาคม 2530 - กันยายน
2531)

โสตทัศนอุปกรณ์	หมายถึง	เครื่องขยายเสียงขนาดเล็ก เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉาย สไลด์ โคลโนซ์ เครื่องบันทึกเสียง เทปโทรทัศน์ เครื่อง ขยายเสียงเล็ก ฟิล์มสตริป เครื่องเอนเทป โทรทัศน์
โสตทัศนวัสดุ	หมายถึง	ถาดสไลด์ ชุดการสอน เทปตลับเปล่า แผ่นสไลด์ ภาพนิ่ง สไลด์ประกอบเทป เทปตลับคาสเซต
งานกราฟฟิค	หมายถึง	แถบประโยค ป้ายชื่อวิทยากร ป้ายประกาศทั่วไป เขียน แผ่นใส ตักโหมตึกตัวอักษร จัคนิทรศการ
เทปโทรทัศน์	หมายถึง	เครื่องเล่นวีซีดีโอเทป โทรทัศน์

ห้องสมุด

ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมาจนถึง พ.ศ. 2530 นั้น ได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวอย่างกว้างขวาง มีจำนวนสิ่งพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2500 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2530 ดังนี้ (ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ครบ 30 ปี 2530 : 4) ดังนี้

	1 พฤษภาคม 2500		1 พฤษภาคม 2530
หนังสือ ภาษาไทย	853 เล่ม		55,083 เล่ม
ภาษาอังกฤษ	4,003 เล่ม		39,044 เล่ม
วารสาร ภาษาไทย	26 ชื่อ		120 ชื่อ
ภาษาอังกฤษ	116 ชื่อ		157 ชื่อ
หนังสือพิมพ์ ภาษาไทย	2 ชื่อ		9 ชื่อ
ภาษาอังกฤษ	1 ชื่อ		3 ชื่อ
วิทยานิพนธ์	-		7,514 เล่ม
จุลสาร ภาษาไทย	284 ชื่อ		3,227 ชื่อ
ภาษาอังกฤษ	384 ชื่อ		2,361 ชื่อ
กฤตภาค	-		5,965 เรื่อง
วารสารเย็บเล่ม	-		4,121 เล่ม
ไมโครฟิต	-		173,000
รูปภาพ แผนภูมิ โปสเตอร์	253	มีจุ่มนอมบโทหน่วย	605
แผนที่	10	บริการสื่อการศึกษา	64
		รับผิดชอบ	
ฟิล์มสตริป	267		522
ไมโครฟิล์ม	60		236

ในด้านการให้บริการ ห้องสมุดมีเจ้าหน้าที่ 13 คน นักการภารโรง 2 คน มีอาจารย์ บุคลากร เยี่ยมหอม เป็นบรรณารักษ์ จัดให้บริการนิสิต 3 ระดับ คือ ปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก จำนวน 2,862 คน อาจารย์ทั้งหมดอีก 419 คน และบุคคลจากสถาบันต่าง ๆ ทั่วประเทศ

4.3 การติดตามผลหลักสูตรและการสอน

การติดตามผลหลักสูตรและการสอนในช่วงนี้ ไม่มีงานวิจัยที่ศึกษา ติดตามผลเกี่ยวกับหลักสูตรพุทธศักราช 2525 หรือที่ศึกษาโดยใช้หลักสูตรฉบับนี้ ระหว่างปีการศึกษา 2525 - 2529 โดยตรง แต่จากงานวิจัยโครงการวิจัยคุณภาพบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ของ สงค์ อุทรานันท์ และอุมา สุคนธมาน ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่เกี่ยวกับนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 - 4 ในปีการศึกษา 2528 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 600 คน ขอคนพบจากการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพนิสิตและมีปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนิสิต (สงค์ อุทรานันท์ อุมา สุคนธมาน 2530 : 351 - 355) ดังนี้

1. คุณภาพนิสิตคณะครุศาสตร์ตามการรับรู้ของนิสิตและอาจารย์

1.1 การรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนิสิต

1.1.1 ตามความคิดเห็นของนิสิตคณะครุศาสตร์สรุป

ได้ว่า โดยทั่วไปนั้นนิสิตได้พัฒนาการไปในระดับค่อนข้างมาก

1.1.2 จากการศึกษาถึงพัฒนาการของลักษณะของ

นิสิตตามปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปได้ว่า โดยทั่วไปนิสิตโดยส่วนรวม และนิสิตในแต่ละกลุ่มสาขาได้พัฒนาไปในระดับค่อนข้างมาก แต่จากการวิเคราะห์การพัฒนาของนิสิตโดยจำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 ได้เปลี่ยนแปลงลักษณะส่วนใหญ่ไปในระดับมาก ในขณะที่นิสิตปีที่ 1 และ 2 ได้พัฒนาไปในระดับค่อนข้างมากเท่านั้น

1.2 การรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของนิสิตคณะครุศาสตร์

นิสิตคณะครุศาสตร์ได้รับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้าน

ลักษณะต่าง ๆ และรับรู้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รวมทั้งประสงค์อยู่ในระดับค่อนข้างดี สำหรับการเปลี่ยนแปลงลักษณะพฤติกรรม รวมทั้งประสงค์จำแนกตามชั้นปีนั้น พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 เปลี่ยนแปลงไปในระดับมาก ชั้นปีอื่น ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปในระดับค่อนข้างมากเท่านั้น แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

1.3 การรับรู้การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของนิสิตในทัศนะของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรี

อาจารย์ผู้สอนให้ความคิดเห็นว่า นิสิตได้เปลี่ยนแปลงคุณลักษณะต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงความสามารถในการแสดงออกด้านต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน จากระดับปานกลางในชั้นปีที่ 2 ไปสู่ระดับค่อนข้างดีในชั้นปีที่ 4

1.4 การรับรู้ของนิสิตเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนในคณะต่าง ๆ

นิสิตคณะครุศาสตร์มีความเห็นว่า โดยลักษณะส่วนรวมแล้วคณะแพทยศาสตร์จะมีลักษณะดีมากเพียงคณะเดียว รองลงมาที่อยู่ในระดับดีมี 5 คณะคือ ทัศนศึกษาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เกษศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ สำหรับลักษณะค่อนข้างดีมี 8 คณะคือ ครุศาสตร์ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี รัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และอักษรศาสตร์ ส่วนคณะที่จัดอยู่ในระดับปานกลางมีเพียงคณะเดียว คือ ศิลปกรรมศาสตร์

1.5 ความพึงพอใจในนิสิตของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรี

อาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรีในคณะครุศาสตร์ ไม่ว่าจะ เป็นอาจารย์โดยส่วนรวมหรืออาจารย์ในกลุ่มรองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ กลุ่มอาจารย์ผู้ปริญญาเอก กลุ่มผู้สอนมากกว่า 22 ปี และกลุ่มผู้บริหาร ต่างก็มีความพอใจในนิสิตคณะครุศาสตร์ในระดับค่อนข้างมาก

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรับรู้คุณภาพนิสิต

2.1 ปัจจัยด้านหลักสูตร

2.1.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรี ทุกกลุ่มต่างมีความเห็นว่า สักส่วนจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาต่าง ๆ มีความเหมาะสมก็ ยกเว้นหมวดวิชาเลือกเสรี เห็นว่ามีสัดส่วนน้อยเกินไป

2.1.2 ในคานสาระของหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีโดยส่วนรวม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรเป็น

ประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในด้านการทำงานและด้านส่วนตัวในระดับค่อนข้างมาก แต่
สำหรับความทันสมัยต่อเหตุการณ์และตรงกับความต้องการของสังคมนั้นจะอยู่ในระดับ
ปานกลาง

2.1.3 รายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปที่นิสิตชั้น
ปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป ระบุว่า มีประโยชน์มากที่สุด
ได้แก่ วิชา 092 111 การอ่านภาษาอังกฤษ 1 092 113 การฟังและการพูดภาษา
อังกฤษ 1 417 101 จิตวิทยาทั่วไป 411 130 ภาษาไทย 1 411 131 ภาษา
ไทย 2 417 209 มนุษยสัมพันธ์ 092 112 การอ่านภาษาอังกฤษ 2 092 114
การฟังและพูดภาษาอังกฤษ 2 รายวิชาที่นิสิตเห็นว่า มีประโยชน์น้อยที่สุด ได้แก่
110 180 อารยธรรม 260 150 ธรรมชาติวิทยา 411 177 สังคมวิทยาชั้นนำ
412 102 สถิติการศึกษาชั้นนำ 313 183 สังคมและวัฒนธรรม 411 110 สังคิต
นิยม 311 113 การเมืองและการปกครอง 412 120 วิธีการศึกษา

2.1.4 รายวิชาในหมวดวิชาครูที่นิสิตชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่
4 จำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป ระบุว่า เนื้อหามีประโยชน์มากที่สุด ได้แก่
417 215 จิตวิทยาสำหรับครู 410 480 ประสบการณ์วิชาชีพ 417 214 จิตวิทยา
พื้นฐานการศึกษา 418 330 สื่อการสอน 413 202 หลักสูตรและการสอนระดับ
ประถมศึกษา รายวิชาที่มีประโยชน์น้อยที่สุด ได้แก่ 411 102 ปฐมนิเทศการศึกษา

2.1.5 รายวิชาในหมวดวิชาเอก-โท ที่นิสิตชั้นปีที่ 1
ถึงปีที่ 4 จำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป บอกว่ามีประโยชน์มากที่สุด ได้แก่
431 277 การออกเสียงภาษาอังกฤษ 1 431 359 การออกเสียงภาษาอังกฤษ 2
431 182 การสื่อสารด้วยการพูดภาษาอังกฤษ 415 401 ศรีวิทยาการออกกำลัง
กาย 419 201 การพยาบาลฉุกเฉิน สำหรับรายวิชาเอก-โท ที่มีประโยชน์น้อยที่สุด
ได้แก่ 113 280 ประมวลวรรณคดีอังกฤษ 1 113 282 ประมวลวรรณคดีอเมริกัน
415 170 นันทนาการชั้นนำ

2.1.6 รายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปที่นิสิตชั้น
ปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป มีความเห็นว่า เนื้อหาทันสมัย
มากที่สุด ได้แก่ 171 297 FORTRAN PROGRAMMING 092 111 การอ่านภาษา

อังกฤษ 1 092 113 การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 1 260 150 ชรรถชาติวิทยา
417 209 มนุษยสัมพันธ์ 311 113 การเมืองและการปกครอง 411 177 สังคม
วิทยาชั้นนำ 417 101 จิตวิทยาทั่วไป สำหรับรายวิชาที่มีเนื้อหาทันสมัยที่สุด
ไค้แก่ 110 180 อารยธรรม 411 130 ภาษาไทย 1 411 131 ภาษาไทย 2
412 120 วิธีการรักษา 411 178 วัฒนธรรมไทย

2.1.7 รายวิชาในหมวดวิชาครุศึกษิตชั้นปีที่ 1 ถึงชั้น
ปีที่ 4 จำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป ระบุว่ามึเนื้อหาทันสมัยมากที่สุด ไค้แก่
418 330 สื่อการสอน 417 215 จิตวิทยาสำหรับครู สำหรับรายวิชาที่มีเนื้อหาทันสมัย
มากที่สุด ไค้แก่ 411 102 ปฐมนิเทศการศึกษา

2.1.8 ไม่มีรายวิชาใดในหมวดวิชาเอก-โท ที่มีนิต
ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวนรวมกันตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ระบุว่ามึเนื้อหาทันสมัยมากที่สุด
หรือน้อยที่สุด

3. บััจจยค่านพฤติกรรมการเรียนของนิตปริญญาศรี

นิตโดยส่วนรวมและนิตในกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ชั้นปีต่าง ๆ
และคะแนนเฉลี่ยสูงหรือต่ำกว่า 3.00 โดยทั่วไปจะใ้รูปแบบการเรียนแบบอิสระและ
แบบร่วมมือกันในการเรียนวิชาเอก วิชาโท และวิชาเลือกเสรี สำหรับวิชาในหมวด
วิชาการศึกษาทั่วไป นิตส่วนใหญ่จะเรียนแบบจำใจและแบบร่วมมือ ยกเว้นนิตกลุ่ม
สาขาวิชาประถมศึกษากลุ่มเคียวเท่านั้นที่เรียนแบบร่วมมือและแบบอิสระ สำหรับการ
รับรู้อของอาจารย์สอนในระดับปริญญาศรีทุกกลุ่มต่างก็ได้รับรู้ว่านิตส่วนใหญ่ใ้วิธีการ
เรียนแบบพึ่งพา แต่ในความต้องการนั้นอาจารย์ทุกกลุ่มต่างก็ต้องการใ้นิตใ้เรียน
แบบร่วมมือและแบบอิสระ

ในส่วนที่เป็นการสนับสนุนหลักสูตรและการเรียนการสอนนั้น
คณะใ้มีการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ สนับสนุนใ้อาจารย์ลาปฏิบัติกรเพิ่มพูนความรู้เพื่อ
ทำวิจัยหรือเขียนตำรา จัดตั้งโครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารทางวิชาการ
ขึ้น ใน พ.ศ. 2526 เพื่อสนับสนุนใ้อาจารย์ใ้เขียนตำราเกี่ยวกับการเรียนการสอน
มากขึ้น จัดตั้งศูนย์วิจัยการเรียนการสอน ศูนย์คอมพิวเตอร์ เพื่อใ้นิตและอาจารย์ใ้
ใ้ประกอบกรเรียนการสอน จัดตั้งหน่วยฝึกอบรมทางวิชาการ เป็นต้น และในโอกาส

วันสถาปนาคณะครุศาสตร์ ในวันที่ 10 กรกฎาคมของทุกปี ได้จัดประชุมทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตได้แสดงผลงาน แสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้ในอีกลักษณะหนึ่งอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
ปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช 2531

1. สภาพทั่วไป

การเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์ในปัจจุบัน โดยภาพรวมไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด คือ การปรับปรุงห้องสมุดคณะครุศาสตร์ โดยเฉพาะการปรับปรุงด้านกายภาพ เช่น ปรับปรุงห้องอ่านหนังสือชั้นบน ติดเครื่องปรับอากาศ ทำให้บรรยากาศน่าอ่านหนังสือมากขึ้น ย้ายที่รับจ่ายหนังสือ และเครื่องถ่ายเอกสารมาไว้ที่ห้องโถงส่วนหน้า ซึ่งเดิมเป็นห้องนั่งอ่านหนังสือพิมพ์

ในด้านจำนวนนิสิตในระดับปริญญาตรี มีการลดจำนวนนิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัยในบางสาขา และคณะครุศาสตร์ก็สอบคัดเลือกด้วยตนเองมาแทน เช่น การรับนิสิตโครงการคุรุทายาท เข้าศึกษาในสาขาการศึกษาปฐมวัย และประถมศึกษา การรับนิสิตโครงการพัฒนานักกีฬาชาติ เข้าศึกษาในวิชาเอกพลศึกษา โครงการศิลปศึกษา เข้าศึกษาในวิชาเอกศิลปศึกษา โครงการดนตรีศึกษา เข้าศึกษาในวิชาเอกดนตรี เป็นต้น โครงการพัฒนานักกีฬาชาติดำเนินการสอนโดยฝ่ายกิจการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระดับปริญญาโทบัณฑิตและคุณวุฒิปริญญาตรี มีแนวโน้มจะเปิดสาขาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) คณะครุศาสตร์จะผลิตนิสิตระดับบัณฑิตเป็น 26 สาขา สาขาวิชาเปิดใหม่ 3 สาขา คือ ธุรกิจ คณิต และวิทยาศาสตร์การกีฬา ส่วนระดับคุณวุฒิปริญญาตรีเป็น 9 สาขา สาขาวิชาเปิดใหม่ 3 สาขา คือ พัฒนศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และวิจัยการศึกษา

2. หลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2531) เป็นหลักสูตรที่จัดปรับปรุงต่อจากหลักสูตร พ.ศ. 2525 ที่ได้จัดปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นไปแล้ว การ

ปรับปรุงหลักสูตรฉบับนี้จึงเป็นการปรับปรุงระยะยาว เพื่อให้ตรงกับความต้องการของ
 วิทยาการและความต้องการของตลาด เมื่อปรับปรุงหลักสูตรเสร็จใน พ.ศ. 2531
 ทบวงมหาวิทยาลัยมีมติให้แก้ไขชื่อเรียกหลักสูตรและ พ.ศ. ใหม่ เป็น "หลักสูตร
 ครุศาสตร์บัณฑิต ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2531"

2.1 การปรับปรุงหลักสูตร

2.1.1 การปรับปรุงหลักสูตรพุทธศักราช 2531 มีระยะเวลายาว
 นานนับได้ว่าดำเนินการเป็น 2 ระยะ 2 สมัยคณบดี และ 2 สมัยรองคณบดีฝ่าย
 วิชาการ ซึ่งจากที่กล่าวแล้วว่า การปรับปรุงหลักสูตรพุทธศักราช 2525 สมัยที่
 รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา เป็นคณบดี ใน 2 ปีแรก ได้
 ปรับปรุงหลักสูตรพุทธศักราช 2525 ขึ้น โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย
 ปรณโชติ เป็นรองคณบดีฝ่ายวิชาการและเป็นประธานคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร
 ซึ่งแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2525 และใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาในปีนั้นจนถึงปีการศึกษา 2528

การปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2531 นี้เป็นการปรับปรุง
 หลักสูตรระยะยาวต่อจากหลักสูตรพุทธศักราช 2525 ในระยะที่ 2 ของสมัยคณบดี
 รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล แต่เปลี่ยนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ เป็น
 ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ การปรับปรุงหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2531
 เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2526 และคาดว่าจะแล้วเสร็จใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาปีการ
 ศึกษา 2529 จึงใช้ชื่อหลักสูตรเดิมว่า "หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต (ปรับปรุง
 แก้ไข พ.ศ. 2529)" แต่การดำเนินการไม่สามารถทำให้แล้วเสร็จตามที่กำหนดได้
 ดังนั้นผู้วิจัยจะแบ่งการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2531 เป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2526 ซึ่ง
 รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล เป็นคณบดี และมีศาสตราจารย์ ดร.
 สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ เป็นรองคณบดีฝ่ายวิชาการและเป็นประธานกรรมการปรับปรุง
 หลักสูตร มีรองศาสตราจารย์ ดร. ชนิตา รัชพลเมือง เป็นผู้ช่วยคณบดี และเป็น
 เลขานุการกรรมการปรับปรุงหลักสูตร นางสาว จรวรรณ กลางณรงค์ เป็นกรรมการ
 และผู้ช่วยเลขานุการ การดำเนินการในระยะแรกนี้ นอกจากจะศึกษางานวิจัยต่าง ๆ
 แล้ว ได้จัดสัมมนา เชิญอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมให้ข้อคิดเห็น และศึกษาความ

ท้องการของตลาด ตลอดจนใจจึกสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะครุศาสตร์ ได้เชิญ
 ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ มาบรรยายนำเรื่อง "มองหลักสูตรครุศาสตร์ :
 ความหวังยังเห็นอยู่หรือไม่" เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2526 ซึ่งจากคำบรรยายท่านได้พูด
 ถึงการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตร์ไว้ดังนี้ "การเปลี่ยนแปลงและการ
 ปรับปรุงหลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลย่อมขึ้นอยู่กับการนำหลักสูตรไปใช้ การปรับปรุงวิธีสอน
 ของอาจารย์ให้บัณฑิตสามารถเปลี่ยนแปลงได้ส่วนหนึ่ง และให้เขาได้มีส่วนร่วมอย่าง
 แท้จริงว่า การเรียนการสอนที่คั้นคืออย่างไร เสรีภาพที่มีวันนั้นคืออย่างไร ความ
 รักและความเมตตาของครูที่เขาได้รับนั้นมันชุ่มชื่นใจแค่ไหน หากเราเรียกร้องให้ครู
 ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน เสี่ยงเรียนนั้นจะสะท้อนกลับเมา
 หาเราว่าครุคอมศึกษาเป็นอย่างไร เปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่ ดังนั้นสอนบรรยายให้
 น้อยลง ใส่อีกให้มากขึ้น ให้นักมีโอกาสดึกและพูดรวมกิจกรรม ใส่วิถีกรรมการสอน
 ที่เราทุกคนรู้สึกใหม่มากขึ้นกว่าเดิม การปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์
 มหาวิทยาลัยนั้นยากที่จะมีผู้ใดทำได้ง่ายเร็ว..." ตอนท้ายของการบรรยายได้
 เชิญชวนให้ดูเกี่ยวของทุกท่านจงอย่ากลัวหากต้องปรับปรุงหลักสูตรโดยเปลี่ยนโครง
 สร้างใหม่ เปลี่ยนวิชาบางวิชา เปลี่ยนวิธีนำหลักสูตรไปใช้ และเปลี่ยนวิธีสอนใหม่"

การปรับปรุงหลักสูตรระยะที่ 1 ได้เปลี่ยนโครงสร้างของ
 หลักสูตร คือ มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต มี 6 สาขา เพิ่ม
 สาขาบุคลากรทางการศึกษาเป็นสาขาที่ 6 ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของตลาด
 แรงงาน คือ การขยายฐานของบัณฑิตให้กว้างขวางขึ้น ซึ่งเป็นส่วนที่เด่นชัดในเชิง
 โครงสร้าง นอกจากนั้นในหมวดวิชาครุได้เพิ่มวิชาประสบการณ์วิชาชีพ 1 2 3 ขึ้น
 และวิชาประสบการณ์วิชาชีพ 4 ปีกสอนตลอดภาคการศึกษา จุดเน้นของวิชา
 ประสบการณ์วิชาชีพ คือ ประสบการณ์วิชาชีพ 1 ปีกให้บัณฑิตเป็นผู้ช่วยครู ประสบการณ์
 วิชาชีพ 2 ปีกให้เป็นครูช่วย ประสบการณ์วิชาชีพ 3 ปีกให้เป็นสอนจริง และ
 ประสบการณ์วิชาชีพ 4 ปีกความเป็นครูจริง นอกจากนั้นได้เพิ่มหน่วยกิตในบางรายวิชา
 บัณฑิตในหมวดวิชาครุ เช่น วิชาการวัดและประเมินผลการเรียนจากเดิม 2 หน่วยกิต
 เป็น 3 หน่วยกิต และเพิ่มวิชา ระเบียบวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์ เป็นวิชาบังคับ ซึ่ง
 เดิมวิชานี้ ท่านศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อาชาวอรุณ ได้กำหนดให้เป็นวิชา

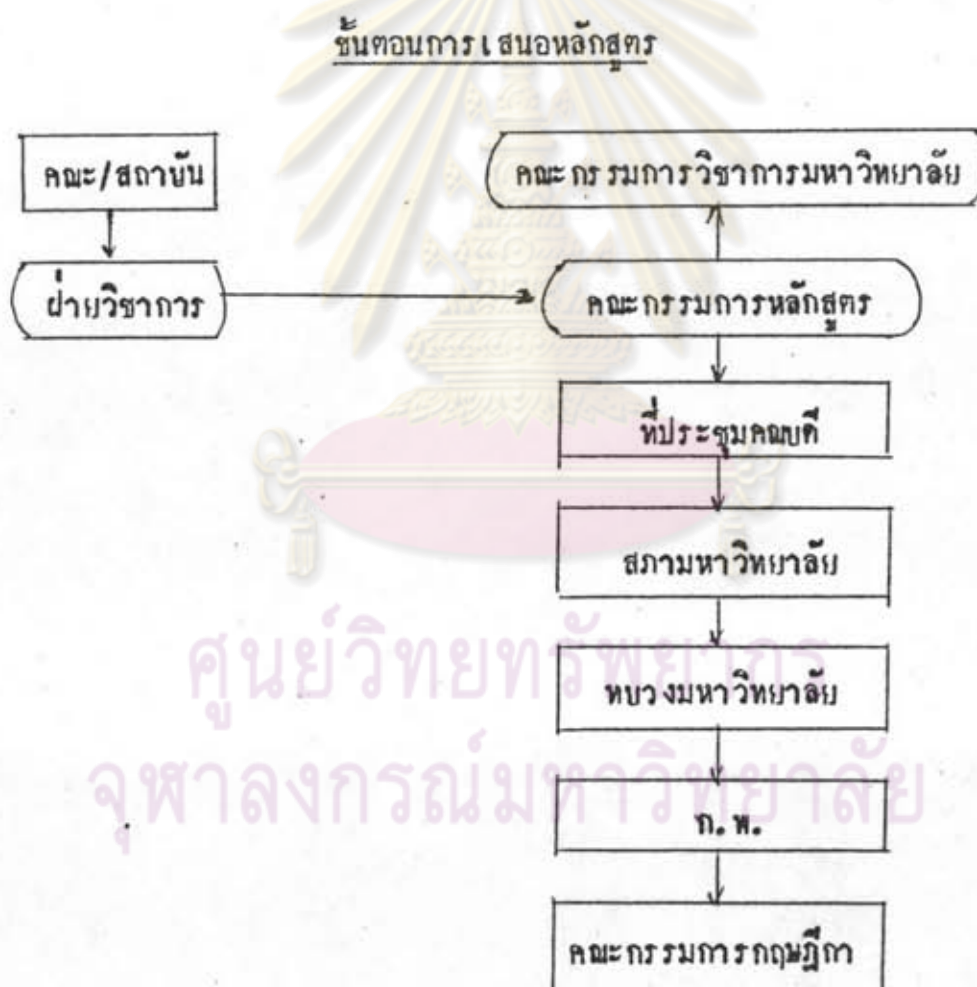
บังคับสำหรับสาขาการศึกษาฉบับ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, สัมภาษณ์) ซึ่งการเพิ่มรายวิชา และจำนวนหน่วยกิตดังกล่าวนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2527 ได้กำหนดลักษณะหลักสูตรในหมวดวิชาที่ว่า "ควรมีวิชาบังคับเกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้น หรือวิชาที่เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสาขาวิชาของตนนั้น เขาได้ความรู้มาอย่างไร จะมีแนวทางในการแสวงหาความรู้ต่อไปอย่างไร ควรให้ผู้เรียนรู้จักตัดสินใจว่า ความรู้ใดควรเชื่อถือได้แค่ไหน เพียงไร เพราะเหตุไร" (รูปแบบหลักสูตรที่เหมาะสม สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527 : 6) ส่วนการปรับปรุงในรายละเอียดนั้นอยู่ในระยะที่มีการประชุมคณะกรรมการ แต่ละวิชาเอกมาเสนอความคิดเห็นของการปรับปรุงในวิชาเอกนั้น ๆ วิชาเอกใดที่สำเร็จก็จะส่งไปพิจารณาในกรรมการปรับปรุงหลักสูตรของมหาวิทยาลัย วิชาเอกใด หรือรายวิชาใด ที่ยังไม่สำเร็จก็ให้ผู้รับผิดชอบพิจารณาแก้ไขเป็นราย ๆ ไป การปรับปรุงหลักสูตรยังไม่เสร็จเรียบร้อยทั้งหมดควาระคณบดี รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล

ระยะที่ 2 เริ่มดำเนินการก่อตั้งตั้งแต่ พ.ศ. 2529 เป็นปีที่มีการใช้หลักสูตรฉบับนี้กับนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2529 จึงนับได้ว่าการปรับปรุงหลักสูตรจัดทำไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเกือบจะเรียกได้ว่าเป็นการปรับปรุงที่ยาวนานมาก หลักสูตรเสร็จ เกือบจะพร้อม ๆ กับที่นิสิตรุ่นแรกที่ใช้นี้สำเร็จการศึกษา

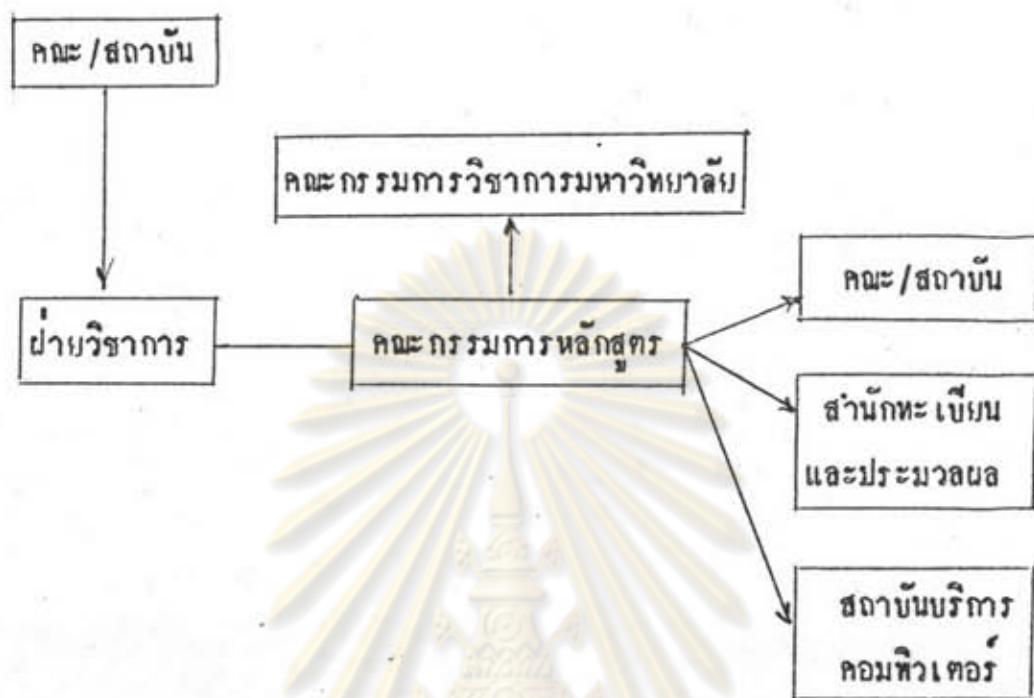
การปรับปรุงระยะที่ 2 เป็นการจัดทำต่อจากระยะที่ 1 ได้ติดตามรายละเอียดเกี่ยวกับการเปิด เปิดรายวิชา การเปิดวิชาเอก วิชาโท ซึ่งในระยะนี้ยังคงใช้คณะกรรมการชุดเดิมในระยะที่ 1 เปลี่ยนเฉพาะประชากรคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรเป็น รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูริย์ สินารัตน์ ซึ่งเป็นรองคณบดีฝ่ายวิชาการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพฑูริย์ สินารัตน์ เลขานุการฝ่ายวิชาการ เป็นเลขานุการปรับปรุงหลักสูตร การดำเนินการในช่วงนี้มหาวิทยาลัยได้กำหนดขั้นตอนการเสนอหลักสูตร และการเสนอรายวิชาไว้ ดังแผนภูมิ (คู่มือการเสนอหลักสูตร 2526 : 2)

แม้จะมีปัญหาและขั้นตอนที่ยุ่งยาก แต่การปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2531 ก็เสร็จเรียบร้อย โดยมี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหลักสูตรและสาขาวิชา ซึ่งได้ยึดหลักการปรับปรุงหลักสูตร 7 ประการ คือ (1) ความยืดหยุ่น (2) บูรณาการ (3) วิเคราะห์ทันสมัย (4) ตอบสนองสังคมและความต้องการของบุคคล (5) มีคุณสมบัติที่จะปฏิบัติงานครู (6) การปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี และ (7) สร้างคุณธรรมและค่านิยมในวิชาชีพครู (หลักสูตรครูศาสตรบัณฑิต 2531 : 3)

แผนภูมิ 6 ขั้นตอนการเสนอหลักสูตร และการเสนอรายวิชา

ขั้นตอนการเสนอรายวิชา

2.1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2531 มีวัตถุประสงค์สำหรับผู้ที่มีความรู้ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเตรียมให้เป็นบัณฑิตทางครุศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตรที่เอื้ออำนวยต่อการเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยสำหรับนักการศึกษาและนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาครุศึกษา

2.1.3 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรพุทธศักราช 2531 มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต มี 6 สาขา 4 หมวดวิชา จะเปิดวิชาเอกใหม่ในสาขามัธยมศึกษาอีก 2 วิชาเอก คือ คอมพิวเตอร์การศึกษา สถิติการประเมินทางการศึกษารายละเอียดของโครงสร้าง ดังตารางที่

ตารางที่ 38 โครงสร้างของหลักสูตร พุทธศักราช 2531

สาขา	หมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	จำนวนหน่วยกิตต่อหมวดวิชา		
		วิชาครู	วิชาเอก	เลือกเสรี
1. การศึกษา ปฐมวัย	35	57	แบบเอกสายเดี่ยว 47	6
2. ประถมศึกษา	35	57	แบบเอกสายเดี่ยว 47	6
3. มัธยมศึกษา	35	39	แบบเอกคู่ 34 34	3
4. การสอนวิชา เฉพาะ	35	40	แบบเอกสายเดี่ยว 60	10
5. การศึกษา นอกระบบ โรงเรียน	35	72 (ครู 36 นอกระบบ 36)	แบบเอกเดี่ยว 34	4
6. บุคลากรทาง การศึกษา	35	37	แบบเอกสายเดี่ยว 68	5

การจัดหมวดวิชาเอกมีความหมายดังนี้

แบบเอกเดี่ยว เป็นการเรียนในสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งต้องเรียนวิชาที่เป็นเนื้อหาเป็นวิชาเอก 1 วิชาเอก จำนวน 47 หน่วยกิต

แบบเอกคู่ เป็นการเรียนในสาขามัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิชาเอก 2 วิชาเอก จำนวนเอกละ 34 หน่วยกิต

แบบเอกสายเดี่ยว เป็นการเรียนในสาขาการศึกษาปฐมวัย สาขาประถมศึกษา สาขาการสอนวิชาเฉพาะและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 47 หน่วยกิต 60 หน่วยกิต และ 68 หน่วยกิต ตามข้อกำหนดในหลักสูตร

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เนื้อหาสาระในหลักสูตรพุทธศักราช 2531 มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง โดยเฉพาะรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปในกลุ่มภาษา มีการเรียนเพียง 2 วิชา จากหลักสูตรเดิมเรียน 4 วิชา แต่จำนวนหน่วยกิต 6 หน่วยกิตเท่าเดิม ส่วนกลุ่มวิชาอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (35)	หมวดวิชาครู (37-72)	หมวดวิชาเอก (34-68)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5-10)
<u>วิชาบังคับ</u> (3)	<u>วิชาบังคับร่วมทุกสาขา</u> (28)	<u>สาขาการศึกษาปฐมวัย</u>	<u>โทเลือกเรียนได้จาก</u>
<u>สังคมศาสตร์</u> (6)	410 180 ประชามติวิชาชีพ 1 (1)	การศึกษาปฐมวัย (47)	รายวิชาที่เลือกสอนใน
412 121 วิธีการศึกษาไทยในมหาวิทยาลัย (2)	410 280 ประชามติวิชาชีพ 2 (1)	<u>สาขาประถมศึกษา</u>	ทุกสาขางานมหาวิทยาลัย
313 183 สังคมและวัฒนธรรม (3)	410 380 ประชามติวิชาชีพ 3 (1)	ประถมศึกษา (47)	
415 113 กิจกรรมการสอนทั่วไป-ว่ายน้ำ (1)	410 481 ประชามติวิชาชีพ 4 (6)	<u>สาขามัธยมศึกษา</u>	
415 114 กิจกรรมการสอนทั่วไป-กิจกรรมเข้าจังหวะ(1)	410 490 สัมมนาการศึกษา (2)	โทเลือกเรียน 2 วิชาเอกจาก 22 วิชาเอก	
415 115 กิจกรรมการสอนทั่วไป-ตะกร้อ (1)	411 103 ปฐมวัยและการศึกษา (3)	ภาษาไทย (34)	
415 116 กิจกรรมการสอนทั่วไป-คอมพิวเตอร์ (1)	412 302 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (3)	ภาษาอังกฤษ (34)	
415 117 กิจกรรมการสอนทั่วไป-กรีฑา (1)	412 420 ระเบียบวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์ (2)	ภาษาอังกฤษชั้นสูง (34)	
415 118 กิจกรรมการสอนทั่วไป-บิณฑบาต (1)	417 24 จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา (3)	ภาษาฝรั่งเศส (34)	
415 119 กิจกรรมการสอนทั่วไป-แบดมินตัน (1)	417 25 จิตวิทยาสำหรับครู (3)	ภาษาเยอรมัน (34)	
415 120 กิจกรรมการสอนทั่วไป-เทนนิส (1)	418 201 เทคโนโลยีการศึกษา (2)	คณิตศาสตร์ (34)	
415 212 กิจกรรมการสอนทั่วไป-นาฏยศิลป์ (1)	418 204 การปฏิบัติการสอน (1)	ประวัติศาสตร์ (34)	
415 213 กิจกรรมการสอนทั่วไป-ฟุตบอล (1)	<u>สาขาการศึกษาปฐมวัย</u>	ประชากรศึกษา (34)	
415 214 กิจกรรมการสอนทั่วไป-รักบี้ฟุตบอล (1)	<u>วิชาบังคับเฉพาะสาขา</u> (15)	ดุริยางค (34)	
415 215 กิจกรรมการสอนทั่วไป-รอกซันของ (1)	<u>วิชาเลือก</u> (4)	วิทยาศาสตร์ทั่วไป (34)	
415 216 กิจกรรมการสอนทั่วไป-รอกซันของ (1)	<u>สาขาประถมศึกษา</u>	ฟิสิกส์ (34)	
415 217 กิจกรรมการสอนทั่วไป-รำไทย (1)	<u>วิชาบังคับเฉพาะสาขา</u> (17)	เคมี (34)	
<u>มนุษยศาสตร์</u> (7)	<u>วิชาเลือก</u> (12)	ชีววิทยา (34)	
110 180 ชารวมธรรม (3)	<u>สาขามัธยมศึกษา</u>	คณิตศาสตร์ (34)	
411 110 สังคตินิยม (2)	<u>วิชาบังคับเฉพาะสาขา</u> (9)	อุตสาหกรรมศิลป์ (34)	
411 178 วัฒนธรรมไทย (2)	<u>วิชาเลือก</u> (2)	การสอนเด็กพิเศษ (34)	
411 272 ธรรมวิทยุ (2)	<u>สาขาการสหวิชาเฉพาะ</u>	ห้องสมุดโรงเรียน (34)	
420 106 ศิลปนิยม (2)	<u>วิชาบังคับเฉพาะสาขา</u> (8)	เทคโนโลยีทางการศึกษา (34)	
	<u>วิชาเลือก</u> (4)	จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (34)	

เลือกเรียน
1 รายวิชา

เลือกเรียน 2 รายวิชา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 (ต่อ)

หมวดวิชาการศึกษา (35)	หมวดวิชาครู 37-72)	หมวดวิชาเอก (34-68)	หมวดวิชาเลือกเสรี (5-10)
<p><u>ภาษา(14)</u></p> <p>092 115 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (3)</p> <p>092 116 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (3)</p> <p>411 130 ภาษาไทย 1 (2)</p> <p>411 131 ภาษาไทย 2 (2)</p> <p>411 238 ภาษาไทย 3 (2)</p> <p>411 239 ภาษาไทย 4 (2)</p> <p><u>วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศาสตร์ (6)</u></p> <p>260 150 ธรรมชาติวิทยา (3)</p> <p>412 103 สถิติการศึกษาชั้นนำ (3)</p> <p><u>วิชาเลือก (2)</u></p> <p>ให้เลือกเรียนจากรายวิชาที่คณะกำหนดใน ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป</p>	<p><u>สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u></p> <p>หมวด ก.</p> <p>วิชาบังคับเฉพาะสาขา (6)</p> <p>วิชาเลือก (2)</p> <p>หมวด ข.</p> <p>วิชาบังคับ (28)</p> <p>วิชาเลือก (8)</p> <p><u>สาขาศึกษาการทางการศึกษา</u></p> <p>วิชาบังคับเฉพาะสาขา (6-8)</p> <p>วิชาเลือก (3)</p> <p>วิชาบังคับเฉพาะสาขาและวิชาเลือก ให้เรียนจากรายวิชาที่คณะกำหนดใน หมวดวิชาครู</p>	<p>คอมพิวเตอร์การศึกษา (34)</p> <p>สถิติและการประเมินทางการศึกษา (34)</p> <p>กำลังดำเนินการขออนุมัติเปิดใหม่</p> <p><u>สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u></p> <p>ให้เลือกเรียน 1 วิชาเอก จาก 14 วิชาเอกดังนี้</p> <p>ภาษาไทย (34)</p> <p>ภาษาอังกฤษ (34)</p> <p>สังคมศึกษา (34)</p> <p>ประวัติศาสตร์ (34)</p> <p>ปรัชญาการศึกษา (34)</p> <p>สุขศึกษา (34)</p> <p>วิทยาศาสตร์ (34)</p> <p>ชีววิทยา (34)</p> <p>คณิตศาสตร์ (34)</p> <p>อุตสาหกรรม (34)</p> <p>ห้องสมุดโรงเรียน (34)</p> <p>เทคโนโลยีทางการศึกษา (34)</p> <p>จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (34)</p> <p>* คอมพิวเตอร์การศึกษา (34)</p> <p>* สถิติและการประเมินทางการศึกษา (34)</p> <p><u>สาขาการสอนวิชาเฉพาะ</u></p> <p>พลศึกษา (60) สุขศึกษา(60)</p> <p>ศิลปะศึกษา (60) ศิลปศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์ (60)</p> <p>ดนตรี (60) ธุรกิจ (60)</p> <p>* <u>สาขาศึกษาการทางการศึกษา</u></p> <p>* จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (68)</p> <p>* เทคโนโลยีทางการศึกษา (68)</p> <p>* กำลังดำเนินการขออนุมัติเปิดใหม่</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การสอน

3.1 ผู้สอน วิธีสอน

เกี่ยวกับผู้สอนและวิธีสอนนั้น ในปัจจุบันมีการพูดถึงกันมาก เช่น จากที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์คณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ จำนวน 18 ท่าน ส่วนมากให้ความเห็นในทางเดียวกันว่า ผู้สอนในปัจจุบันแตกต่างจากผู้สอนเมื่อ 30 ปีก่อน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ลดน้อยลง เช่น ในด้านความใกล้ชิดกับนิสิต ความผูกพัน การเอาใจใส่ในนิสิต การเอาใจใส่ในการสอนและการมีเวลาให้กับนิสิต เป็นต้น ปัญหาที่ยกมานั้นจัดเป็นปัญหาสากลซึ่งเกิดขึ้นทั่วไปในสภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน ทั้งในคณะครุศาสตร์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในสถาบันอื่น จากการสัมมนาทางวิชาการเนื่องในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบรอบ 70 ปี พ.ศ. 2530 เรื่อง การพัฒนาการผลิตบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2530 : 89 - 91) ข้อเสนอเรื่องดังกล่าวมาอภิปรายกัน ซึ่งสรุปประเด็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนว่า มีองค์ประกอบของปัญหา 4 ประเด็น คือ หลักสูตร การเรียนการสอน อาจารย์ และนิสิต ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะสรุปประเด็นในองค์ประกอบเกี่ยวกับอาจารย์ และการเรียนการสอนดังนี้

ในด้านการเรียนการสอน ผู้เข้าสัมมนามีความเห็นว่าการเรียนการสอนควรมุ่งพัฒนานิสิตทั้งในแง่ความรู้ รวมทั้งการพัฒนาทางสังคม และจริยธรรมด้วย แต่ในปัจจุบันผู้สอนมักจะมุ่งให้ความรู้เป็นประการสำคัญ การเรียนการสอนที่ตีเปรียบเสมือนการขายสินค้า ผู้สอน คือ ผู้ขายสินค้า ผู้เรียน คือ ผู้ซื้อ อาจารย์ควรมีความเข้าใจ ความสนใจในลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอายุระหว่าง 18 - 22 ปี นิสิตมักจะสนใจเรื่องที่ใกล้ตัว และเป็นเรื่องปัจจุบัน หากเรื่องที่สอนเป็นเรื่องไกลตัว ผู้สอนก็ควรได้เชื่อมโยงจากเรื่องปัจจุบันไปยังเนื้อหาที่จะสอน นอกจากนั้นนิสิตแต่ละคนยังมีลักษณะที่ต่างกันมาก การที่จะสอนให้ได้ผลอาจารย์ควรสังเกตและใช้วิธีการนำเสนอต่างกันด้วย อาจารย์บางคนต้องใช้เวลาหลายปีกว่าจะพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ได้ดี

ในค่านผู้สอน มีประเด็นสรุปได้ดังนี้

1. ภารกิจหลักของอาจารย์ อาจารย์ทุกท่านควรตระหนักว่าภารกิจที่สำคัญที่สุดของตน คือ การสอนและพัฒนานิสิตทั้งความรู้ สติปัญญา จริยธรรมและทางสังคม

2. ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิต มีผู้เสนอปัญหาว่าในปัจจุบันนิสิตและอาจารย์มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก อาจารย์ส่วนมากไม่มีเวลาให้นิสิต แม้ว่าจะมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทั้งทางวิชาการและเรื่องของชีวิต ปัญหานี้ที่ประชุมตั้งข้อสังเกตว่าอาจเกิดจากระบบหน่วยกิต และระบบการเลือกโปรแกรมอย่างเสรีจากรายวิชาซึ่งมีให้เลือกเป็นจำนวนมาก นิสิตไม่มีโอกาสได้พบกับอาจารย์ทุกท่าน บางท่านก็พบกันเพียงวิชาเดียว แนวทางแก้ไขจึงควรจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้สัมพันธ์กับโปรแกรมการศึกษาของนิสิต เพื่อให้นิสิตได้มีความสัมพันธ์กับอาจารย์มากขึ้นทั้งในฐานะอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา

3. ปัญหาเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ ปัญหานี้แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ

3.1 อาจารย์ผู้สอนนำความรู้ที่ได้มาจากต่างประเทศมาสอนนิสิต โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือบริบทของไทย

3.2 อาจารย์ขาดความสนใจเกี่ยวกับวิชาการสอน และจิตวิทยาในการสื่อสารกับนิสิต ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน ทำให้การเรียนไม่ได้ผลเท่าที่ควร

นอกจากนั้น วิทย์ วิศท เวทย์ (2530 : 128) ได้ให้ข้อคิดบางประการในการผลิตบัณฑิต ซึ่งมีผู้สอน วิธีสอน และผู้เรียน มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมาก ได้กล่าวว่า สภาพปัจจุบันเน้นการผลิตบัณฑิต เราเน้นเนื้อหามากกว่าวิธีการ เน้นความรู้ที่เป็นผลิตผลสำเร็จรูปมากกว่ากระบวนการผลิตความรู้ เน้นความเชื่อมากกว่าความสงสัย เน้นการไร้ทฤษฎีมากกว่าการสร้างทฤษฎี เน้นให้นิสิตอยู่ในกรอบเพื่อเอกภาพมากกว่าให้แสดงออก เพื่อความเปลี่ยนแปลง

3.2 ผู้เรียน วิธีเรียน
สภาพของผู้เรียนในปัจจุบัน หากกล่าวโดยส่วนรวม ผู้เรียน และวิธีเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น จากการศึกษาเรื่อง การผลิตบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2530 : 91 - 92) ได้กล่าวว่า บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีลักษณะอันพึงประสงค์ไค้ นั้น จะต้องอาศัยกลไกต่าง ๆ ตั้งแต่ การเรียน การสอน การอบรมทางจริยธรรม กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมสันตนาการ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต และระหว่างนิสิตด้วยกันเอง แต่มีลักษณะอันไม่พึง

ประสงค์บางประการที่พบในบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบางส่วน ผู้ใช้บัณฑิตจุฬาลงกรณ์ ส่วนใหญ่มีความพอใจในคุณภาพของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์ แต่ผู้ใช้บัณฑิตบางส่วนแสดงทัศนคติว่า บัณฑิตจุฬาลงกรณ์ ไม่มีความอดทน ไม่สู้งาน เลื่องงาน ไม่ชอบออกทำงานต่างจังหวัด ไม่ชอบ เรียนรู้งานในระดับล่างก่อนก้าวไปสู่งานในระดับบริหาร

สำหรับผู้เรียนและวิธีเรียนของนิสิตคณะครุศาสตร์นั้น จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 18 ท่าน ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับผู้เรียนว่า นิสิตสมัยนี้มี อายุน้อยกว่าสมัยก่อน เอาใจใส่การเรียนน้อยกว่า แต่มีความกล้ามากกว่า คือ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมน้อยกว่า ไม่ตรงต่อเวลา ไม่ค่อยปฏิบัติตาม กฎระเบียบ แต่ในค่านิยมวิธีเรียนไม่แตกต่างจากสมัยก่อน คือ ชอบที่จะฟังอาจารย์บอก คำตอบของอาจารย์ ความคิดเห็นของอาจารย์ ถูกต้องเชื่อถือได้ ไม่ชอบศึกษาข้อโต้แย้ง ในคำสอน หรือวิธีสอน ซึ่งคณะครุศาสตร์ ได้ตระหนักในปัญหาข้างต้นเป็นอย่างมาก จึง ได้คิดที่จะพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน โดยจะเน้นคุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคตว่า (1) ความเป็นครูที่มีคุณภาพสูงควมเนื้อหา วิธีการและคุณธรรม (2) รู้จักคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาเป็น (3) ใฝ่รู้และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (4) ความเป็นผู้นำและ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเท่าเทียมกัน และ (5) มีความพร้อมและไหวตัวสำหรับทางเลือก ในอาชีพอื่น ๆ ของสังคม (หลักสูตร 2531 : 3)

3.3 การวัดผล

ระเบียบการเรียนและการวัดผลเป็นไปตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาแบบหน่วยกิตสำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2527 หน้า 5 ข้อ 8 ว่าด้วย สัญลักษณ์ของการประเมินผลการศึกษา ที่ว่า การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชา จะกระทำไปเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายและแต้มประจำดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	แต้มประจำ
A	ผลการประเมินขั้นดีมาก (Very good)	4
B	ผลการประเมินขั้นดี (Good)	3
C	ผลการประเมินขั้นพอใช้ (Fair)	2
D	ผลการประเมินขั้นอ่อน (Poor)	1
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	-

สัญลักษณ์	ความหมาย	แต้มประจำ
I	หารวัดผลไม่สมบูรณ์ (Incomplete)	-
M	นีสิตขาดสอบ (Missing)	-
P	การสอบยังไม่สิ้นสุด (In progress)	-
S	ผลการประเมินเป็นที่พอใจ (Satisfactory)	-
U	ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)	-
V	ร่วมฟังการบรรยาย (Visitor)	-
W	การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn)	-
X	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No report)	-

หน้า 8 ข้อ 9 การประเมินผลการศึกษาและการคำนวณแต้มเฉลี่ย

9.1 การประเมินผลการศึกษาให้กระทำเมื่อสิ้นสุดการศึกษาแต่ละภาคการศึกษา

9.2 การคำนวณแต้มเฉลี่ย

แต้มเฉลี่ยมี 2 ประเภท ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

9.2.1 แต้มเฉลี่ยรายภาค ให้คำนวณจากผลการศึกษานิสิตในแต่ละภาคการศึกษา โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตคำนวณกับแต้มประจำสัญลักษณ์ที่นิสิตได้รับในแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิตคำนวณรายภาค

9.2.2 แต้มเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการศึกษานิสิตตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคที่กำลังกิตคำนวณ โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตคำนวณกับแต้มประจำสัญลักษณ์ที่นิสิตได้รับในแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิตคำนวณสะสม

4. การบริหารหลักสูตรและการสอน

4.1 ผู้รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรและการสอน

ข้อกำหนดการบริหารหลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2531 ได้กำหนดการบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้

- 4.1.1 นิสิตในหลักสูตรให้อยู่ในสังกัดภาควิชาที่รับผิดชอบในแต่ละสาขาและวิชาเอก ดังนี้
- 4.1.1.1 นิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัย สังกัดภาควิชาประถมศึกษา
- 4.1.1.2 นิสิตสาขาประถมศึกษา สังกัดภาควิชาประถมศึกษา
- 4.1.1.3 นิสิตสาขามัธยมศึกษา สังกัดภาควิชามัธยมศึกษา
- 4.1.1.4 นิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะ
- ก. วิชาเอกพลศึกษา สังกัดภาควิชาพลศึกษา
- ข. วิชาเอกสุขศึกษา สังกัดภาควิชาพลศึกษา
- ค. วิชาเอกศิลปศึกษา สังกัดภาควิชาศิลปศึกษา
- ง. วิชาเอกศิลปศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์
5. สังกัดภาควิชาศิลปศึกษา
- จ. วิชาเอกดนตรี สังกัดภาควิชาสารัตถศึกษา
- ฉ. วิชาเอกธุรกิจ สังกัดภาควิชาสารัตถศึกษา
- 4.1.1.5 นิสิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน สังกัดภาควิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 4.1.1.6 นิสิตสาขาบุคลากรทางการศึกษา
- ก. วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดภาควิชาโสตทัศนศึกษา
- ข. วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว สังกัดภาควิชาจิตวิทยา
- 4.1.2 ในแต่ละภาควิชาเจ้าสังกัด มีอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางนิสิตเกี่ยวกับการเลือกวิชาเอก การลงทะเบียน และการให้คำปรึกษาแนะแนวในเรื่องต่าง ๆ
- 4.1.3 ในภาควิชาที่เปิดสอนวิชาเอก หรือประสานงานเกี่ยวกับกรเปิดสอนวิชาเอก หัวหน้าวิชาเอกทำหน้าที่ประสานงานการเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ในวิชาเอกที่ตนรับผิดชอบ หัวหน้าวิชาเอกอาจเป็นคนเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาได้

4.1.4 การเลือกและการย้ายสาขาหรือวิชาเอก ได้กำหนดไว้ดังนี้

4.1.4.1 นิสิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาใด จะต้องเรียนในสาขาวิชานั้น จะย้ายสาขามีได้ นอกจากกรณีพิเศษ กล่าวคือ มีเหตุอันจำเป็นและได้รับอนุมัติจากกรรมการประจำคณะ เป็นกรณีพิเศษ

4.1.4.2 นิสิตในสาขาใดที่เลือกเรียนวิชาเอกต่าง ๆ อยู่หากต้องการจะเปลี่ยนแปลงโยกย้ายวิชาเอกจะต้องมีวิชาเอกหนึ่งตรงตามสายวิชาที่ตนเลือกสอบเข้ามา ทั้งนี้

ก. สาขามัธยมศึกษา วิทยาศาสตร์ จะต้องเรียนวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ส่วนวิชาเอกที่จะต้องเลือกเรียนรวมกันนั้น นิสิตจะเลือกวิชาเอกใดก็ได้ ถ้าไม่ขัดกับข้อกำหนดอื่น ๆ ของหลักสูตร

ข. สาขามัธยมศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะต้องเลือกวิชาเอกอย่างน้อย 1 วิชา ในวิชาเอกต่อไปนี้ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และสังคมศึกษา ส่วนวิชาเอกที่จะต้องเลือกเรียนรวมด้วยนั้น นิสิตจะเลือกวิชาใดก็ได้ ถ้าไม่ขัดกับข้อกำหนดอื่น ๆ ของหลักสูตร

4.1.4.3 การย้ายสาขาที่เรียนหรือย้ายวิชาเอกในสาขาเดียวกัน อาจทำให้ นิสิตศึกษาไม่สำเร็จภายใน 8 ภาคการศึกษาได้ เพราะจำเป็นต้องจัดโปรแกรมการเรียนใหม่

4.1.4.4 นิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกคนตรีไม่สามารถย้ายไปเรียนสาขาคณะอื่นได้ เพราะเกณฑ์การสอบคัดเลือกไม่เหมือนกับสาขาคณะอื่น และการย้ายทักษะคนตรีประเภทเครื่องมือนุ่มเดียวกันต้องอยู่ในคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนเดิม อาจารย์ผู้สอนทักษะคนตรีที่ นิสิตต้องการย้าย อาจารย์ที่ปรึกษา และหัวหน้าวิชาเอก โดยจะพิจารณาจากเหตุผล สมรรถภาพและความเหมาะสมของ นิสิต นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายทักษะจะต้องเรียนทักษะใหม่ตั้งแต่ต้น เพื่อให้มีพื้นฐานจนกว่าอาจารย์ผู้สอนจะเห็นว่ามีความพร้อมที่จะเรียนทักษะที่สูงขึ้นต่อไปได้ ทั้งนี้ อาจทำให้ นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายใน 8 ภาคการศึกษา เพราะจำเป็นต้องจัดโปรแกรมการเรียนใหม่

4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

4.2.1 ห้องเรียน

ในสภาพปัจจุบันการใช้ห้องเรียนของคณะครุศาสตร์ประสบปัญหาอย่างมาก บางภาคเรียนต้องไปขอใช้ห้องเรียนที่คณะนิเทศศาสตร์ ทั้งนี้เพราะจำนวนห้องเรียนที่มีอยู่และเพิ่มของนิสิต โดยเฉพาะระดับมหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี หรือแม้ในระดับปริญญาบัณฑิต จำนวนนิสิตที่รับเข้าโดยผ่านการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัยจะมีจำนวนคงที่ประมาณปีละ 320 คน แต่คณะครุศาสตร์ ใ้รับนิสิตในโครงการพิเศษอีกเป็นจำนวนประมาณปีละ 40 - 50 คน ก็ตาม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคนั้นมีนิสิตต่างคณะมาลงทะเบียนเรียนที่คณะครุศาสตร์เป็นจำนวนมาก จากการสำรวจของฝ่ายวางแผนและพัฒนา และคณะครุศาสตร์ ในปีการศึกษา 2530 (มิถุนายน 2530 - พฤษภาคม 2531) มีจำนวนผู้ที่มาลงทะเบียนเรียนในคณะครุศาสตร์ 23,269 คน เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ ระดับปริญญาบัณฑิต 8,677 คน นอกนั้นเป็นนิสิตต่างคณะมีจำนวนถึง 14,592 คน สำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีเปิดสอน 410 วิชา มีผู้ลงทะเบียนเรียน 8,094 คน ในระยะเวลาดังกล่าว คณะครุศาสตร์ต้องให้บริการนิสิตสามหมื่นกว่าคน ทั้ง ๆ ที่มีห้องเรียนอยู่ทั้งสิ้น 34 ห้องเท่านั้น

4.2.1 การใช้อาคารสอน

ในปีพ.ศ. 2531 คณะครุศาสตร์ ได้ปรับปรุงห้อง 106 ซึ่งเดิมใช้เป็นที่ประชุมให้เป็นห้องสื่อประสม สามารถใช้อาคารสอนได้ทุกประเภท ทั้งภาพยนตร์ วีดีโอ สไลด์และการจัดกิจกรรมการสอนอื่น ๆ ได้ และยังคงใช้เป็นห้องจัดประชุมได้อีกด้วย การจัดโต๊ะเก้าอี้ในห้องสามารถเคลื่อนย้ายได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะจัด นับว่าเป็นก้าวใหม่ของการบริการสื่อการสอนของคณะครุศาสตร์ในการรองรับเทคโนโลยีใหม่อีกก้าวหนึ่ง ห้องสื่อประสมนี้เปิดใช้เป็นทางการในภาคต้นปีการศึกษา 2532

สำหรับการให้บริการสื่อการสอนอื่น ๆ จากสถิติการใช้บริการแบ่งประเภทได้ดังนี้ (จากสถิติการใช้สื่อการสอน หน่วยบริการสื่อการสอน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงกรกฎาคม 2532)

ตารางที่ 40 การใช้บริการงานต่าง ๆ ของหน่วยบริการสื่อการสอน

รายการ	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
1. บริการงานกราฟฟิค						
1.1 เขียนป้ายประกาศ	23	10	16	17	31	10
1.2 เขียนป้ายวิทยากร	-	-	21	-	14	24
2. บริการโสตทัศนอุปกรณ์ห้องเรียน พร้อมเจ้าหน้าที่						
2.1 เครื่องฉายข้ามศีรษะ	9	2	1	3	5	4
2.2 เครื่องฉายฟิล์มสตรีป	22	-	-	-	-	-
2.3 บันทึกเทปโทรทัศน์	6	-	-	-	2	-
2.4 บันทึกเสียง	19	3	-	1	3	-
2.5 เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์	40	5	7	-	32	26
2.6 เครื่องฉายทึบแสง	2	-	-	-	-	-
2.7 เครื่องฉายสไลด์	9	1	-	-	5	7
3. บริการให้ืมโสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์						
3.1 เครื่องฉายข้ามศีรษะ	18	3	37	7	14	14
3.2 เครื่องฉายสไลด์	17	4	4	6	8	9
3.3 เครื่องเล่นเทป	40	11	3	13	23	15
3.4 แผ่นสไลด์	4	4	-	-	-	-
3.5 ภาพนิ่ง	8	-	-	-	-	-
3.6 ม้วนวีดีโอเทป	7	-	-	13	8	-
3.7 อัดสำเนาจากเทปโทรทัศน์ลงเทป	9	3	11	1	11	7
3.8 อัดสำเนาจากภาพยนตร์ลง เทปโทรทัศน์	-	1	1	1	1	-

จากตารางที่ 39 การให้บริการสื่อการสอน ที่มีผู้ให้บริการทุกเดือน ได้แก่ งานเขียนป้ายประกาศ โสตทัศนอุปกรณ์ห้องเรียน เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องเล่นเทป โทรทัศน์ และเครื่องฉายสไลด์

4.2.3 ห้องสมุด

ในปี พ.ศ. 2531 ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ได้ปรับปรุงและพัฒนาในหลายด้าน ทั้งด้านกายภาพ หนังสือ การค้นบุคลากร (จากรายงานประจำปี 2531 ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ตารางที่ 41 จำนวนสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดคณะครุศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น ในปีงบประมาณ 2531

ประเภท	ภาษา				รวมเล่ม
	ไทย	อังกฤษ	ฝรั่งเศส		
1. หนังสือแบบเรียน	3,625	1,852	73	5,550	
2. วิทยานิพนธ์	317	-	-	317	
3. กฤตภาค	1,632	-	-	1,632	
4. วารสารเก็บเล่ม	99	101	-	200	
5. วารสารใหม่	114	158	-	272	
6. หนังสือพิมพ์	10	3	-	13	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 สิ่งพิมพ์และวัสดุการศึกษาห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ในเมืองประมาณ 2531

ประเภท	ภาษา			
	ไทย	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	รวมเล่ม
1. หนังสือแบบเรียน	61,989	41,157	834	103,980
2. วิทยานิพนธ์	9,486	64	-	8,550
3. กฤตภาค	8,828	-	-	8,828
4. วารสารแยกเล่ม	1,384	3,117	-	4,401
5. วารสารใหม่	114	158	-	272
6. หนังสือพิมพ์	10	3	-	13
7. ไมโครฟิล์ม	-	173,000	-	173,000
รวมจำนวนทั้งสิ้น	161,622	219,499	834	209,044

นอกจากนี้ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ยังมีการปรับปรุงพัฒนาในส่วนต่าง เช่น

1. การพัฒนาบุคลากร
ห้องสมุดได้พัฒนาเจ้าหน้าที่ โดยจัดสัมมนาและให้เข้าร่วมประชุมอบรมและสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับห้องสมุด บริการสารนิเทศ และคอมพิวเตอร์จากหน่วยงานต่าง ๆ
2. การปรับปรุงอาคารสถานที่และการจัดชั้นหนังสือ
ห้องสมุดได้ปรับปรุงอาคารสถานที่เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและจัดสถานที่ให้บริการดังนี้
  - 1) ปรับปรุงห้องสมุดชั้นบน โดยเปลี่ยนผ้า ติดไฟฟ้า และติดตั้งเครื่องปรับอากาศ
  - 2) ติดตั้งป้ายนึ่งกันห้องสำหรับเก็บไมโครฟิล์ม

คอมพิวเตอร์)

ทำงานเจ้าหน้าที่

3) เปลี่ยนพื้นห้องสมุดชั้นล่างทุกห้อง (ยกเว้นห้อง

4) ทดกึ่งเครื่องปรับอากาศห้องอ้างอิงและห้อง

5) เปลี่ยนฝา ทิศไฟฟ้า เปลี่ยนประตูห้องจ่ายรับ

6) ทิศเหล็กค้ำห้องคอมพิวเตอร์

7) ย้ายและจัดสถานที่วารสาร หนังสืออ้างอิง

8) ทาสี ชั้น ตู้ และเคาน์เตอร์

3. การปรับปรุงงานบริการสารสนเทศ

ได้ปรับปรุงงานค่านนี้โดยใช้คอมพิวเตอร์ดังนี้

1) สร้างฐานข้อมูลวารสาร ข่าว และบทความจาก

หนังสือพิมพ์ วิทยานิตยสาร วรรณกรรมวารสารทางการศึกษาภาษาไทย

2) เข้าร่วมโครงการสร้างฐานข้อมูลงานวิจัยของ

อาจารย์ คณะครุศาสตร์ของฝ่ายวิจัย คณะครุศาสตร์

3) เข้าร่วมโครงการสร้างข่างานสารนิเทศทางด้าน

สังคมศาสตร์ระหว่างห้องสมุดต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) เข้าร่วมโครงการสารนิเทศแห่งชาติของรัฐบาล

4. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ ได้จัดให้บริการการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพแก่นิสิตนักศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิทยาเขตบึงพระพิบูลย์ เป็นต้น

5. ปัญหาและอุปสรรค

การปฏิบัติงานที่ผ่านมา ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ประสบ

ปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่น

5.1 การจัดหาหนังสือระดับบัณฑิตศึกษา ใ้รับ

งบประมาณไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน บางภาควิชาไม่สั่งซื้อหนังสือหรือสั่งซื้อน้อย

บางภาควิชาซื้อแต่เก็บไม่ที่ภาควิชาไม่ส่งเข้าห้องสมุด

5.2 หนังสือภาษาไทยเก่าชำรุดเร็วมาก ต้องส่งซ่อม
ทำให้หนังสือไม่สามารถค้นคว้าได้ตามต้องการ

5.3 การตรวจหนังสือยังไม่รัดกุม และยังมีหน้าต่าง
รอบคอบติดต่อกับภายนอกได้สะดวก ทำให้การควบคุมดูแลหนังสือเป็นไปได้ยาก

5.4 การพิมพ์ตีตรายการ และการเตรียมหนังสือออก
ให้ยืมไม่ทันตามความต้องการของผู้ใช้

5.5 การสร้างฐานข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ยังล่าช้า
เนื่องจากขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรม
ยังขาดมาตรฐานในการลงรายการในฐานข้อมูล

4.3 การติดตามผลหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและการสอนขึ้น มี
ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ เป็นประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พิมพ์พันธ์ เกษะคุปต์ เป็นเลขานุการ หน้าที่ของกรรมการชุดนี้ คือ ศึกษา ติดตาม
ปรับปรุงหลักสูตรคณะครุศาสตร์ ในชั้นแรกได้จัดประชุมโต๊ะกลมไป 3 ครั้ง ครั้งที่ 1
หลักสูตรครุศาสตร์ อดีตร ปัจจุบันและอนาคต ครั้งที่ 2 เรื่อง ทิศทางหลักสูตรประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา ครั้งที่ 3 เรื่อง แนวคิดในการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตร์ นอกจากนั้นได้
จัดทำโครงการวิจัยอีก 3 เรื่อง คือ (1) การติดตามผลการใช้หลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต
(ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2531) (2) สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต
พ.ศ. 2531 (3) แนวโน้มหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตในอนาคต โครงการวิจัยนี้มีระยะ
ดำเนินการ 1 ปี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปและวิเคราะห์การศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์

จากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและการสอนของคณะครุศาสตร์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ. 2531 โดยให้หลักสูตรเป็นแกนในการศึกษา วิชาเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง และความรู้จากการสัมภาษณ์ประกอบการศึกษา มีประเด็นที่จะสรุป และทั้งข้อสังเกตโดยบางประการ

จากการศึกษาหลักสูตรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน คณะครุศาสตร์มีหลักสูตรจำนวน 6 ฉบับ คือ หลักสูตร พ.ศ. 2500 พ.ศ. 2504 พ.ศ. 2515 พ.ศ. 2520 พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2531 นั้น พบว่าหลักสูตร พ.ศ. 2500 จัดทำโดยให้ แนวคิดและความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ ซึ่งมหาวิทยาลัย อินเดียนาส่งมาช่วยเหลือ การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรคิดว่าเหมาะสมที่สุดในสมัยนั้น จากนั้นการปรับปรุงหลักสูตรฉบับต่อมายังคงยึดโครงสร้างของหลักสูตร ฉบับแรก นอกจากหลักสูตร พ.ศ. 2515 ที่โครงสร้างของหลักสูตรแตกต่างออกไป คือ จัดหลักสูตรแบบโปรแกรม 27 โปรแกรม การปรับปรุงหลักสูตรฉบับต่อมาได้ กลับไปใช้โครงสร้างหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2500 จะมีเปลี่ยนแปลงบ้างเฉพาะใน รายละเอียดบางอย่างเท่านั้น เช่น สาขาวิชาเอก และจำนวนหน่วยกิตรวมตลอด หลักสูตร จนถึงหลักสูตรฉบับปัจจุบันมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต มี 6 สาขา 4 หมวดวิชา 27 วิชาเอก การเรียนวิชาเอกกำหนดให้เรียนเป็น แบบวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกสายเดี่ยว และวิชาเอกคู่ ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปการ วิเคราะห์เป็น 3 ตอน คือ หลักสูตรในอดีตถึงปัจจุบัน การสอนในอดีตถึงปัจจุบัน และการบริหารหลักสูตรในอดีตและปัจจุบัน

หลักสูตรครุศาสตร์ในอดีตถึงปัจจุบัน

หลักสูตร พ.ศ. 2500 การจัดทำหลักสูตรครุศาสตร์มีต้นตอจากอดีตถึง ปัจจุบัน นับว่าโครงสร้างโดยทั่วไปไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก จะมีเปลี่ยนแปลงบ้าง อย่างเด่นชัด คือ หลักสูตร พ.ศ. 2515 โครงสร้างของหลักสูตร มี 27 โปรแกรม

แต่เมื่อศึกษาถึงรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป พบว่าหลักสูตรแต่ละฉบับมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง โดยเฉพาะในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของหลักสูตร พ.ศ. 2500 โค้กกำหนดดังนี้ (โพธิ์ชัย สินสารักษ์ 2532 : 14)

1. วิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เวียนตลอด 4 ปี
2. มีวิชาประเภท Survey 5 วิชา 10 หน่วยกิต เช่น วิชา Survey of Physical Sciences, Survey of Biological Sciences, Survey of Mathematics, Survey of World History Survey of World Geography และวิชา Art Appreciation
3. มีวิชา Philosophy
4. มีวิชา Social Foundation

ลักษณะเด่นของรายวิชาดังกล่าว เน้นให้นักศึกษามีความรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดี มีวัฒนธรรม มีสุนทรียภาพ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีความรู้กว้าง เป็นต้น ซึ่งการจัดทำหลักสูตร พ.ศ. 2504 ยังคงกำหนดรายวิชาต่าง ๆ เช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2500

หลักสูตร พ.ศ. 2515 หลักสูตรฉบับนี้มีความแตกต่างจากหลักสูตรทุกฉบับที่ผ่านมา คือมี 27 โปรแกรม แต่ละโปรแกรม มี 4 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา มีความแตกต่างกันตามโปรแกรม

เมื่อพิจารณารายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปมีข้อสังเกตดังนี้

1. รายวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษยังคงเดิม
2. วิชาเกี่ยวกับ Survey ต่าง ๆ หายไป มีวิชาการปกครอง การเมืองไทย วิชาวัฒนธรรมศึกษา และวิชาวาทวิทยา พัฒนาการวัฒนธรรมไทย มาแทน
3. เปลี่ยนรายวิชาบังคับในหลักสูตรเดิมเป็นรายวิชาเลือก เช่น ศิลปนิยม ปรัชญา มีวิชาภาษาไทย 5 และ 6 ภาษาอังกฤษ 5 และ 6 อยู่ใน

รายวิชาเลือก

หลักสูตร พ.ศ. 2520 การปรับปรุงหลักสูตรใช้วิธีการย้ายวิชาบังคับ เป็นวิชาเลือก มีวิชาของหน่วยกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นวิชาบังคับ เช่น วิชาอารยธรรม ธรรมชาติวิทยา มีวิชาของคณะรัฐศาสตร์ คือ วิชาการเมือง และการปกครองไทย แทน ศึกษารายวิชาหลักเศรษฐศาสตร์ วาวิทยา กิจกรรม การศึกษาทั่วไป พัฒนาทางวัฒนธรรมไทย สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน ออก ซึ่ง หลักสูตร พ.ศ. 2525 ใ้รายวิชาต่าง ๆ เช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2520

หลักสูตรฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2531 หลักสูตรนี้มีความแตกต่างจากหลักสูตร ที่ผ่านมาก็คือ

1. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต เท่ากับหลักสูตร พ.ศ. 2500
2. เพิ่มจำนวนหน่วยกิตบางรายวิชา เช่น ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาครู การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จากเดิม 2 หน่วยกิต เป็น 3 หน่วยกิต วิธีการศึกษาในมหาวิทยาลัย จากเดิม 1 หน่วยกิต เป็น 2 หน่วยกิต (วิชาที่เดิมใช้ชื่อว่า วิธีการศึกษา) สถิติการศึกษารับนำ จากเดิม 2 หน่วยกิต เป็น 3 หน่วยกิต
3. เพิ่มรายวิชาในหมวดวิชาครู เช่น วิชาประสบการณ์วิชาชีพ 1 2 3 วิชาละ 1 หน่วยกิต และเพิ่มวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์ อีก 2 หน่วยกิต เป็นต้น
4. ลดจำนวนรายวิชาภาษาอังกฤษเหลือ 2 รายวิชา จำนวน 6 หน่วยกิต จากหลักสูตร พ.ศ. 2525 มี 4 รายวิชา จำนวน 6 หน่วยกิต
5. เปิดสาขานักศึกษาระดับปริญญาโทเพิ่มขึ้น 1 สาขา
6. เปิดวิชาเอกคอมพิวเตอร์ศึกษา และสถิติและการประเมินทางการ ศึกษา จำนวนวิชาเอกละ 34 หน่วยกิต ในสาขามัธยมศึกษา
7. เปิดวิชาเอกสุขศึกษา จำนวน 60 หน่วยกิต ในสาขาการสอน วิชาเฉพาะ

8. เปิดวิชาเอก จิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนวและเทคโนโลยีทางการศึกษา วิชาเอกละ 68 หน่วยกิต ในสาขามุคสาครทางการศึกษา

เป็นที่สังเกตว่าการเปิดรายวิชาเพิ่ม เช่น ประสมการณัวิชาชีพ 1, 2 และ 3 ในขณะที่ยังมีการเปิดสอนวิชาปฐมนิเทศอยู่นั้น มีความซ้ำซ้อนในการเนื้อหาและการสอนอยู่มาก อาจเป็นไปได้ว่า ผู้สอนทางวิชาต่างกลุ่ม จัดสอนไปตามที่เห็นสมควร แต่ผู้เรียนเป็นกลุ่มเดียวกัน จึงเห็นความซ้ำซ้อนอย่างชัดเจน คณะครุศาสตร์จึงควรทบทวนเรื่องความซ้ำซ้อนในรายวิชาเหล่านี้ด้วย

การสอนในอศิตถึงปัจจุบัน

การสอนในอศิตอาจารย์มีความตั้งใจที่จะสอนให้ลูกศิษย์เป็นคนดี มีความรู้ หรืออาจกล่าวได้ว่าความรู้คุณธรรม การสอนจะใช้การบรรยาย สอทแทรก ความรู้ ประสมการณั เกร็ดชีวิต ให้มีลิตคิคตามแกมปัญหาต่าง ๆ ใค้ คำรงชีวิต อย่างมีความสุข สื่อการสอนที่จะใช้ส่วนมากจะเป็นของจริง ภาพจำลอง แบนภาพ หรือการไปศึกษานอกสถานที่ ซึ่งการไปศึกษานอกสถานที่นั้น อาจารย์จะอยู่ใกล้ชิดกับลูกศิษย์เหมือนเป็นพ่อเป็นแม่ ซึ่งลักษณะต่าง ๆ ที่อาจารย์ปฏิบัติต่อลูกศิษย์นั้น แสดงถึงความรัก ความหวังที่ช่วยใจจริง ทำให้ลูกศิษย์ตั้งใจ รัก เคารพ เทิดทูน อาจารย์ อีกทั้งผู้เรียนในอศิตเป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริง มีจุดมุ่งหมายแน่นอนในการประกอบอาชีพ คือ เลือกเรียนคณะครุศาสตร์เพื่อต้องการเป็นครู มีความขยัน อดทน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง ทัศนคติของครูในการเป็นครูลดลง ระบบการเรียนทำให้ครูกับลูกศิษย์ขาดความใกล้ชิดกัน อีกทั้งหลักสูตรแยกกลุ่ม แยกสาขามากขึ้น ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างครูกับลูกศิษย์ก็มีช่องว่างมากขึ้น นิสิตมีการปฏิสัมพันธ์กันเฉพาะในกลุ่ม ในสาขาของตน การรวมทำกิจกรรมต่าง ๆ จะเน้นเฉพาะกลุ่ม ความรักในวิชาชีพ ความภูมิใจในคณะที่ตนเรียนน้อยลง ทั้งนี้จะเห็นได้จากอันดับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ มีแนวโน้มจะสูงขึ้น นิสิตในปัจจุบันจะพูดอย่างชัดเจนว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะไม่ประกอบอาชีพครู

จากที่กล่าวมานั้นเป็นพฤติกรรมและทัศนคติอย่างหนึ่งของผู้สอนและผู้เรียนของคณะครุศาสตร์ในปัจจุบันที่น่าเป็นห่วง หากไม่มีการทบทวนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จะขยายกว้างขึ้น เกิดความแตกแยกระหว่างกลุ่มนิสิตระหว่างอาจารย์มากขึ้น เพราะอาจารย์ในปัจจุบันมีเวลาให้นิสิตน้อยลง

การบริหารหลักสูตรและการสอนในอภิศึกถึงปัจจุบัน

การบริหารหลักสูตรที่ผ่านมามีคณบดีจะทำหน้าที่บริหารโดยตรง มีอาจารย์ที่ปรึกษา และหัวหน้าวิชาเอก ทำหน้าที่รับผิดชอบ จนถึงปัจจุบันลักษณะการรับผิดชอบเหล่านี้ยังคงมีรูปแบบเดิม แต่จะมีรองคณบดีฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่ประสานงานกำกับดูแล ร่วมรับผิดชอบการบริหารหลักสูตรแทนคณบดี

สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน เช่น ห้องเรียน การใส่อุปกรณ์การสอน และห้องสมุด มีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ซึ่งส่วนมากจะเป็นด้านกายภาพ เช่น ห้องเรียนมีการทำความสะอาด ทำสีใหม่ เปลี่ยนเก้าอี้ มีจอสำหรับฉายประจำห้องเรียน มีเครื่องฉายข้ามศีรษะไว้บริการ มีไมโครโฟนเป็นต้น ซึ่งนับว่าห้องเรียนมีการพัฒนาดีขึ้น

ส่วนในด้านการสอนนั้น หน่วยบริการสื่อเคมียังตั้งอยู่กับห้องสมุด ภายหลังแยกตัวเป็นหน่วยงานหนึ่ง ปัจจุบันเป็นหน่วยงานขึ้นกับฝ่ายวิชาการ มีชมรมช่วยการบริการมากขึ้น ทั้งคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ วีซีดี โทเทิร์น และงานบริการอื่น ๆ เช่น การเขียนป้ายประกาศ เป็นต้น ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่างานที่มีผู้มาใช้บริการมากเป็นประจำทุกเดือน คือ งานเขียนป้ายประกาศ โสภศาสตร์ปกรณ และเครื่องฉายข้ามศีรษะ และผู้ใช้ส่วนมากคืออาจารย์ที่สอนในระดับบัณฑิตศึกษา

สำหรับห้องสมุด นับว่าเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับคณะครุศาสตร์ จากแนวคิดและความช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยอื่นเทียบเท่า ซึ่งห้องสมุดได้พัฒนาปรับปรุง ตลอดเวลา เช่น การปรับปรุงขยายอาคารชั้นบน การเปิดบริการถึง 20.00 น. เพื่อรองรับการเปิดรับนิสิตภาคสมทบ จัดหาหนังสือเพื่อรองรับการ

เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา เป็นต้น ปัจจุบันห้องสมุดได้พัฒนาอาคารสถานที่ เช่น ปรับปรุงห้องสมุดชั้นบนโดยติดไฟฟ้า เปลี่ยนฝ้า และติดเครื่องปรับอากาศ จัดห้องเก็บไมโครฟิล์ม เปลี่ยนพื้นห้องชั้นล่าง เปลี่ยนประตุน้ำห้องรับ-จ่าย หนังสือนั่ง ชั้น หนังสือนั่ง และเคาน์เตอร์ เป็นต้น สำหรับงานบริการ ได้จัดทำหนังสือใหม่ จัดใหม่บริการคณวิद्याนิพนธ์ สร้างฐานข้อมูลวารสาร ข่าว และบทความ จากหนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ ธรรมนูญวารสาร ทางการศึกษาภาษาไทย เข้าร่วมโครงการพัฒนาห้องสมุดในค่านงานบริการให้มีประสิทธิภาพ

เป็นที่สังเกตว่าทุกฝ่ายได้พยายามพัฒนา ปรับปรุงเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้หลักสูตรและการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่การพัฒนาต่าง ๆ จะสัมฤทธิ์ผล บ่มขึ้นอยู่กับอาจารย์และนิสิตที่จะพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในโลกยุคข้อมูลให้โต

การติดตามหลักสูตรและการสอน

จากอดีตถึงปัจจุบัน คณะครุศาสตร์ยังไม่ได้จัดทำในส่วนนี้อย่างจริงจัง ยังไม่มีหน่วยงานที่จะดำเนินการเรื่องนี้เช่นเดียวกับ ห้องเรียน หน่วยบริการสื่อ การศึกษา ห้องสมุด และจะมีบ้างก็เป็นไปตามยุคสมัยของผู้บริหาร เช่น ในสมัยศาสตราจารย์ ดร. วิญญู สาทร เป็นคณบดี ได้มีการจัดพิมพ์หลักสูตรเป็นเล่ม แจกจ่ายให้อาจารย์ จัดทำข่าวครุศาสตร์รายงานความก้าวหน้าของการบริหารงาน จัดประชุมเกี่ยวกับการบริหารงานของคณะครุศาสตร์ มอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดโตศึกษาวิเคราะห์งาน มีงานวิจัยวิเคราะห์หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2515 ซึ่ง ศาสตราจารย์ ดร. รัชพร วิชชาวุธ ได้จัดทำและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2520 เป็นต้น และสาเหตุที่ไม่มีหน่วยงานรองรับ เพราะเมื่อเปลี่ยนคณบดี งานบางอย่างก็ไม่ต่อเนื่อง แม้จะมีงานวิจัยที่แสดงถึงความพยายามที่จะศึกษาในค่านนี้อยู่บ้าง แต่เป็นงานที่จัดทำขึ้นเฉพาะตัวบุคคล เช่น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตครุศาสตร์ โดย สมหวัง หิษยานุวัฒน์ และ ศิริรัช กัญจนวาสี ใน พ.ศ. 2522 และ พ.ศ. 2523 ตามลำดับ

เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตครูศาสตร์ โดย ปิยะ เมฆาคุณวุฒิ ใน พ.ศ. 2526 เรื่อง การศึกษามัธยมศึกษาครูศาสตร์ที่สำเร็จ การศึกษา ปีการศึกษา 2526 โดย สุทนต์ ศรีไสย พ.ศ. 2528 และ เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะครูศาสตร์: หลักสูตรครูศาสตร์บัณฑิต 4 ปี พ.ศ. 2520 (พ.ศ. 2520-2524) ใน พ.ศ. 2529 นอกจากนั้น มีงานวิจัย ที่ศึกษาโดยนิสิตมัธยมศึกษาและปริญญาบัณฑิตอีกจำนวนหนึ่ง

ปัจจุบัน คณะคณาจารย์ ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้ ส่งเสริมงานของหน่วยพัฒนาหลักสูตรและการสอนอย่างจริงจัง คือ แต่งตั้ง ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เทียบรอม เป็นประธานหน่วยดังกล่าว การดำเนินงาน ในระยะแรกได้จัดประชุมโต๊ะกลม จำนวน 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เรื่อง "หลักสูตร ครูศาสตร์ อีทีศ ปัจจุบัน และอนาคต" ครั้งที่ 2 เรื่อง "ทิศทางของหลักสูตร ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา" และครั้งที่ 3 เรื่อง "แนวคิดในการปรับปรุง หลักสูตรครูศาสตร์" ซึ่งขอคิดเห็น และขอเสนอแนะต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ที่จะพัฒนาหลักสูตรครูศาสตร์บัณฑิตไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม จากนั้นจึงได้ เริ่มงานในระยะที่สอง คือ การศึกษาวิจัยหลักสูตรและการสอนคณะครูศาสตร์ ซึ่ง คณะกรรมการหน่วยพัฒนาหลักสูตรและการสอนได้แบ่งศึกษาเป็น 3 เรื่อง คือ "การศึกษาคำถามการไรหลักสูตรครูศาสตร์บัณฑิต (ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2531)" "สภาพการเรียนการสอนของคณะครูศาสตร์" และ เรื่อง "แนวโน้มหลักสูตร ครูศาสตร์บัณฑิตในอนาคต" โครงการวิจัยทั้ง 3 เรื่อง เริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2532 และคาดว่าจะแล้วเสร็จในเวลา 1 ปี

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการสอนคิดว่า ปัจจุบันคณะครูศาสตร์ กำลังดำเนินการในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม หากจะพัฒนา หน่วยพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้มีความเจริญรุดหน้า มีความอิสระคล่องตัวใน การทำงาน มีบุคลากรประจำทำหน้าที่เช่นเดียวกับหน่วยบริการสื่อการศึกษา หน่วยห้องสมุดแล้ว การบริหารหลักสูตรและการสอนของคณะครูศาสตร์ จะก้าวล้ำ นำยุค จะเป็นผู้นำทางศาสตร์ค่านี้อย่างแท้จริง

จากการสรุปและวิเคราะห์การศึกษา เอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า คณะครุศาสตร์ได้คิดริเริ่มการบริหารงานหลาย ๆ ด้านมาตลอด แต่ขาดความต่อเนื่องในการนำแนวคิดมาปฏิบัติและพัฒนาแนวคิดนั้นให้เจริญก้าวหน้า เพื่อให้การศึกษา วิเคราะห์ให้เห็นภาพอย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้สรุปการวิเคราะห์เป็นตาราง ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 43 พัฒนาการของหลักสูตรและการสอนของคณะครุศาสตร์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

หัวข้อที่ศึกษา	หลักสูตร พ.ศ. 2500 (พ.ศ.2500 ถึง 2503)	หลักสูตร พ.ศ.2504 (พ.ศ.2504 ถึง 2514)	หลักสูตร พ.ศ.2515 (พ.ศ.2515 ถึง 2519)	หลักสูตร พ.ศ. 2520 (พ.ศ.2520 ถึง 2524)	หลักสูตร พ.ศ.2525 (พ.ศ.2525 ถึง 2530)	หลักสูตร พ.ศ.2531 (พ.ศ.2531 ถึงปัจจุบัน)
1. หลักสูตร						
1.1 การปรับปรุงหลักสูตร	ได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยอื่นเข้มา ร่วมด้วยอาจารย์ของคณะครุศาสตร์	มีคณะกรรมการทำหน้าที่ปรับปรุง 7 ชุด ทุกชุดมีความสัมพันธ์เกี่ยวของกัน นอกจากนั้นได้สำรวจความคิดเห็นจากนิสิตเก่า นิสิตปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน อาจารย์พี่ปรักษา	อยู่ภายใต้ความคิดเห็นของคณะกรรมการประจำคณะ การปรับปรุงใจแนวลึกของคณะที่	1.วิเคราะห์หลักสูตร พ.ศ.2515 2.สำรวจความคิดเห็นของชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง 3.มีคณะกรรมการดำเนินการ	มีคณะกรรมการและอนุกรรมการทุกวิชาเอก วิชาโท ร่วมความมีกรรมการกลาง ซึ่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธานและหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ เป็นกรรมการ	ใช้รูปแบบการปรับปรุงหลักสูตรเช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ.2525 แต่มีการเชิญทรงคุณวุฒิมาอภิปรายเสนอข้อคิดเห็น
1.2 วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้มีผลิตครูศาสตร์ ครอบรู เกนทางวิชาการ มีวัฒนธรรมคุณธรรมสูง 2. คึกเป็น แก่ปัญหาเป็น รับผิดชอบ เป็นผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของสังคม 3. เป็นตัวอย่างจริงจัง ให้ศิษย์เจริญรอยตาม ้วยความเต็มใจ	1. เพื่อสร้างทัศนคติของการ จัดหลักสูตรและประมวล การสอน 2. เพื่อเป็นรากฐานของการ จัดหลักสูตร ปรวิญญาครุศาสตร์ 3. มุ่งผลิตครูปรวิญญาตาม ุณภาพที่ประเทศไทย ต้องการ	เพื่อผลิตครูหรือเจ้าหน้าที่ ทางการศึกษา	1. เพื่อ เป็นหลักสูตรครู- ศึกษาระดับปรวิญญาตรี จัดขึ้นสำหรับผู้มีพื้น ความรู้ตามหลักสูตร ประโยคมีชัยมศึกษา ตอนบน และตอนปลาย 2. เตรียมให้เบ้บัณฑิต ทางการศึกษา ทำหน้าที่ เป็นครูและบุคลากร ทางการศึกษา	1. เพื่อผู้ที่มีพื้นความรู้ตาม หลักสูตรประโยคมีชัยมศึกษา ตอนปลาย 2. เพื่อเตรียมเบ้บัณฑิตทาง คุรุศึกษาทำหน้าที่เป็นครู และบุคลากรทางการศึกษา	1. เพื่อผู้ที่มีพื้นความรู้ ทางการศึกษามัธยม ศึกษาตอนปลาย 2. เพื่อเตรียมให้เบ้ ันครูและบุคลากร ทางการศึกษา

ตารางที่ 43 (ต่อ)

หัวเรื่องการศึกษา	หลักสูตร พ.ศ.2500 (พ.ศ.2500ถึง 2503)	หลักสูตร พ.ศ.2504 (พ.ศ.2504 ถึง 2514)	หลักสูตร พ.ศ.2515 (พ.ศ. 2515 ถึง 2519)	หลักสูตร พ.ศ.2520 (พ.ศ. 2520 ถึง 2524)	หลักสูตร พ.ศ.2525 (พ.ศ.2525 ถึง 2530)	หลักสูตร พ.ศ.2531 (พ.ศ.2531 ถึงปัจจุบัน)
1.3 โครงสร้างและ เนื้อหาสาระ						
1.หน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตร	145 หน่วยกิต	145 หน่วยกิต	135 หน่วยกิต	135 หน่วยกิต	135 หน่วยกิต	145 หน่วยกิต
2.จำนวนสาขา	2 สาขาวิชา คือ แขนง วิชาการสอน วิชาชีพ ประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา	2 แขนงวิชา คือแขนงวิชา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	27 โปรแกรม	5 สาขา คือการศึกษา ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา การสอน วิชาเฉพาะ และ การศึกษารูปนัย	5 สาขา เช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2520 แต่เปลี่ยนชื่อจาก อำนวยการเป็น การศึกษานอก- โรงเรียน	6 สาขา คือ เพิ่ม สาขา บุคลากร ทางการศึกษา
3.หมวดวิชา	4 หมวดวิชา คือ การศึกษาทั่วไป วิชาครู วิชาเฉพาะ และวิชา เลือกเสรี		หลักสูตรทุกฉบับ ไม่มีการ เปลี่ยนโครงสร้างการเรียนหมวดวิชา			
4.การจัดแบบ ให้เรียน หมวดวิชาเอก ในสาขา ก. การศึกษา- ปฐมวัย			การกำหนดให้เรียนโปรแกรม ต่าง ๆ เรียนแบบเอก- โท หรือวิชาเอก หรือวิชา เอกสายเดียวทุกความ เฉพาะสมุของคณะ โปรแกรม ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต	เอกเดี่ยว 45 หน่วยกิต	เอกเดี่ยว 45 หน่วยกิต	เอกสายเดี่ยว 47 หน่วยกิต

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 43 (ต่อ)

หัวข้อที่ศึกษา	พ.ศ.2500 (พ.ศ.2500 ถึง 2503)	พ.ศ.2504 (พ.ศ.2504 ถึง 2514)	พ.ศ.2515 (พ.ศ.2515 ถึง 2519)	พ.ศ.2520 (พ.ศ.2520 ถึง 2524)	พ.ศ.2525 (พ.ศ.2525 ถึง 2530)	พ.ศ.2531 (พ.ศ.2531 ถึงปัจจุบัน)
ข.ประถมศึกษา	วิชาเอก-โท 30 - 15	วิชาเอก-เลือกประถม 30 - 15	การกำหนดให้เรียนโปรแกรม ต่าง ๆ เรียนแบบเอก-โท หรือวิชาเอก หรือวิชาเอก สายเดียวตามความเหมาะสม ของคณะโปรแกรม ไม่น้อย กว่า 50 หน่วยกิต	วิชาเอก- โท 30 - 15	วิชาเอก - โท 30 - 15	วิชาเอกสายเดี่ยว 47 หน่วยกิต และวิชาเลือกกลุ่มต่าง ๆ อีก 1 กลุ่ม 12-24 หน่วยกิต
ค.มัธยมศึกษา	วิชาเอก-โท 30 - 15	วิชาเอก-เลือกประถม 30 - 15		วิชาเอกผสม 15 15 15	วิชาเอกผสม 15 15 15	
ง.การสอบวิชาเฉพาะ	-	-		เอกคู่เอกละ 30 หน่วยกิต	เอกคู่เอกละ 30 หน่วยกิต	เอกคู่เอกละ 34 หน่วยกิต
จ.การศึกษานอกระบบ โรงเรียน	-	-		เอกสายเดี่ยว 50 หน่วยกิต	เอกสายเดี่ยว 50 หน่วยกิต	เอกสายเดี่ยว 60 หน่วยกิต
ฉ.บุคลากรทางการศึกษา	-	-		เอกสายเดี่ยว 40 หน่วยกิต	เอกสายเดี่ยว 30 หน่วยกิต	เอกสายเดี่ยว 30 หน่วยกิต
						เอกสายเดี่ยว 68 หน่วยกิต

2. การสอน

2.1 ผู้สอน วิธีสอน

<p>เอาใจใส่รับผิดชอบ ในวิชาชีพ สอนแบบ บรรยายสอดแทรก ประสบการณ์ความรู้ ให้ศึกษาค้นคว้า คิดอย่างเป็นระบบ</p>	<p>ความเข้าใจใน ความ เข้าใจและความใกล้ชิด กับนิสิตมาก การสอนไร การบรรยาย มีการมอบ หมายให้นิสิตค้นคว้า ทำ รายงาน วัสดุการสอน บางประเภทเช่น รูปภาพ ให้ความรู้ต่างประเทศ มาก</p>	<p>ความใกล้ชิดกับนิสิตเริ่ม เปลี่ยนไป อาจจะเป็น เพราะหลักสูตรมีโปรแกรม มากขึ้น มีความแตกต่าง ระหว่างบุคคลสูง วิธีสอน ขึ้นอยู่กับโปรแกรมนั้น ๆ</p>	<p>ไร้ข้อความรู้จากต่าง- ประเทศมาสอนมากขึ้น วิธีสอนเน้นการใ้ เทคโนโลยีอันใหม่และให้ นิสิตหาความรู้เองมากขึ้น</p>	<p>การสอนใช้สื่อสมัยใหม่ มากขึ้น เช่น เทป วีซีดี ภาพยนตร์ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ การปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์และนิสิตมี มากขึ้น</p>	<p>ผู้สอนยังใช้การสอนแบบ บรรยาย เน้นเนื้อหาความรู้ กับทฤษฎี</p>
--	---	---	--	--	---

ตารางที่ 43 (ต่อ)

หัวข้อที่ศึกษา	พ.ศ. 2500 - 2503	พ.ศ. 2504 - 2514	พ.ศ. 2515 - 2519	พ.ศ. 2520 - 2524	พ.ศ. 2525 - 2530	พ.ศ. 2531 - ปัจจุบัน
2.2 ผู้เรียน วิธีเรียน	โดยเฉลี่ยผู้เรียนมีอายุ มากกว่าปัจจุบัน พื้น ความรู้ทางคณิตศาสตร์มี 3 หลักสูตร แต่ผู้เรียนมี ความขวบเพื่อ สามีภัก กัน มีการเรียนแบบ รวมมือกันมาก	ผู้เรียนมีหลายระดับชั้น แต่ มีความสามัคคี เคารพเชื่อ ฟังครู อาจารย์ ชยัน อคห มีความรับผิดชอบสูง มี ทัศนคติที่กตเวทิตา	ผู้เรียนส่วนมากชอบ คัดเลือกโดยพวง- มาหาวิทยาลัย สนใจ ปัญหาสังคมไทย มีผู้ตา งูมเห แสงหาความ รู้อิสระนอกห้องเรียน แต่ยังมีความมุ่งมั่นที่ จะเป็นครู	มีทัศนคติที่อวิชาชีทุกอง ชั้นเกี่ยวกับการเลือกเอา คณะกรรมการสูงขึ้น มี การเรียนแบบอิสระ มากขึ้น	คำนิยมและทัศนคติที่อวิชาชี ออกง มีการเลือกเรียนสาขา หรือวิชาเอกที่ไม่ทองประคณ อาชีพครู การทำกิจกรรมเน ความสวยงาม ความบันเทิง มากขึ้น	โดยเฉลี่ยผู้เรียนมีอายุ น้อย ส่วนมากเข้ามาไทย ผ่านการสอบของพวง- มาหาวิทยาลัย สนใจ กิจกรรมเฉพาะกลุ่ม เฉพาะสาขา ไม่สนใจ ปัญหาสังคม
2.3 การวัดผล	มีสัญลักษณ์ A B+ B B- C C- D+ D E และ F และ P (ปาน) คัดคะแนนเป็น ร้อยละ มีคะแนน ร้อยละ 90-100	มีสัญลักษณ์ A B C D E และ F คัดคะแนนเป็น ร้อยละ A มีคะแนน ร้อยละ 86 ขึ้นไป	มีสัญลักษณ์ A B C D F I P (การสอบ ยังไม่สิ้นสุด) S U V W X มีแผนประจำ สัญลักษณ์ มีแผน ประจำ 4	เช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2515	เช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2515	เช่นเดียวกับหลักสูตร พ.ศ. 2515
3. การบริหาร หลักสูตรและ การสอน						
3.1 ผู้รับผิดชอบ การบริหาร หลักสูตร และการ สอน	คณะที่รับผิดชอบโดย ตำแหน่ง มีอาจารย์ พี่ปรึกษา หัวหน้า วิชาเอก	คณะที่รับผิดชอบโดยตำแหน่ง มีอาจารย์พี่ปรึกษา มีหัวหน้า วิชาเอก วิชาเอก วิชาเอก ฝ่ายวิชาการรับผิดชอบ ประสานงานหลักสูตร	หัวหน้าโปรแกรมดูแล การเลือกเรียนราย วิชาหรือโปรแกรม หัวหน้าภาควิชา ร่วมกับ หัวหน้าโปรแกรม ซึ่ง อาจเป็นคนเดียวกัน	หัวหน้าวิชาเอก อาจารย์พี่ปรึกษา หัวหน้าภาควิชา และ มีรองคณบดีฝ่าย วิชาการดูแล กำกับ	หัวหน้าวิชาเอก อาจารย์พี่ปรึกษา หัวหน้าภาควิชา มี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ประสานงานกับทุกฝ่าย	หัวหน้าวิชาเอก อาจารย์ พี่ปรึกษา หัวหน้าภาควิชา ผู้อำนวยการงานการสอน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รับผิดชอบและดูแลกำกับ ประสานงานกับทุกฝ่าย

ตารางที่ 43 (ต่อ)

หัวข้อเรื่องการศึกษา   หลักสูตร พ.ศ.2500   หลักสูตร พ.ศ.2504   หลักสูตร พ.ศ.2515   หลักสูตร พ.ศ.2520   หลักสูตร พ.ศ.2525   หลักสูตร พ.ศ.2531
 (พ.ศ.2500 ถึง 2503)   (พ.ศ.2504 ถึง 2514)   (พ.ศ.2515 ถึง 2519)   (พ.ศ.2520 ถึง 2524)   (พ.ศ.2525 ถึง 2530)   (พ.ศ.2531 ถึงปัจจุบัน)

3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

ก. ห้องเรียน

ข. การใช้อุปกรณ์การสอน

ค. ห้องสมุด

เรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน มีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตลอดมา เช่น ห้องเรียนมีการทำสีใหม่ เปลี่ยนเก้าอี้ มีจอภาพ มีไมโครโฟน หักคม และมีเครื่องฉายขดลวดระบบวีดิทัศน์ มีห้องฉายภาพยนตร์ มีภาพยนตร์ เครื่องฉาย คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ งานพิมพ์มาช่วยบริการเป็นประจำ คือ เขียนป้ายประกาศ โสภศาสตร์นักเรียน ผู้ให้บริการส่วนมากเป็นอาจารย์สอนระดับมัธยมศึกษา

สำหรับห้องสมุดมีการปรับปรุงขยายด้านกายภาพ เช่น ปรับขยายอาคาร หาสี ตกแต่งปรับปรุงอาคาร ปรับพื้นที่ห้อง นอกจากนี้ ในด้านบริการก็สร้างฐานข้อมูลวารสาร ขยายบทความจากหนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ วรรณกรรมทางการศึกษาเป็นภาษาไทย และเข้าร่วมโครงการพัฒนาห้องสมุด เพื่อจะให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การศึกษาค้นคว้าหลักสูตรและการสอน	ช่วงนี้มีการวิจัยของนิสิต หลักสูตรปริญญาตรี (หลักสูตร 2 ปี) ทั้งหมด 8 เรื่อง เป็นงานที่ศึกษาในสถานศึกษาในวิชาชีพ ปัญหา การเรียนวิชา กว้าง ๆ และการใช้ห้องสมุด	มีงานวิจัยของนิสิตบัณฑิตศึกษา 3 เรื่อง เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า บัณฑิต การเรียนและความสามารถในการเรียนของนิสิต	มีงานวิจัย 3 เรื่อง เป็นของนิสิตบัณฑิตศึกษา 2 เรื่อง ของอาจารย์คณะครุศาสตร์ 1 เรื่อง เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าของบัณฑิต การศึกษาค้นคว้าของบัณฑิต และการทำนบของบัณฑิต	มีงานวิจัย 5 เรื่อง ของอาจารย์คณะครุศาสตร์ 4 เรื่อง ศึกษาในทางการศึกษาบัณฑิต การเรียนและในแนวทางการกำหนดนโยบาย การบัณฑิต และคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์	มีงานวิจัยที่กำลังดำเนินการ โดยอาจารย์ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยหลักสูตร และการสอน 3 เรื่อง และงานของนิสิตบัณฑิตศึกษา 1 เรื่อง ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนของคณะครุศาสตร์
--------------------------------------	---	--	---	---	--

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย